

Hak Temelli Kent Analizleri:

Çocuklar, Gençler, Kadınlar ve Engelliler

**HAK TEMELLİ
KENT ANALİZLERİ**

**Çocuklar
Gençler
Kadınlar
Engelliler**

Yayına Hazırlayan

Başak Saral

Zeynep Arslan

UNICEF Türkiye Ülke Ofisi

Ağustos 2011

1. Basım

Habitat İçin Gençlik Derneği

Ulus Mah. Öztöpez Cad. Okul Yolu Sok. No:13

Ortaköy Beşiktaş 34310 İstanbul Türkiye

Tel : 0 212 265 33 14 - 15

Faks : 0 212 265 33 80

www.habitaticingenclik.org.tr

info@youthforhab.org.tr

Bu çalışma, Sabancı Vakfı Toplumsal Gelişme Hibe Programı kapsamında desteklenen Yerel Demokrasi Akademileri Projesi bünyesinde UNICEF ile geliştirilen işbirliği çerçevesinde hazırlanmıştır.

Çalışmada kullanılan veriler, illerdeki gönüllü saha çalışanları tarafından toplanmıştır. Veri toplamada kullanılan araçların Türkiye'ye adaptasyonu UNICEF Innocenti Araştırma Merkezi, City University of Newyork ve UNICEF Türkiye Ülke Ofisi tarafından yapılmıştır. Toplanan verilerin istatistiksel analizleri Orta Doğu Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğretim üyeleri Yrd. Doç. Dr. Yaşar Kondakçı ve Yrd. Doç. Dr. Yeşim Çapa Aydın tarafından tamamlanmıştır. Verilerin analizinden ortaya çıkan sonuçlara dair raporun özeti niteliğindeki bu rapor Habitat İçin Gençlik Derneği ve UNICEF Türkiye Ülke Ofisi tarafından düzenlenmiştir.

Çalışmanın saha araçlarının geliştirilmesi ve verilerin değerlendirilmesi süreçlerini destekleyen Bernard Van Leer Vakfı'na katkıları için teşekkür ederiz.

Raporun içeriği herhangi bir şekilde Sabancı Vakfı'nın görüş ve tutumunu yansıtmamaktadır. Kaynak göstermek kaydıyla kısmen veya tamamen alıntı yapılabilir.

İÇİNDEKİLER

4	GİRİŞ
7	PROJE ORTAKLARI
8	GENEL DEĞERLENDİRME
15	KENTLER
16	Adana
22	Çankaya/Ankara
26	Denizli
34	Diyarbakır
42	Giresun
50	İzmir
60	Kocaeli
68	Maltepe/İstanbul
74	Ordu
82	Van
90	SONUÇ
94	KATKIDA BULUNANLAR

GİRİŞ

Bu rapor Toplumsal Hayata Etkin Katılım için Yerel Demokrasi Akademileri Projesi kapsamında Habıtat için Gençlik Derneği ve UNICEF ortaklığında hazırlanmıştır. Proje kapsamında, Türkiye'nin 7 coğrafi bölgesindeki 10 kentte (Adana, Çankaya, Denizli, Diyarbakır, Giresun, İzmir, Kocaeli, Maltepe, Ordu ve Van) 15 Nisan 2010 - 15 Ağustos 2011 tarihleri arasında, yerel yönetimler, kent konseyleri, kamu ve sivil toplum kuruluşları ortaklıklarıyla yapılandırılan Yerel Demokrasi Akademileri ile kadın, genç ve engellilerin toplumsal hayata etkin katılımının desteklenmesi hedeflenmiştir. Proje Sabancı Vakfı Toplumsal Gelişme Hibe Programı kapsamında desteklenmektedir.

Nüfusunun yarısı kadın, yarısı genç ve ciddi bir kitlesi engellilerden oluşan ülkemizde kadın, genç ve engellilerin toplumsal hayata ve karar alma süreçlerine katılımı oldukça düşüktür. Yerel düzeyde kadınların, gençlerin, engellilerin ve çocukların karar alma süreçlerine dahil olması ve yerel kapasitelerin geliştirilmesi için çalışmalar yürüten Habitat için Gençlik Derneği'nin de katkıları ile 5393 Sayılı Be-

lediyeler Kanunu'na bir madde ilave edilerek 76. madde gereği tüm belediyelerde Kent Konseylerinin kurulması zorunlu hale getirilmiştir. 2006 ve 2009 Kent Konseyi Yönetmelikleri ile çalışma esasları tanımlanan Kent Konseylerinin bünyesindeki Çocuk, Gençlik, Kadın, ve Engelli Meclisleri aracılığıyla bu ilgi gruplarının kent yaşamına ve kentteki karar alma süreçlerine aktif katılımı kolaylaştırılmaktadır.

Yerel Demokrasi Akademileri, kadın, genç ve engelli hakları konusunda ilgi gruplarının bilgi ve savunuculuk kapasitelerini geliştirmeyi ve kadın, genç ve engelli dostu politika ve stratejilere sahip kentler için etkin Kadın, Gençlik ve Engelli Meclisleri ile Kent Konseylerinin gelişimini desteklemiştir. Projenin hedeflerine ulaşabilmesi için proje kentlerinde toplumsal ihtiyaçların değerlendirilmesi gerekmiş ve bu amaçla projenin uygulama döneminde UNICEF ile işbirliğine gidilmiştir.

1996 Habitat II Zirvesi'nde alınan karar doğrultusunda UNICEF öncülüğünde Küresel Çocuk Dostu Şehirler Girişimi geliştirilmiştir. Kentlerin Ço-

çocuk Dostu Şehir olarak nitelendirilebilmeleri hedefinde kent düzeyinde çocuklar lehine gelişimin sağlanması amaçlanmıştır. Çocuk dostu gelişimi ölçme odağında kentlerin durum değerlendirmesini gerçekleştirmek üzere Childwatch International ve UNICEF Innocenti Araştırma Merkezi tarafından bir analiz aracı geliştirilmiştir. BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne dayanan Çocuk Dostu Şehirler değerlendirme analizi birçok ülkede uygulanmıştır. Kent analizi çocuklar, ebeveynler, kamu hizmeti sağlayanlar ve karar alıcılar tarafından kullanılmak üzere toplum temelli değerlendirme ve yönetim analiz araçlarını içermektedir. Toplum temelli değerlendirme analiz aracı kentliler gözünden kent politika ve uygulamalarının değerlendirilmesini sağlarken, yönetim analiz aracı kentte çocuk haklarını desteklemek hedefinde kullanılan yönetim mekanizmalarına ve süreçlere eleştirel gözle bakılabilmesini sağlamaktadır.

Daha önce çeşitli ülkelerde Çocuk Dostu Şehirler Girişimi kapsamında kullanılan Çocuk Dostu Şehir Değerlendirme Aracı, UNICEF Türkiye ofisi, İtalya'daki UNICEF Innocenti Araştırma Merkezi ve City University of New York tarafından, Bernard Van Leer Vakfı'ndan alınan destek ile ve Habitat için Gençlik Derneği'nin katkılarıyla çocukların yanı sıra genç, kadın ve engellileri de içermek üzere uyarlanmış ve geliştirilmiştir. Kent analizlerinin yapılandırılma sürecinde Kadına Karşı Her Türü Ayrımcılığın Yok Edilmesi Sözleşmesi (CEDAW), BM Engelli Hakları Sözleşmesi ve Gençlerin Yerel ve Bölgesel Yaşama Katılımına İlişkin Avrupa Şartı kaynak olarak kullanılmıştır. Yapılandırılan kent

analizi araçları Yerel Demokrasi Akademileri projesinin yerel eğitimcilerine uygulanmış, araçlar katılımcıların katkıları doğrultusunda son haline getirilmiştir.

Yerel Demokrasi Akademileri'nin 60 eğitimci ve 576 savunucusu kent analizlerinin uygulayıcıları olmak üzere eğitilmiştir. Toplum temelli değerlendirme araçları projenin yerel ekipleri aracılığı ile çocuk, genç, kadın, engelli ve ebeveynlerden oluşan odak gruplara gönüllü olarak uygulanmıştır. Ayrıca karar alıcılar ve hizmet sağlayıcılar ile gerçekleştirilen görüşmeler sonucunda yönetim analizleri tamamlanmıştır. Proje kapsamında 10 kentte 1055 grup ile gerçekleştirilen toplum temelli analizlerle 6454 kişiye, 7 kentte de yönetim analizleri ile 93 kişiye ulaşılmıştır.

Yerel Demokrasi Akademileri projesi kent analizleri sürecinde toplanan veriler UNICEF ve Habitat için Gençlik Derneği tarafından analiz edilerek ortaklarla paylaşılmış ve bu rapor üretilmiştir. Kent analizi proje kentlerinde acil eylem gerektiren yerel ihtiyaç ve sorunlara ışık tutmaktadır. Değerlendirmelerin sonuçları çocuk, kadın, genç ve engellilerin sorun ve ihtiyaçları Kent Konseyi Meclisleri tarafından kentin gündemine taşınacaktır. Planlama ve eylem gerektiren sorun alanlarında kentlinin katılımı sağlanarak hak temelli çözüm ve politikaların geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bu çerçevede Kent Konseyi Gençlik, Kadın ve Engelli Meclisleri yerel yönetimlerde politika yapım süreçlerini ve stratejik planlamayı etkilemek amacıyla savunuculuk faaliyetleri yürütecektir.

PROJE ORTAKLARI

Habitat için Gençlik Derneği (YFH)

Birleşmiş Milletler Çocuk Fonu (UNICEF)

Dünya Yerel Demokrasi Akademisi (WALD)

Ulusal Demokratik Enstitü (NDI)

Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı (KEDV)

Alternatif Yaşam Derneği (AYDER)

Ankara Çankaya Belediyesi

Denizli Belediyesi

Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi

İzmir Büyükşehir Belediyesi

Giresun Belediyesi

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi

Maltepe Belediyesi

Ordu Belediyesi

Van Belediyesi

Adana Kent Konseyi

Çankaya Kent Konseyi

Denizli Kent Konseyi

Diyarbakır Kent Konseyi

Giresun Kent Konseyi

İzmir Kent Konseyi

Kocaeli Kent Konseyi

Maltepe Kent Konseyi

Ordu Kent Konseyi

Van Kent Konseyi

Gençlik ve Değişim Derneği

Kalkınma İnisiyatifi Grubu Kooperatifi

GENEL DEĞERLENDİRME

Toplum temelli değerlendirme analizi toplumun katılımını sağlayan araçlar kullanılarak çocuk, genç, kadın ve engellilerin durumlarının detaylı bir incelemesini yapmak ve haklarından ne derece yararlanabildiklerini değerlendirmek için geliştirilmiştir.

Bu çalışmada kullanılan analiz, kentler arası bir karşılaştırma yapmak üzere değil, hedef gruplardaki algıyı ölçmek ve öncelikleri belirleyerek her şehrin kendisine ayna tutması amacıyla düzenlenmiştir. Dolayısı ile bu çalışma kapsamında ele alınan her hedef grup ve kentin kendi içinde değerlendirilmesi gerekmektedir. Ancak kentler ve hatta odak gruplar arasında dikkati çeken bazı ortak temalar bulunduğu göz ardı edilemez.

Toplum temelli değerlendirme analizi toplumun katılımını sağlayan araçlar kullanılarak çocuk, genç, kadın ve engellilerin durumlarının detaylı bir incelemesini yapmak ve haklarından ne derece yararlanabildiklerini değerlendirmek için geliştirilmiştir. Değerlendirme araçları ailelerin ve hizmet sunucularının yanında çocuk, genç, kadın ve engellilerin de kullanımı için tasarlanmıştır. Araçlar, görsel özellikleri sayesinde farklı yaş grupları ve eğitim seviyelerinden kişiler tarafından kullanılıp yorumlanabilir. Sunulan veriler, görsel analize ve yorumlanmaya uygundur. Veriler kolayca ölçülüp ye-

rel yönetimler tarafından mahalle bazlı planlamalarda kullanılabilir. Öncelikli amaç, toplumların yerel bir eylem planına, savunu ve diyalog çalışmasına temel oluşturacak yerel öncelikleri belirleyebilmeleridir.

Toplum temelli değerlendirme araçlarının öncelikli amaçları şöyledir:

1. Çocuk, genç, kadın ve engellilerin hakları ile ilgili toplum temelli bilgi – Araçlar çocuk, genç, kadın ve engellilerin hakları ile ilgili toplumdaki durumu anlamak, savunu yapmak ve harekete geçmek için yerel veri sağlar. Veriler, hedef kitlenin sorunlarının tanımlanmasına ve ihtiyaçların yerel yönetimlere aktarılması ve eylem planlarının geliştirilmesine katkıda bulunur. Ayrıca hedef grubun yaşam koşullarındaki iyileşmeleri izlemek için kullanılabilir.
2. Çocuk, genç, kadın ve engellilerin hakları ile ilgili kent verileri – Araçlar kentlerde çocuk, genç, kadın ve engellilerin durumu ile ilgili hali hazırda çok az sayıda bulunan göstergelere daha ge-

niş ve daha iyi verilerle katkı sağlar. Fakat bu araçlar, nüfus sayımında olduğu gibi, hane düzeyinde örneklem ve analize uygun tasarlanmamıştır; toplumun kendini nasıl değerlendirdiğinin bir özetinin paylaşımıdır.

Toplum temelli değerlendirme analizi aşağıdaki araçları kapsar:

1. “Çocuklar için değerlendirme araçları” 8-14 yaş arası kız ve erkeklerin kullanması ve tartışması için.
2. “Okul öncesi çocukların ebeveynleri için araçlar” 6 ve daha küçük yaştaki çocukların ebeveynlerinin kullanması ve tartışması için.
3. “İlkokul çağındaki çocukların ebeveynleri için araçlar” 7-14 yaş arası çocukların ebeveynlerinin kullanması ve tartışması için.
4. “Orta öğretim çağındaki çocukların ebeveynleri için araçlar” 15-18 yaş arası çocukların ebeveynlerinin kullanması ve tartışması için.
5. “Gençlere yönelik toplum değerlendirme aracı” 15 – 30 yaş arası genç grubun kullanımı ve tartışması için.
6. “Kadınlara yönelik toplum değerlendirme aracı” kadınların kullanım ve tartışması için.
7. “Engellilere yönelik toplum değerlendirme aracı” engellilerin kullanım ve tartışması için.

Toplum temelli değerlendirme araçları katılımcıların haklarının yaşadıkları ortamlarda ne derece sağlandığı konusunda görüşlerini paylaşmalarının istendiği beş farklı alandan oluşmaktadır. Bu alanlar aşağıda tanımlanmış ve hedef grup katılımcıları tarafından incelenmiştir.

“**Ev ortamı**” başlığında katılımcılar, yaşadıkları yerde temiz, güvenli, ekonomik olarak karşılayabilecekleri ve uygun bir tasarıma sahip ev edinebilmekle ilgili olanakları kalite, erişim ve güvenlik açılarından nasıl algıladıklarını değerlendirmiştir.

Yerel Demokrasi Akademileri kapsamında 6454 katılımcıyla gerçekleştirilen toplum temelli değerlendirme analizi sonucunda ev ortamı özelinde proje kentlerinde evlerdeki içme suyunun kalitesinin düzenli olarak ölçülmemesi ve binaların engellilere uygun olmaması konuları katılımcılar tarafından önceliklendirilmiştir. Engellilerin kent yaşamına katılımında ilk engel yaşadıkları binalardan çıkmamaya dayanmaktadır.

“**Sağlık Hizmetleri ve Sosyal Hizmetler**” başlığında katılımcılar, toplumdaki sağlık ve sosyal hizmet kaynaklarını kalite, erişim ve katılım açılarından nasıl algıladıklarını değerlendirmiştir.

Projede gerçekleştirilen analizler doğrultusunda yeni sağlık hizmetleri ve sosyal hizmetler hakkında düzenli olarak bilgi alamama ve bu hizmetlerle ilgili görüşlerin sorulmaması sorun alanı olarak öne çıkmaktadır. Hava temizliği hakkında memnuniyetsizlik sık sık tekrar eden bir durumdur. Öğrenci velileri çocuklarının beslenmesi, gelişimi, güvenliği ve hatta ruh sağlığı hakkında danışma hizmetleri alamamaktan rahatsızdır. Kadınların ise yaşlılara ve çocuklara bakım hizmeti veren yerlerin bulunup bulunmamasına önem verdikleri görülmektedir. Burada kadınların bireyler olarak değil de “bakıcı” rolleri ile toplumda yer aldıkları, çalışma hayatı başta olmak üzere toplumsal hayata katılım için üzerlerindeki bu bakım sorumluluğuna çözüm ge-

tirilmesine önem verdikleri anlaşılmaktadır. Engellilerin ise engelleri hakkında raporların güvenilirliği konusunda şüpheleri bulunmaktadır.

“Eğitim Kaynakları” başlığında katılımcılar okul, okul sonrası programlar, kütüphane, yetişkin eğitim merkezleri ve diğer toplum eğitim kaynakları ile ilgili algılarını kalite, erişim ve katılım açılarından değerlendirmiştir.

Yerel Demokrasi Akademileri kent analizi katılımcıları eğitim kaynakları konusunda okulların fiziki yapılarının çocuklara ve engellilere uygunluğu, okul konseylerine katılım ve mesleki gelişme, kariyer planlama konularındaki zayıflığa değinmiştir.

“Güvenlik ve Koruma” başlığında katılımcılar, yaşadıkları yerde ve aldıkları hizmetlerdeki güvenlik algılarını, kendilerini güvende hissetmeleri için hizmet sunan kişi ve kurumları değerlendirmiştir.

Bu sorun alanına ilişkin olarak analiz katılımcıları tarafından halka açık tuvaletlerin temizlik ve kalitesi çok güçlü ve yaygın bir şekilde sorgulanmakta ve öncelik konusu olmaktadır. Bunun dışında farklı gruplar trafiğe, uyuşturucu tehlikesine veya çetelere değinmektedir. Kadınların yalnız başına evden çıkınca kendilerini güvende hissetmediklerini sık sık ifade etmeleri dikkate değerdir.

Toplumsal ilişkiler konularında katılımcılar, kendi sosyal ağ, arkadaşlık ilişkilerini ve yönetime katılımlarını nasıl algıladıklarını değerlendirmiştir.

“Çalışma, Oyun ve Boş Zamanları Değerlendirme” başlığı altında hobi ve spor için oluşturulmuş alanların engelliler tarafından da kullanılabilmesine değinilirken, kadınlar için çalıştıkları yerde çocukla-

rını bırakabilecekleri bir yerin olmaması en ön plana çıkan sonuçtur. Gençler için teknik eğitim almak veya belediyelerin bu alandaki programları hakkında bilgi almak ön planda iken, engelliler için iş kotalarının etkin uygulanması önem arz etmektedir. Genç ve çocuklara sorulan **“Spor ve Hobiler”** alanında farklı kültür ve dinlerin bayramlarına ve etkinliklerine katılmama veya bu etkinlikleri izlememe-ye değinilmiştir.

“Yaşadığımız Yerdeki İlişkiler” başlığı altında toplumsal hayata katılım konusunda üzücü bir tablo ortaya çıkmaktadır. Kent Konseylerinin kararlarına katılım genelde düşük iken, haklar savunuculuğunu üstlenen STK’lar da dahil olmak üzere tablo sivil toplumun geneli için farklı değildir. Hatta katılımcılar üyesi oldukları STK’ların içinde dahi katılım konusunda memnun değildirlir.

“Özel Hayatım” başlığı altında ise gençlerin fiziksel ve cinsel gelişimlerini aileleri ile rahatça konuşamamaları çarpıcı ve önemli bir sorun ve öncelik alanı olarak ortaya çıkmıştır.

Yönetişim analiz aracı çocuk, genç, kadın ve engelli bireyler gibi belirli hedef grupların haklarının gerçekleştirilmesine nasıl katkıda bulunabileceklerini araştırmak isteyen yerel yönetimler için bir şablon olarak kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Araç bir yerel yönetimin çocuk, genç, kadın ve engellilerin belirli gereksinimlerini karşılamak için nasıl çaba gösterdiğini; verileri nasıl topladığını; onların görüşlerini nasıl dikkate aldığını; politika, strateji ve planları nasıl oluşturduğunu; toplumla nasıl işbirliği yaptığını; personeli nasıl eğittiğini ve sivil toplumu nasıl bilgilendirdiğini açıklar.

Yönetişim analiz aracı yerel yönetim düzeyindeki politikaları aşağıdaki konu başlıklarında değerlendirmektedir:

1 / Yerel yönetim düzeyinde haklara ilişkin bir strateji bulunmakta mıdır?

Strateji, ilgili gruplara ilişkin bütünleştirilmiş hizmetlerin verilmesine yönelik açık amaç, hedef, faaliyet ve ilerleme göstergelerini içeren bir resmi belge olmalıdır. Yazılı bir strateji, çocuk/genç/kadın/engelli haklarını yönetim yapıları ve süreçlerine dahil eder. Katılımcı süreçlerle hazırlanacak strateji kentteki bütün çocuk/genç/kadın/engellileri kapsar ve sosyal olarak dışlanmış veya ihmal edilmiş olabilecek kişilere özel dikkat gösterir. Strateji, etkin şekilde sürekli gözden geçirilir.

2 / Yerel yönetim çocuk / genç / kadın / engelli haklarını politika oluşturma sürecine dahil etmiş midir?

İlgili uluslararası belgeler çerçevesindeki ulusal taahhütler yerel düzeydeki politika ve planlamaya

dönüştürülmelidir. Yerel yönetimler uyumlaştırma hedefi doğrultusunda ilgili kentin mevzuatlarını gözden geçirmelidir. Özellikle aşağıdaki genel ilkelere mevzuata yansıtılmalıdır:

- o Her kentlinin bütün haklarının herhangi bir nedenle ayrımcılık olmadan tanınması;
- o Hedef grupların çıkarlarının ilgili bütün işlemlerde dikkate alınması;
- o Yaşam hakkı ve azami düzeyde yaşamını sürdürme ve gelişme hakkının sağlanması;
- o Hemşerileri etkileyen idari ve adli süreçlerde görüşlerini ifade etme hakkı dahil olmak üzere kentlilerin görüşlerine saygı gösterilmesi.

Ayrıca kent yönetiminin ilgili gruplar hakkındaki kararlarının gerçek etkisi, düzenli olarak değerlendirilmelidir.

3 / Çocuk / genç / kadın / engelliler ile ilgili politikaları etraflıca tartışan, etkileyen ve bu konuda tavsiyelerde bulunan bir konsey ya da özel bir komisyon mevcut mu?

İlgili mekanizma çocuk, genç, kadın ve engellilere yönelik yeni politikaların oluşturulması; hedef kitle ışığında bütün resmi kuruluşların politikalarının gözden geçirilmesi; politikaların uygulanmasının izlenmesi; ilgili grupların içinde bulunduğu durumlara ilişkin verilerin düzenli olarak gözden geçirilmesi; yerel yönetimlere tavsiyelerde bulunulması ve bağlayıcı yerel politika kararlarının verilmesi; yerel kararlar hakkında merkezi hükümet kuruluşları ile eşgüdüm sağlanması hedefinde çalışmaları yürütmelidir.

4 / Çocuk / genç / kadın / engellilerin görüşleri Kent Konseyinin karar alma süreçlerinde göz önünde bulundurulur mu?

İdeal olarak Kent Konseyi çeşitli yaş gruplarındaki farklı görüş ve ihtiyaçlara sahip çocuk, genç, kadın ve engellilerin eşit temsili ve etkin katılımını sağlamayı amaçlamalıdır. Çocuk, genç, kadın ve engelli kişilerin görüşlerinin yerel politikaya dönüştürülmesine ilişkin süreçler bulunmalıdır.

5 / Politika yapıcılar ya da seçilerek göreve gelenler çocuk / genç / kadın / engelli hakları eğitimi alıyorlar mı?

Çocuk, genç, kadın ve engellilerin hakları, bütün kuruluşların personeline ilişkin yönlendirme materyallerine dahil edilebilir ve/veya haklarla ilgili ola-

rak yerel yönetim aktörlerinin bilinç düzeyini veya kapasitesini arttırma hedefiyle materyaller hazırlanabilir.

6 / Yerel yönetim karar organlarında eşit temsil ilkesini benimsiyor / teşvik ediyor mu?

Her grubun, bütün organlarda eşit şekilde temsil edilmesinin sağlanmasını amaçlayan bir yasa / yönetmelik bulunmalıdır.

7 / Yerel yönetim tarafından belediye meclisinde genç/engelli/kadın temsiliyetinin sağlanması için destekleme/kota politikası uygulanıyor mu? Çocuk, genç, kadın ve engellilerin Kent Konseyinde temsiline yönelik mevzuat bulunmakta mıdır?

8 / Çocuk/genç/kadın/engelliler ile ilgili konularda ilgili kurumlar arasında eşgüdümü kolaylaştırmakla yükümlü bir organ var mı?

Genellikle sağlık, sosyal yardım, ulaştırma gibi alanlarında hedef kitlenin kendi görev alanları kapsamında bulunduğunu kabul eden sınırlı sayıda kamu kuruluşu bulunmaktadır. Ancak, uluslararası belgeler, su/kanalizasyon ve altyapıya ilişkin kurumlar da dahil olmak üzere bütün kuruluşların bir rol oynaması gerektiğini öngörmektedir.

9 / Kent bütçesi ve içindeki kalemler çocuk/genç/kadın/engelliler için harcama oranlarını ortaya çıkaracak şekilde analiz ediliyor mu? Mevcut bütçenin belirli bir kısmı çocuk/genç/kadın/engelliye ayrılmış mı ve konuya ilişkin olarak kamuya bilgi paylaşımı yapılıyor mu?

10 / Belediye hedef kitleler ile ilgili bilgiyi kendisi mi topluyor? Veriler, ilgili grupların durumu ile ilgili mahalle düzeyinde karşılaştırma yapmaya elverişli midir? Hane halkı düzeyinde veri mevcut mu? Toplanan veriler belediye sınırları içinde kalan kayıt dışı yerleşim alanlarına yönelik bilgileri de kapsamakta mı? Verilerin derlendiği bir kent raporu mevcut mu?

11 / Belediyenin genel eylem planları hedef kitle ile ilgili bölümler içermekte midir? Belediyenin yalnızca çocuk, genç, kadın ve/veya engelli kişiler ile ilgili bir eylem planı var mı? Yerel eylem planı ilgili gruplar üzerinde etki analizlerini içermekte mi? Belediye tarafından bir Eşitlik Eylem Planı uygulanmakta mıdır?

12 / Çocuk, genç, kadın, engelli hakları ile ilgili farkındalık artırmak için aktivite ve kampanyalar var mı? Hedef grup ile çalışan kişilere yönelik haklar odaklı eğitim programları var mı? (öğretmenler, doktorlar, hemşireler, avukatlar, hakimler, polis, psikologlar, sosyal çalışmacılar, cezaevi çalışanları, toplu taşıma araçları sürücüler ve kurumlarda çalışan kişiler)

13 / Hedef kitlenin hakları için savunuculuk çalışmaları yürüten bağımsız kurumlar var mıdır?

Kent politika ve uygulamalarının değerlendirilmesini kentlilerin bakış açısıyla yansıtan toplum temelli analizlere ek olarak, karar vericilerin çalışmalarına eleştirel gözle bakmasına destek vermeyi amaçlayan yönetim analizleri Denizli, Diyarbakır, Giresun, İzmir, Kocaeli, Ordu ve Van olmak üzere 7 pro-

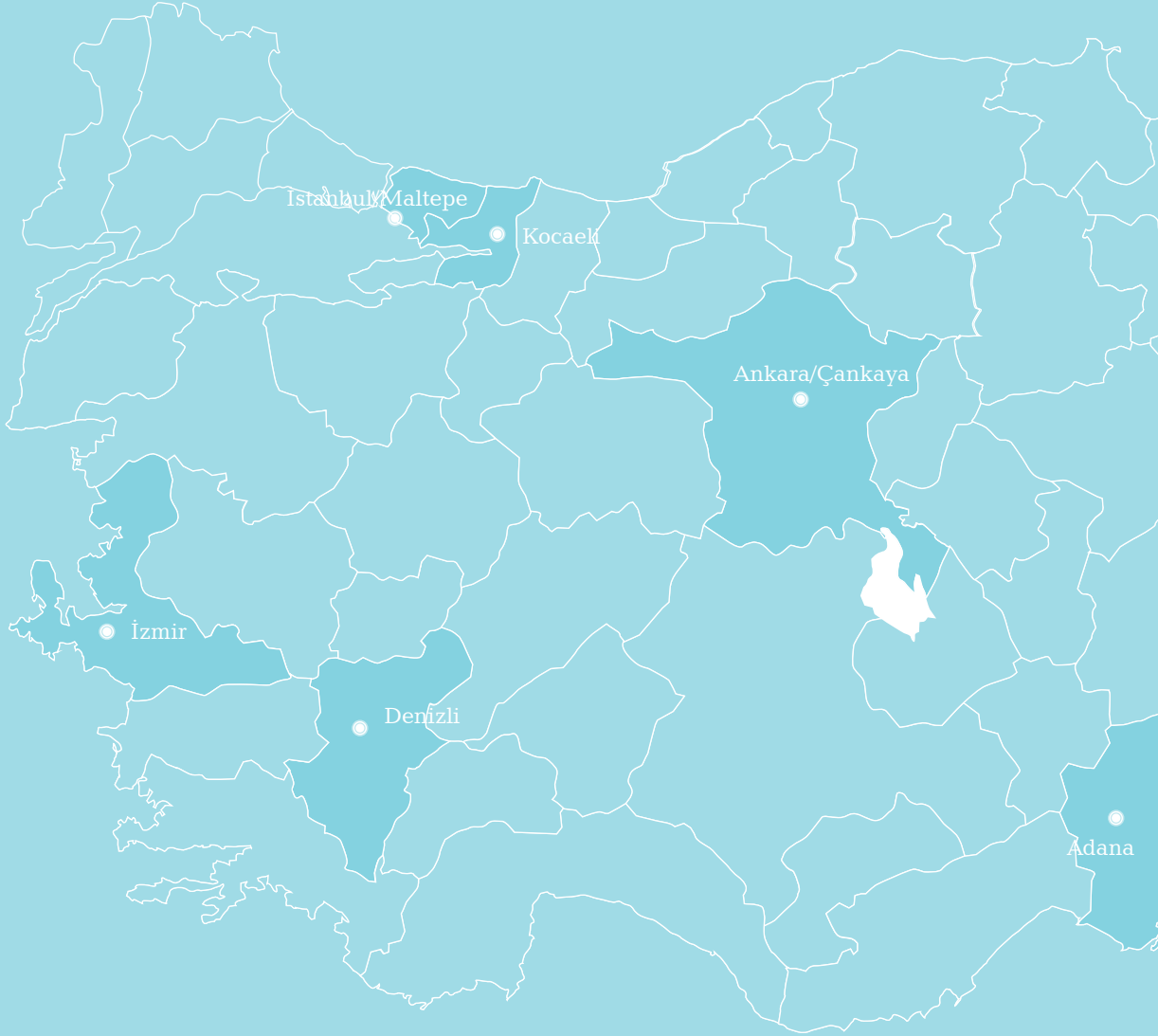
je kentinde gerçekleştirilmiştir. Eğitimci tarafından uygulanan yönetim analizlerine belediyelerin, Kent Konseylerinin, üniversitelerin, sivil toplum kuruluşlarının, esnaf odalarının temsilcileri katılım göstermiştir. Analizler 93 katılımcıyla birebir veya grup çalışması şeklinde uygulanmıştır.

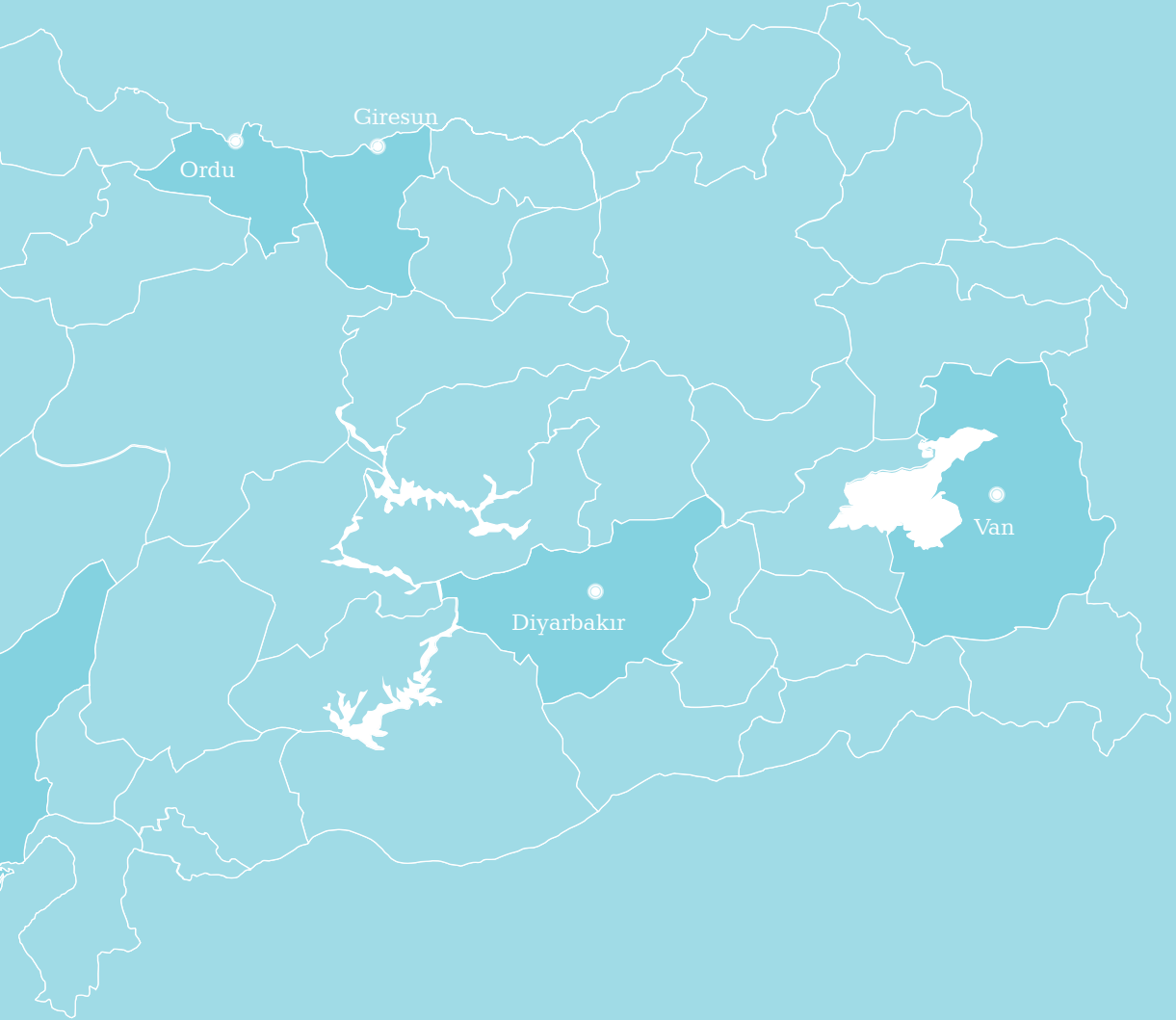
Yönetim analizlerinde katılımcılar tarafından incelenen alanların sonuçları raporun ilerleyen sayfalarında kentler odağında değerlendirmeye sunulmaktadır. Toplum temelli değerlendirme analizleri ile yönetim analizlerinin çıktıları karşılaştırıldığında hedef gruplarla karar alıcılar ve hizmet sunanlar arasında karşıt görüşleri ortaya koyan alanların ortaya çıkması dikkat çekicidir.

Yerel yönetim düzeyinde hedef gruplara yönelik olarak haklar temelinde politikalar geliştirme konusunda yönetim analizlerinin sonuçları olumlu çıkmış olsa da toplum temelli analizlerin sonuçlarına göre özellikle politika geliştirmeye kentlilerin katılımı eksik görülmüştür.

Kent bütçesinde hedef gruplara yönelik harcanan miktarın yeterliliği ve belirgin olması ve hedef kitlelerle ilgili veri toplanması ile ilgili alanlarda da hem toplum temelli analizler ile yönetim analizleri sonuçları arasında hem de yönetim analizine katılan belediye personeli ve sivil toplum temsilcileri arasında görüş farklılıkları görülmektedir.

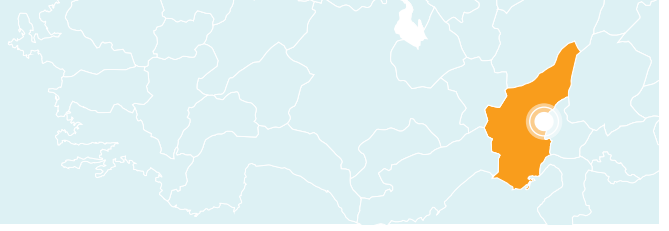
Eğitim alanında engellilerin ulaşımı, genç ve çocuklar için fiziki uygunluklar, mesleki eğitim ve rehberlik gibi imkânlar yönetim analizlerinde olumlu değerlendirilirken toplum temelli analizlerde özellikle erişim konusunda sorunlar yaşandığı belirtilmiştir.

> KENTLER

> ADANA

Adana, Türkiye'nin güneyinde Akdeniz Bölgesi'nde yer alan bir şehirdir. İl merkezinin adı da Adana olup; kent merkezi 5 ilçeden, Adana ili ise toplam 15 ilçeden oluşmaktadır. Adana ilinin nüfusu, 2.085.225'tir (TÜİK, 2010). Ayrıca Adana Türkiye'nin en yüksek sıcaklık ortalamasına sahip illerden birisidir.

Adana'da ilköğretim veli, kadın, genç, çocuk ve engelliler ile toplam 101 grupta, 531 kişi ile toplum temelli analiz yapılmıştır. İlkokullar, liseler, üniversite, kent konseyi, Halk Eğitim Merkezi, Meslek Edindirme Merkezi, apartmanlar, belediye, özel şirketler, spor salonları, vakıflar, derne kler gibi çok çeşitli mekânlarda, toplam 96 mahalleden katılımcılar ile çalışılmıştır. Adana için yönetim analizi ise yapılmamıştır.

Genel Ortalama Tablosu

	İLKÖĞRETİM VELİ	ORTA ÖĞRETİM VELİ	OKUL ÖNCESİ VELİ	KADIN	GENÇLİK	ÇOCUK	ENGELLİ	
Ev Ortamı	1,62			2,15			2,04	
Sağlık hizmetleri ve Sosyal Hizmetler	0,82			1,83			1,34	
Eğitim Kaynakları	0,9			2,22			1,1	
Güvenlik ve Koruma	1,16			1,68	1,92	1,01	1,44	
Çalışma, Oyun ve Boş Zamanları Değerlendirme	0,63			1,48			0,8	
Yaşadığımız Yerdeki İlişkiler	1,69			1,82			1,19	
Eğitim Oyun								
Spor ve Hobiler					1,9	0,94		
Yaşadığım Yer					1,99	0,87		
Eğitim					1,6			
İş İstihdam					1,4			
Özel Hayatım					2,48	1,17		
Okulum						1,17		

> Ev Ortamı

İlköğretim veli ve kadın gruplarının değerlendirmelerine göre ev ortamı boyutunda temiz tuvalet, evdeki içme suyunun kalitesinin düzenli ölçümü ve evde yeterli miktarda temiz içme suyu bulundurma konuları geliştirilmesi gereken konular olarak ortaya çıkmıştır. Engelli gruplar için ise yaşanan binanın giriş ve çıkışlarının engellilere uygun olmaması ve yaşanan yerin engelliler için uygun olmaması sorun alanları olarak belirtilmiştir. Yaşanılan evin engelliler için uygun olmamasına kadın grupları da dikkat çekmiştir.

> Sağlık Hizmetleri ve Sosyal Hizmetler

İlköğretim veli gruplarının değerlendirmeleri ışığında ebeveynlik konusunda uzman desteği alma, sağlık hizmeti veren kuruluşların varlığı, temiz hava, çocuk ruh sağlığına yönelik hizmetler, sağlık ve sosyal hizmetler konusunda destek gibi konuların acil geliştirilmesi gerektiği ortaya çıkmıştır. Engelli grupları ise engellilere yönelik uygulamalara ulaşım, sağlık ve sosyal hizmetlerdeki yeni gelişmelerle ilgili bilgi edinme, engellilerle ilgili kaynak, program ve hizmetler hakkında görüş belirtme olanağı ve halk sağlığı hizmetlerine erişim konusunda sorunlara işaret etmiştir. Katılımcılar yorumlarında bu alandaki hizmetlerin engelliler için uy-

gun olmadığını, bazı hizmetlerin bekârlara verilmemesini ve hizmetlerin genel olarak kalitesiz olduğunu belirtmiştir. Kadın gruplarının sağlık ve sosyal hizmetler alanındaki değerlendirmeleri acil eylem bekleyen konuları göstermese de, geliştirilmeye açık noktalara işaret etmiştir. Gündüzlü çocuk bakım merkezi ihtiyacı, yaşlılara bakım hizmeti veren kurumlar ve temiz hava konusunda sorun olduğu ifade edilmiştir. Katılımcılar ifadelerinde "kömür sobası dumanından" rahatsızlık belirtmiş; çocuk ve yaşlı kadın merkezlerinin uzak ve paralı olduğu yönünde olumsuz ifadeler kullanmıştır.

> Eğitim Kaynakları

İlköğretim veli gruplarının eğitim kaynaklarına ilişkin değerlendirmeleri bu konuda birçok maddeye yönelik acil eylem geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir. Bu konular arasında okula gitmeyen çocuklar için eğitim kurumları, okulun fiziksel koşullarının uygunluğu, hizmet saatleri, kız ve erkek çocuklara eşit şekilde davranma, okuldaki kararlara katılım, çocuğun okulda dinlenme ve sohbet etmek için zamanının olması, kütüphane imkânları, çevre bilinci geliştirme, akranlarla sorunlar, temiz tuvalet imkânı, öğretmenlerin çocuğun okul hakkındaki düşüncelerini sorma yer almaktadır. Kadın grupların eğitim kaynakları konusundaki görüşleri geniş bir sorun dizisini işaret etmemiş; acil eylem bekleyen konu olarak kadınların gi-

debileceği kursların yokluğu ortaya çıkmıştır. Gençlik gruplarında okulun fiziksel koşullara uygunluğu, cinsellik, sağlıklı beslenme, fiziksel ve ruhsal gelişim, çevre koruma konularında eğitim alma ve okul konseylerine katılım gibi alanlar geliştirilmeye açık konular olarak ortaya çıkmıştır. Çocuk grupları okul konseylerine katılım, kütüphane imkânı ve temiz tuvalet sorun alanları olarak belirtmiştir. Engelli gruplarında ise okulların engellilerin kullanımına uygun fiziksel özelliklere sahip olması, okula kabul edilme, kariyer ve mesleki rehberlik, engelli çocuklara eşit davranma, çocuk ve yetişkin haklarında bilgi edinme konularının geliştirilmesi gereken konular olduğu ortaya çıkmıştır. Kariyer ve mesleki rehberlik konusundaki yorum ilginçtir: “okul-

Adana’da toplam 101 grupta, 531 kişi ile toplum temelli analiz yapılmıştır.

lar engelli çocukları okula almak istemiyor, engelli çocukları okutan öğretmenler okuldan sürülüyor.”

> Güvenlik ve Koruma

İlköğretim veli, kadın, genç, çocuk ve engelli gruplarının hepsi halka açık güvenli tuvalet konusuna ortak sorun alanı olarak dikkat çekmektedir. İlköğretim veli grupları ayrıca çocuklara yönelik olarak tehlike ve riskle karşılaştığında yardım edecek birinin olması, okula yürüyerek gidip gelebilme, başka çocuk veya gençlerin sataşmasına maruz kalma, farklı kültür ve etnik kökenden gelenlerin saygı görmesi, çocuğun fiziksel ve sözlü şiddete maruz kalması gibi konularda endişelerini dile getirmiştir. Kadın gruplarında da evden yalnız çıktığında ve kendini trafikte güvende hissetme konuları sorun alanları olarak ortaya çıkmıştır. Katılımcılar “gece dışarı çıkma konusunda” çekinceleri olduğunu belirtmiştir. Gençlik gruplarında acil eylem gerektiren konular ön plana çıkmasa da yaşanan yerin çöp ve atık bakımından temiz olması ve yaşanan yerde trafikte güvende hissetme konuları geliştirilmesi gereken alanlar olarak nitelendirilmiştir. Çocuk grupları ise temiz hava, yürüyüş ve bisiklete binme esnasında kendini güvende hissetme konularını işaret etmiştir. Trafikte güvende hissetme engelli gruplarında da geliştirilmesi gereken konu olarak ortaya çıkmıştır.

> Çalışma, Oyun ve Boş Zamanları Değerlendirme

İlköğretim veli, kadın ve engelli gruplarının hepsi hobi, spor ve dinlenme alanlarının engellilerin erişimine uygun olmadığına dikkat çekmiştir. İlköğretim veli grubunda ayrıca çocuklara yönelik spor alanları, çocukların doğa ile temas halinde olması, çocuklara açık hobi ve kültürel faaliyetlere erişim, farklı kültürel ve dini etkinliklere katılım ve çocukların dinlenip eğlenebileceği yerler gibi konular geliştirilmesi gereken alanlar olarak ifade edilmiştir. Veliler çocukların kültürlerarası faaliyetlere katılmadığını vurgulamıştır. Kadın gruplarında ise işyerinde çocuklara gündüz bakım hizmeti verilmesi, iş bulma ve kadın ve erkeklere eşit istihdam sağlanması konularının geliştirilmesi gerektiği ortaya çıkmıştır. Gençlik grupları iş sahibi olma, meslek edinme eğitimi alma, belediyenin istihdama ilişkin faaliyetlerini geliştirilmeye açık alanlar olarak tanımlamıştır. Engelli grupla-

rı ise katılımcıların spor yapma, iş bulma, iş bulma konusunda destek, iş kotaları, iş yerinin fiziksel koşulları, proje ve programlara katılım konularında sorun yaşadıklarına dikkat çekmiştir. Nitel veriler genellikle kadın, genç ve engelli katılımcıların çalışmadığını göstermektedir.

> Yaşadığımız Yerdeki İlişkiler

İlköğretim veli grupları çocuğun aile dışında konuşup dertleşebileceği bir yetişkinin olmamasını acil eylem gerektiren bir konu olarak nitelendirmiştir. Ayrıca yaşanan yeri çocuklara uygun hale getirme, çocuklara yönelik kaynak, hizmet ve program geliştirmeye yönelik veli katılımının sağlanması konularını dikkat gerektiren alan olarak tanımlamıştır. Kadın gruplarında ise yaşanan yerle ilgili planlamaya katılım, kadın haklarının savunuculuğunu yapan örgütlere üyelik, kent konseylerinin kararlarına katılım orta düzeyde sorunlu çıkan konular olmuştur. Çalışmaya katılan grupların bazıları görüşlerinin kent konseyinin karar verme sürecin-

de dikkate alınması ve yaşadığı yerle ilgili planlama ve karar süreçlerine katılımlarının söz konusu olmadığını gösteren ifadeler kullanmıştır. Gençlik grupları ise gençlik haklarını medya yoluyla duyma, kent konseylerinden haberdar olma ve çevreye yönelik faaliyetlere katılım konusunda orta düzeyde sorun belirtmiştir. Katılımcılar yorumlarında "kent konseylerinden haberdar" olduklarını, fakat aktif bir şekilde katılmadıklarını ifade etmiştir. Çocuk grupları ise farklı etnik köken ve kültürden gelen arkadaşlara sahip olma, yaşanılan yeri geliştirmek için ilgili kişileri tanıma, bulunduğu çevrede görüşlerinin dikkate alınması, kent konseyinde fikirlerini paylaşma ve yaşanılan yeri geliştirmek için yapılan çalışmalara katılma gibi konuların geliştirilmeye açık konular olduğunu belirtmiştir. Gruplar yorumlarında bu alanlara ilişkin çalışmaların olmadığını gösteren ifadeler de kullanmıştır. Engelli grupları da yaşanılan yerin engellilere uygun olmaması, halka açık alanlardan yararlanma, engelli haklarını savunan bir örgüte üyelik, kent konseylerinin çalışmalarına ve yaşanılan yerdeki planlamalara katılım, engellilere yönelik bir eylem planından haberdar olma konusunda sorunlara işaret etmiştir.

lerin törenlerine katılma, spor alanlarının kullanımı, doğa ile temas içinde olma konuları gençlik grupları için sorun alanları olarak ortaya çıkmıştır. Genç katılımcılar yorumlarında Adana'da farklı kültürlerle etkileşim konusunda imkân olmadığına işaret eden ifadeler kullanmıştır. Çocuk grupları ise değerlendirmelerinde hobi ve kültürel aktiviteler için uygun mekânlar konusunda sorunlar yaşadıklarını belirtmiş ve bu tür imkânların olmadığından şikâyet etmişlerdir.

> Özel Hayatım

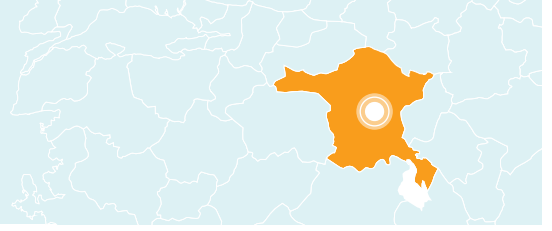
Özel yaşam boyutunda ise Adana gençlik grupları diğer boyutlarda olduğu kadar çok soruna işaret etmemiştir. Bununla birlikte geleceğe güvenle bakma ve cinsel gelişimin aile ile rahatça konuşulması konularının sorunlu olduğu görülmüştür. Katılımcılardan bazıları geleceğe güvenle bakma konusunda olumsuz görüş bildirmiştir. Çocuk grupları ise yaşadıkları yerde saygı görme ve kendilerine sataşılma endişesi duyma konularında orta düzeyde bir soruna işaret etmiştir.

> Spor ve Hobiler

Spor ve hobiler konusunda gençlik grupları orta düzeyde sorunu işaret eden değerlendirmelerde bulunmuştur. Farklı kültür ve din-

> ÇANKAYA

Hitit medeniyetlerinin kurulduğu yerleşim yerleri arasında bulunan ve büyük bir tarihi mirasa sahip olan Çankaya, 1936 yılındaki düzenlemelerden bu yana başkent Ankara'nın ilçelerindendir. Bugün 797.109 (TÜİK, 2010) nüfusa sahip olan kent içerisinde Cumhurbaşkanlığı Köşkü, TBMM, Başbakanlık, kuvvet komutanlıkları, bakanlıklar, kamu kuruluşları, büyükelçilikler, önemli ticari, kültürel ve sosyal merkezleri barındırmaktadır.

Çankaya'daki kadın ve engelli gruplarına uygulanan toplum temelli analizlerle toplamda 29 mahallede 286 kişiye ulaşılmıştır. Çankaya için yönetim analizi yapılmamıştır.

Genel Ortalama Tablosu

	İLKÖĞRETİM VELİ	ORTA ÖĞRETİM VELİ	OKUL ÖNCESİ VELİ	KADIN	GENÇLİK	ÇOCUK	ENGELLİ	
Ev Ortamı				2,08			1,85	
Sağlık hizmetleri ve Sosyal Hizmetler				1,76			1,26	
Eğitim Kaynakları				2,01			1,11	
Güvenlik ve Koruma				1,79			1,55	
Çalışma, Oyun ve Boş Zamanları Değerlendirme				1,6			0,85	
Yaşadığımız Yerdeki İlişkiler				1,81			1,65	
Eğitim Oyun								
Spor ve Hobiler								
Yaşadığım Yer								
Eğitim								
İş İstihdam								
Özel Hayatım								
Okulum								

> Ev Ortamı

Hem kadın hem de engelli gruplarında yaşanan evin engelliler için uygun olması konusunda sorunlara işaret edilmiştir. Bunun yanında engelli gruplarında, yaşanan binanın giriş ve çıkışlarının engellilere uygun olmadığı ve ev kiralarından sorun yaşadıklarını gösteren sonuçlara ulaşılmıştır. Bu başlık altındaki yorumlara bakıldığında ise şehrin engelliler için elverişli olmadığını ima eden “engelliler için engelli bir kent olduğumuzu düşünüyorum” gibi ifadelerle sıkça rastlanmaktadır. Kadın gruplarında ise farklı olarak evdeki içme suyunun kalitesinin ölçülmesi konusunda sorunlar olduğu ifade edilmiştir.

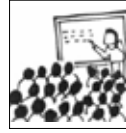
> Sağlık Hizmetleri ve Sosyal Hizmetler

Kadın gruplarında gündüzlü çocuk bakım imkânları, kadınlarla ilgili kaynaklar, programlar ve hizmetler konusunda görüş ifade etmede ve yaşanan yerlerde yaşlılara bakım hizmeti sunma konusunda çalışmalar yapılması gerektiği ortaya çıkmıştır. Yapılan yorumlarda yaşlılara hizmet veren kurumlar konusunda en büyük sıkıntının ilgili kurumların paralı olması olarak ifade edilmiştir. Engelli grupların sonuçlarına bakıldığında ise sağlık ve sosyal hizmetlerin daha da sorunlu olduğu görülmektedir. Hem sağlık ve sosyal hizmetler alanlarının varlığı ve erişilebilirliği; hem de bu alanların güvenilirliği-

ne ilişkin olarak oldukça olumsuz değerlendirmeler yapılmıştır.

> Eğitim Kaynakları

Bu başlık için; kadın grupları için akşam kursları ve çevredeki kütüphaneler konusunda iyileştirme yapılabileceğine ilişkin sonuçlara ulaşılmıştır. Bununla beraber, eğitime ilişkin maddelere yönelik olarak genellikle olumlu ifadeler kullanmışlardır. Fakat eğitim kaynaklarına ilişkin bu olumlu tablonun engelliler için geçerli olduğunu söylemek güçtür. Analiz sonuçları, engellilere göre uygun altyapı, çocuk ve yetişkin haklarıyla ilgili bilgi edinme, kariyer ve mesleki rehberlik, çocuklara okulda eşit davranma ve okula kabul ile kaynaşma konularında sorunları işaret etmiştir. Bu bölümde yapılan yorumlarda, engellilerin sözü edilen hizmetlere ilişkin bilgileri olmadığını belirtmeleri; hizmetlerin yaygınlaştırılmadığını ve engelli gruplar için görünür-lüğün artırılmadığını destekler niteliktedir.

> Güvenlik ve Koruma

Çalışmaya katılan kadın gruplarının verdikleri yanıtlar trafik içinde güven, tek başına dışarı çıkma ve sokak aydınlatmaları konusunda kadın katılımcıların belli ölçüde tedirginlik yaşadıklarına işaret etmektedir. Buna karşın, engelli gruplardan elde edilen bulgular yetkililerin gü-

Çankaya'da toplum temelli analizlerle toplam 286 kişiye ulaşılmıştır.

venlik ve koruma boyutunda acil bir eyleme ihtiyaç duyduklarını göstermektedir. Kadın gruplarında olduğu gibi engelli grupları da trafikte ve dışarı çıkınca kendini güvende hissetme konularında huzursuzluk yaşamaktadır. Bunların yanında fiziksel istismar ve şiddet konusunda destek mekanizmalarının yeterince gelişmediği anlaşılmaktadır.

> Çalışma, Oyun ve Boş Zamanları Değerlendirme

Bu başlığa ilişkin analiz sonuçlarına göre çalışmaya katılan kadın gruplarının dinlenme alanlarının kadınlara uygunluğu, iş bulma konusunda kadın ve erkeklerin eşit fırsatlara sahip olması ve çalışanlar için gündüz bakım hizmeti veren yerlerin varlığı konusunda sorunlara işaret etmiştir. Bu başlık altında yapılan yorumlar incelendiğinde ise çalışmaya katılan kadın grupları üyelerinin çalışma bakımından homojen olmadıkları ve çoğunlukla çalışmayan katılımcılardan oluştukları anlaşılmaktadır. Engelli gruplara ilişkin sonuçlar ise daha geniş bir sorun dizisini ifade etmektedir. İş kotaları, iş bulmada eşit fırsat, spor olanakları, kültürel etkinlikler için imkânlar, işyerinin fiziksel koşulları, iş bulma konusunda destek ve çalışılan yerlerde doğa ile temas gibi konularda sorunlar yaşandığını göstermektedir. Yorumlara bakıldığında ise katılımcıların ya çalışmadıkları ya olumsuz deneyimlere sahip oldukları veya adaletsizlik olduğunu düşündükleri görülmektedir.

> Yaşadığımız Yerdeki İlişkiler

Kadın grupları için bu başlık altındaki sonuçlar, bir kadın hakları örgütüne üyelik, yaşanan yer ile ilgili ve kent konseylerinin karar alma süreçlerine katılım konusunda durumun daha da iyileştirilmesi için bazı faaliyetlerin gerekliliğini göstermiştir. Engelli grupları ele alındığında ise yaşanan yerdeki fiziksel düzenlemeler, halka açık alanlara ulaşılabilirlik, engellilerin yaşamlarını iyileştirme konularında acil bir eylem ihtiyacı ortaya çıkmaktadır.

> DENİZLİ

Ege Bölgesi'nin ikinci büyük kenti olan Denizli'nin güncel rakamlarla il nüfusu 931.823 merkez nüfusu ise 641.093'tür (TÜİK, 2010). Dünya harikaları arasında gösterilen tarihi ve doğal güzellikleriyle tanınan şehir, Pamukkale ve antik kentleri de bünyesinde barındırır.

Denizli kentinde toplum temelli analizlere ilköğretim, ortaöğretim ve okul öncesi veli, çocuk, genç, kadın ve engelli grupları katılmıştır. Okul, berber, muhtarlık, dernek, ev toplantısı gibi çok çeşitli mekân ve ortamlarda toplam 32 mahalleden 83 grup ve 635 katılımcı çalışmada yer almıştır.

Genel Ortalama Tablosu

	İLKÖĞRETİM VELİ	ORTA ÖĞRETİM VELİ	OKUL ÖNCESİ VELİ	KADIN	GENÇLİK	ÇOCUK	ENGELLİ	
Ev Ortamı	2,12	2,23	2,13	2,12			2,08	
Sağlık hizmetleri ve Sosyal Hizmetler	1,84	1,77	1,79	1,85			1,38	
Eğitim Kaynakları	2,19	2,15		2,01			0,71	
Güvenlik ve Koruma	1,74	1,86	1,5	1,91	1,5	0,99	1,65	
Çalışma, Oyun ve Boş Zamanları Değerlendirme	1,61	1,55		1,42			0,81	
Yaşadığımız Yerdeki İlişkiler	1,47	1,43	1,13	1,38			1,49	
Eğitim Oyun			2,22					
Spor ve Hobiler					1,57	1,01		
Yaşadığım Yer					1,52	0,92		
Eğitim					1,64			
İş İstihdam					0,93			
Özel Hayatım					1,94	1,32		
Okulum						1,2		

Denizli’de toplam 86 grupta, 635 katılımcı ile toplum temelli analiz yapılmıştır.

> Ev Ortamı

Ev ortamına ilişkin tüm veli gruplarına ek olarak kadın ve engelli grupları da yaşanan evin engellilere uygun olması konusunun sorunlu olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca evdeki içme suyunun kalitesi de veli ve kadın gruplarında ortak olarak altı çizilen bir sorun olmuştur. Engelli gruplarında farklı olarak yaşanan bina- nın giriş ve çıkışlarının engellilere uygun olması ve bir evin mülkiyetine sahip olmak olumsuz olarak değerlendirilmiştir.

> Sağlık Hizmetleri ve Sosyal Hizmetler

Yaşanılan evin çevresindeki temiz hava, yaşanan yerde çocuklara yönelik kaynaklar, programlar veya hizmetler konusundaki kararlara katılım, yaşanan bölgedeki hizmet-

ler hakkında bilgi alma ve gündüz çocuk bakım hizmetleri gibi konular veli grupları ve kadın grupları tarafından sorun alanı olarak işaret edilmiştir. Katılımcılar özellikle gündüz çocuk bakım hizmetlerinin ücretli/pahalı olmasının bu hizmeti almayı zorlaştırdığını ifade etmiştir. Kadın gruplarında ek olarak yaşlı bakım merkezlerinin bulunmaması da sorun olarak belirlenmiştir. Engelli gruplarında ise daha geniş bir sorun alanı ortaya çıkmıştır. Sağlık hizmetinin alımında yardımcı personel desteği, engele yönelik yeni geliştirilen araçlara erişim, sağlık hizmetleri konusunda bilgilendirme, verilen sağlık raporlarının güvenilirliği, ruh sağlığı ile ilgili destek veren kuruluşların bulunması, beslenme ve sağlıklı gelişim hakkında uzman bilgisine ve halk sağlığı hizmetlerine erişim ve engelli çocuklara yönelik gündüz ve yatılı bakım merkezlerinin varlığı gibi konuların önemli sorun alanları olduğu görülmüştür.

> Eğitim Kaynakları

Kadın grupları eğitim kaynaklarıyla ilgili olarak kadınlara yönelik akşam kursları, meslek edinme ve kendini geliştirme kursları konusunda eksiklikleri belirtmiştir. Gençlerin öne çıkardıkları sorun okul konseylerine katılım, kariyer planlama ve mesleki rehberlik, okulda sıkıntı ve endişeleri paylaşılabilecek bir uzmana ulaşabilirlik odaklıdır. Çocuk grupları ise okulun fiziksel koşullarının uygunluğu, okul konseylerine katılım ve okulun engellilere uygun olması konularındaki sorunları belirtmiştir. Çocuk gruplarında olduğu gibi katılım konusundaki sorunu vurgulayan veli grupları, ek olarak okula gitmeyen çocuklara eğitim hizmeti verme, mesleki eğitim ve işe yerleştirme, çocuklar için ev dışında oyun alanlarının olması gibi konuları da olumsuz olarak değerlendirmişlerdir. Engelli gruplarında ise daha geniş bir sorunlar dizisine işaret edilmiştir. Engellilerin her okula kabul edilmesi, engellilere eşit davranma, çocuk ve yetişkin hakları konusunda bilgi edinme, kariyer ve mesleki rehberlik, okulların engeli olan çocuklar için uygun ve erişilebilir altyapıya sa-

hip olması, kütüphaneye erişim ve yaşanan yerdeki çocuklar ve gençler için meslek okullarının olması gibi konular sorun alanları olarak belirlenmiştir.

> Güvenlik ve Koruma

Güvenlik ve koruma başlığına ilişkin olarak veli, kadın, genç, engelli ve çocuk gruplarında ortak olarak kolayca kullanabilecekleri halka açık tuvaletlerin olmaması ve trafik içinde kendini güvende hissetme konuları olumsuz olarak değerlendirilmiştir. Veli gruplarında soruna ek olarak yaşanan yerin çöp ve atıklar bakımından arınmış olmaması ve trafikte ve oyun alanlarındaki güvenlik sorunları belirtilmiştir. Kadın gruplarına bakıldığında, yalnız başına dışarı çıktığında güvende hissetmeme önemli bir sorun olarak ifade edilmiştir. Genç gruplarında ise, trafikte güvende hissetme konusu sorunlu bir alan olarak görülmüştür. Engelli gruplarında da diğer sorun alanları fiziksel istismar veya şiddet konusunda yardım kaynağı ve yaşanan yerde saygı görme olarak belirtilmiştir.

> Çalışma, Oyun ve Boş Zamanları Değerlendirme - Spor ve Hobbiler

Bu alanda çocuk, genç, veli ve kadın gruplarında ifade edilmiş ortak sorun alanları hobi ve spor alanlarının engellilerin ulaşımına açık

olmaması ve farklı kültürlerin ve dinlerin bayramlarına ve etkinliklerine katılmamasıdır. Tüm grupların benzer şekilde aynı sorunu dile getirmeleri, bu konularda yetkililerin acil eylem girişiminde bulunmalarının yerinde olacağını göstermektedir. Çocuk ve gençler yine ek olarak okul dışında başka gençlerle birlikte proje ya da programlarda görev alma konusunu sorun alanı olarak işaret etmiştir. Kadın grupları ise istihdam ile ilgili danışma hizmeti veren kuruluş ve başka kadınlarla birlikte program ve projelerde görev alma gibi konularda da sorun olduğunu paylaşmıştır. Engelli gruplarında ise oldukça geniş bir sorun dizisi ortaya çıkmıştır. Katılımcılar, engellilerin iş yaşamına katılım (eşit fırsat, işe alınma konusunda kota sahibi olma), boş vakitleri geçirecek mekânlar ve işyerinde eşit muamele görme konularında sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Engellilerin bu boyuttaki genel ortalaması bu konuların acil eylem gerektiren alanlar olduğunu göstermektedir.

> Yaşadığımız Yerdeki İlişkiler

Bu başlıkta tüm gruplar için ortak ifade edilen sorun alanı katılım olmuştur. Yaşanılan yere ilişkin planlamalara katılım, çocuklara yönelik eylem planlarından haberdar olma, çocukların kent konseyi kararlarına katılımları, bulunulan çevrede çocuklar için program, kaynak ve hizmetler konusunda çocuğun fikrinin alınması gibi konular gruplar arasında ortaya çıkan

ortak sorun alanları olmuştur. Çocuk grupları bu boyuttaki performansı oldukça düşük düzeyde gördüklerini paylaşmıştır. Kadın grupları ek olarak bir kadın örgütüne üye olma ve buna bağlı olarak üye olunan örgütte fikirlerinin ciddiye alınmasını sorunlu olarak değerlendirmiştir. Gençlik gruplarına bakıldığında kent konseylerine katılım ve yaşanılan yeri gençler için geliştirmeye çalışan birini tanıma konuları öne çıkmaktadır. Engelli gruplarının yaşadıkları çevreye ilişkin değerlendirmeleri, diğer gruplarda olduğu gibi yaşanılan çevrenin geliştirilmesi süreçlerine demokratik katılım konusunda olduğu kadar, yaşadıkları çevrenin engelliler için elverişli hale getirilmesi konusuna odaklanmıştır.

> Özel Hayatım

Gençlik gruplarında özel hayat konusunda fiziksel ve cinsel gelişimi aile ile paylaşma ve konuşma ile ilgili derecede bir sorun olarak; geleceğe güvenle bakma ve fiziksel veya sözlü şiddete maruz kalma konuları ise orta düzeyde sorun alanı olarak ortaya çıkmıştır. Çocuk gruplarında ise kendine ait bir yere sahip olma, yaşanılan yerde çocukların farklılıklarına rağmen saygı görmesi ve okulda kendilerine satışılması konuları sorunlu olarak değerlendirilmiştir.

YÖNETİŞİM ANALİZİ

Denizli ilinde 1 adet yönetim çalışma grubu oluşturulmuş, bu grup yönetim verisine kaynaklık etmiştir. Bu grup Esnaf Odaları, Kadın Meclisi, Engelliler Meclisi, Denizli Belediyesi, Gençlik Meclisi, Muhtarlar Temsilcisi, Pamukkale Üniversitesi, Denizli Barosu ve muhtar temsilcilerini içermektedir. Denizli yönetim grubundaki toplam 9 katılımcıdan 2'si kadın 7'si erkektir.

➤ ÇOCUKLAR / GENÇLER / KADINLAR / ENGELLİ KİŞİLERE YÖNELİK KAMU POLİTİKALARI

Yerel yönetim düzeyindeki politikalarla ilişkin olarak Denizli yönetim grubu bütün maddeler için olumlu görüş kullanmıştır. Bu durum, Denizli'de ilgili sosyal grupların haklarının korunmasına yönelik önemli çalışmalar yapıldığına işaret etmektedir. Fakat toplum temelli analizlerde görüş bildiren grupların yerel politikalarla katılımları konusunda olumsuz görüş bildirdiklerini de göz önünde bulundurmak faydalı olacaktır.

Çocuklara yönelik politikalarda kamu kurumları arasındaki eşgüdümü kolaylaştıran bir organın varlığına ilişkin olarak bütün katılımcılar olumlu cevap vermiştir. Bütçeleme konusunda katılımcılar verdikleri ifadelerde kent bütçesinde çocuk, genç ve kadınlara ayrılan kaynakların olduğunu ve daha da önemlisi genel bütçe harcamalarında bu gruplara yönelik harcanan miktarın belirlenmiş olduğunu ifade etmiştir.

Katılımcılar kentte hedef kitleler ile ilgili bilginin toplamasına yönelik maddelere cevap vermemiş, sadece veri toplama konusunda bütün kurumlardan destek alındığına ve veri toplama konusunda herhangi bir sorun yaşamadıklarını gösteren olumlu ifadeler kullanmışlardır. Ayrıca Denizli Belediyesi sınırları içinde kayıt dışı yerleşim olmadığı için veri toplanmasına gerek olmadığına ilişkin ifadeler kullanmışlardır. Bu durumda Denizli'de yerel yönetimlerin faaliyetlerini veriyle temellendirme konusunda sorun yaşamayacağı beklenmektedir.

Belediyenin eylem planlarında çocuklar ile ilgili bölümlerin olması, yalnızca çocuklara ilişkin eylem planlarının olması, hedef gruplara yönelik Eşitlik Eylem Planı uygulamasına yönelik soruları yönelik olarak katılımcılar olumlu görüş belirtmişlerdir. Hedef kitlelerin hakları alanında kamusal ve profesyonel farkındalık alanında katılımcılar çalışmalar yapıldığını ve çocuklarla çalışan kişilere yönelik çocuk hakları eğitimi verildiğine ilişkin ifadeler kullanmışlardır.

Katılımcılar hedef gruplara yönelik savunuculuk yapan kurumların olduğunu bildirmişlerdir. Bu durum çocuk hakları konusunda farkındalık geliştirme, çocuk haklarının geliştirilmesi ve korunması konusunda olumlu olarak değerlendirilebilir. Fakat toplum temelli analizlerde bu kurumlara üye olma konusunda olumsuz değerlendirmeler yapılması var olan imkânların yetersiz olduğunu göstermektedir.

Belediye'nin toplum temelli kuruluşlar ve sivil toplum örgütleriyle yakın bir şekilde çalıştığına ilişkin değerlendirmeler de yapılmıştır.

➤ HEDEF KİTLELERİN (Ç/G/K/E) HAKLARININ FARKLI SEKTÖRLER İÇİNDEKİ YERİ

• Sosyal Hizmetler ve Koruma

Bu alanda katılımcılar çocukları ücretsiz olarak nüfusa kayıt ettirecek mekanizmaların olmasına yönelik olarak olumsuz yanıt verilmişlerdir. Ayrıca ebeveynlere çocuk bakım hizmetinin verilmesi, sokakta çalışan çocuklara yönelik bir yerel yönetim stratejisinin varlığı, ebeveyn bakımından yoksun çocukların farklı aile modelleri yanında desteklenmesini sağlayarak kurum bakımına alınmasını önleyecek mekanizmalar ve hedef grupların sosyal dışlanma ve ayrımcılığa uğramasını önlemeye yönelik bir stratejinin varlığı konusunda yönetim grubu yanıt vermemiştir. Fakat bu eksik alan olarak belirtilen konulara ilişkin STK, kaymakamlık, sosyal hizmetler müdürlüğü ve muhtarlıkların çalışma yürüttükleri belirtilmiştir. Bunun dışında sosyal hizmetler ve koruma konusundaki diğer maddelere ilişkin değerlendirmeler olumlu olsa da, bu alanda Denizli ilinde belli ölçüde iyileştirmeye ihtiyaç duyulduğu söylenebilir.

• Eğitim

Eğitim konusunda katılımcı grup, belediyenin eğitim hizmeti verilen binanın kalitesinin izlenmesi, okulların engellilerin erişimine uygun olacak şekilde yapılandırılması için gerekli desteğin verilmesi, çocuklara okulda demokratik katılım şansını verme, okulda rehberlik hizmetini alma, alkol ve madde bağımlılığı hakkında ve cinsel eğitim ve cinsel yolla bulaşan hastalıklar konusunda bilgi verme, belirli grupların eğitim ihtiyacını analiz eden ve özel yetişkin eğitimi tasarlayan mekanizmaların varlığı ve okula gitmeyen çocuklara yönelik destek programları konusunda olumlu görüş bildirmişlerdir. Belirli grupların eğitim ihtiyaçlarını analiz eden ve yetişkin eğitimi tasarlayan mekanizmaların sadece çocuklar için geçerli olduğunu gösteren değerlendirme yapılmıştır.

Son olarak okula gidemeyen öğrenciler için engelliler açısından olumlu değerlendirme yapılmış ve nitel ifadelerde evde eğitim ve görme engelliler için eğitim imkânlarının olduğuna işaret etmişlerdir. Buna karşın toplum temelli analizlerde gruplar katılım, fiziksel uygunluk, mesleki eğitim ve rehberlik alanlarında eksiklikler olduğunu belirtmiştir.

• Spor, Eğlence ve Oyun

Katılımcılar yerel yönetimin hedef gruplarına yönelik olarak spor, eğlence ve oyun alanında etkinliğini yeterli derecede gördüklerini belirtmişlerdir. Fakat toplum temelli analizlerde çalışma oyun ve boş zamanları değerlendirme ve spor ve hobiler başlıklarında katılımcıların bu alanlara engellilerin erişimi ve etkinliklerin yeterliliği konusunda olumsuz değerlendirmede bulundukları görülmektedir.

• Ulaşım

Katılımcı gruplar, yerel yönetimin hedef gruplara yönelik olarak ulaşım faaliyetlerinde de etkin olduğunu gösteren değerlendirmeler yapmıştır. Spor, oyun ve eğlence konusunda olduğu gibi ulaşımın da belediyenin yetki ve sorumluluğunda olması bu alanda önemli sorunların ortaya çıkmasını sağlamaktadır.

• Çevre Sağlığı

Çevre sağlığı konusunda da katılımcılar yerel yönetimin etkin olduğunu belirten ifadeler kullanmışlardır. Çevre koruma politikasının varlığı, suyun kalitesinin ölçülmesi ve hedef gruplarına ulaştırılması, çöplerin toplanması ve atıkların imha edilmesi, yeşil alan düzenleme ve geri dönüşüm sisteminin varlığı konularında belediyenin faaliyetleri olumlu olarak değerlendirilmiştir. Ancak, belediyenin çevresel tehdit-

lerin hedef gruplara yönelik olası etkilerini düzenli olarak ölçerek sonuçlara göre faaliyete geçmesi konusunda herhangi bir değerlendirme yapılmamıştır.

• Halk Sağlığı

Hastanelerin ve toplum sağlığı merkezlerinin ulaşılabilirliği ve kalitesi, yeni doğan sağlığı konusunda annelere destek ve tüm toplum bireylerinin kişisel sağlık hizmetlerinden yararlanmak üzere kayıtlarının bulunması konularında katılımcılar olumlu görüş bildirmişlerdir. Buna karşın, toplumu etkileyen hastalıkların dağılımının düzenli olarak haritalandırılması çalışmaları konusunda herhangi bir değerlendirme yapılmamıştır. Özellikle üreme sağlığı konusunda kadın ve gençlik gruplarına yönelik olarak hizmetlerin sağlık ocakları ve belediyenin gezici sağlık aracında verilebildiğini belirtmişlerdir.

• Şehir Planlama

Şehir planlamayla ilgili olarak konutların fiziksel koşullarının değerlendirilmesi ve izlenmesi konusunda katılımcılar görüş belirtmemiş, yorumlarda ise kent bilgi sistemini bir mekanizma olarak göstermişlerdir. Ayrıca, yerel yönetimler

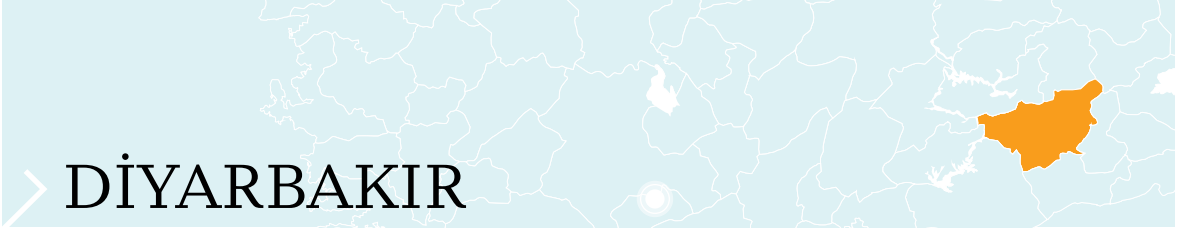
kamu alanında tasarım ve iyileştirme yaparken hedef gruplarını dikkate aldığına dair olumlu görüş bildirilmiştir.

• Acil Durumlara Hazırlık

Belediyenin sadece ergenlere yönelik bir acil durum planının varlığı konusunda katılımcılar olumlu görüş bildirmişlerdir. Ancak, tüm vatandaşların acil durumlara karşı eğitilmeleri konusunda bir değerlendirme yapılmamıştır. Bu sonuçlar, Denizli ilinde acil durumlara yönelik eylem planlarının yeniden gözden geçirilmesi ve bu konuda vatandaşların eğitilmesi gerektiği sonucunu önermektedir.

• İş Yaşamı

İş yaşamı konusunda katılımcılar yerel yönetimin faaliyetlerini değerlendirmemişlerdir. Bu maddelere ilişkin olarak İŞ-KUR, Halk Eğitim, KOSGEB ve Ticaret Odası adres gösterilmiştir. Bu alandaki eksiklikler toplum temelli analizlerde işaret edilen mesleki eğitim, kariyer gelişimi ve eğitim alanındaki rehberlik hizmetleri gibi alanlarındaki sorunları destekler niteliktedir.

Diyarbakir Güneydoğu Anadolu'da bir şehir olup, 1993 yılında Büyükşehir statüsüne kavuşmuştur. Merkez nüfusu yaklaşık 1,528.958'dir. (TÜİK, 2010)

Diyarbakir'da ortaöğretim, ilköğretim ve okul öncesi veli, çocuk, gençlik, kadın ve engelli grupları ile toplam 156 grupta, 794 kişi ile toplum temelli analiz yapılmıştır. Komşu grupları, Sümerpark, dernekler, vakıflar, ilkokullar, düğün salonu, belediye, kent konseyi ve meclisler, liseler, üniversite, hastane, pazar yeri ve dispanser gibi çok çeşitli mekânlarda, toplam 36 mahalleden katılımcılar ile çalışılmıştır.

Genel Ortalama Tablosu

	İLKÖĞRETİM VELİ	ORTA ÖĞRETİM VELİ	OKUL ÖNCESİ VELİ	KADIN	GENÇLİK	ÇOCUK	ENGELLİ	
Ev Ortamı	1,81	2,13	1,68	2			1,32	
Sağlık hizmetleri ve Sosyal Hizmetler	1,32	1,4	1,34	1,63			1,03	
Eğitim Kaynakları	1,75	1,59		1,92			0,98	
Güvenlik ve Koruma	0,77	0,99	0,7	1,24	1,27	1,05	1,07	
Çalışma, Oyun ve Boş Zamanları Değerlendirme	1,04	1,24		1,16			0,82	
Yaşadığımız Yerdeki İlişkiler	0,95	1,45	1,13	1,49			1,18	
Eğitim Oyun			1,98					
Spor ve Hobiler					1,49	1,25		
Yaşadığım Yer					1,44	1,16		
Eğitim					1,3			
İş İstihdam					0,73			
Özel Hayatım					1,86	1,5		
Okulum						1,28		

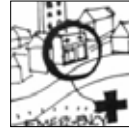
Diyarbakır'da toplam 156 grupta, 794 katılımcı ile toplum temelli analiz yapılmıştır.

> Ev Ortamı

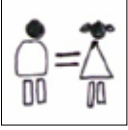
Diyarbakır ilköğretim, ortaöğretim ve okulöncesi veli grupları ile kadın gruplarında aynı sorunlar aynı sırayla ortaya çıkmıştır. Buna göre, birinci öncelikli sorun evlerin engellilerin yaşayabileceği özellikte olmamasıdır. İkinci öncelikli konu ise evdeki içme suyunun kalitesinin düzenli bir şekilde ölçülmesi olarak ortaya çıkmıştır. Yapılan yorumlar katılımcıların evde kullanılan suyun niteliğinin nasıl ölçüldüğünü bilmediklerini göstermektedir. Ayrıca katılımcılar Diyarbakır'da su kesintileri sebebiyle halkın su depoları yaptırdığı ve bu su depolarından alınan suyun kalitesini bilmediklerini belirtmişlerdir. "Belediye içme suyunu ölçer ama bina depoları sağlıklı ve ölçüm yapılmadığını düşünüyoruz" gibi ifadeler kullanılmıştır. Diyarbakır ortaöğretim veli ve kadın gruplarında diğer bir ortak konu ise elektrik kesintileridir. Engellilerde ise, yukarıdaki gruplarda olduğu gibi, ev ortamının engellilere uygun olmadığını işaret eden sorunlar ortaya çıkmıştır. Bunların yanında, ev kiralama ve evde kendini güvende hissetme konularında da sorunlar dikkat çekicidir.

> Sağlık Hizmetleri ve Sosyal Hizmetler

Diyarbakır ilköğretim, ortaöğretim ve okul öncesi veli ile kadın gruplarında benzer sorunlar işaret edilmiştir. Öncelikle yaşanan bölgedeki sağlık ve sosyal hizmetler konusunda bilgi alma sorunu olduğu anlaşılmaktadır. Velilerin çocuklarının ruh sağlığı ile ilgili bilgi alabilecekleri bir uzmana erişimlerinin ve ebeveynlik konusunda bilgi alabilecekleri kaynaklara ihtiyaç duydukları görülmektedir. Son olarak, veli gruplarının çocuklarına yönelik kaynak, program veya hizmetler konusunda görüşlerini ifade etmeleri de sorunlu bir alan olarak ortaya çıkmıştır. Kadın ve okul öncesi veli gruplarında çocuklara gündüz bakım hizmeti veren kurum yokluğu bir eksiklik olarak belirtilmiştir. Son olarak kadın grupları yaşlı bakım hizmeti veren bir kuruluşa duyulan ihtiyacı belirtmiştir. Diğer gruplara göre engelli gruplarında ise daha yoğun bir sorun alanı ortaya çıkmıştır. Sağlık kuruluşlarında yardımcı personel ihtiyacı, ruh sağlığına yönelik hizmetler, engeline yönelik araç ve kolaylaştırıcı uygulamalara rahatlıkla ulaşım, sağlık ve sosyal hizmetler hakkında bilgi ve cinsel korunma araçlarına ulaşım konuları sorunlu alanlar olarak belirlenmiştir. Diyarbakır engelli grupları temel olarak sağlık hizmetleri hakkında bilgi edinme, sağlık hizmetlerine erişim ve sağlık hizmetlerini etkin kullanma konusunda geniş çaplı desteğe ihtiyaç duymaktadır.

> Eğitim Kaynakları

İlköğretim, ortaöğretim ve okul öncesi veli ile kadın gruplarında eğitim kaynakları diğer başlıklar gibi aciliyet arz etmese de sorunlu alanlar olarak ortaya çıkmıştır. Bu alanlar çocukların okul konseylerine katılımı ve eğitimde cinsiyet temelinde eşit fırsata sahip olma konusuna odaklanmaktadır. Bunun yanında, okul ortamındaki olanaklar konusunda da, temiz tuvalet olanağı, spor ve güvenli oyun alanları, sağlıklı beslenme gibi alanların sorunlu olduğuna işaret edilmiştir. Gençlik grubunda, eğitim kaynaklarına yönelik daha çok sorun işaret edilmiştir. Bu sorun alanları okulda katılım, mesleki rehberlik olanakları, beslenme ve temiz su olanakları ve cinsel ve ruhsal sorunlara yönelik destek kaynaklarının yokluğu olarak ortaya çıkmıştır. Çocuk gruplarında da, genç gruplarında belirtilen temiz tuvalet, fiziksel koşulların uygunluğu ve temiz içme suyu sorun alanları olarak belirlenmiştir. Son olarak, eğitim hizmetlerine erişim, engelli gruplarında okulların engellilere uygun bir altyapıya sahip olması, okulda eşit muamele görme, kariyer ve mesleki rehberlik olanaklarının sunulması ve çocuk ve yetişkin haklarını edinme konuları sorunlu alanlar olarak ortaya çıkmıştır.

> Güvenlik ve Koruma

Diyarbakır'da çalışmaya katılan veli grupları, Diyarbakır'da güvenlik ve korumaya dair birçok konunun sorunlu olduğunu göstermiş-

tir. Bu sorun alanları temiz ve hijyenik bir çevreye sahip olma, fiziksel istismar ve şiddet, trafik güvenliği ve çocuklara tehlike anında yardımcı olacak birinin olması olarak ortaya çıkmıştır. Kadın gruplarında ise halka açık güvenli tuvalet, dışarıda kendini güvende hissetme, trafikte kendini güvende hissetme, kültürel ve dinsel farklılıklara saygı ve şiddet içeren bir çevrede yaşama sorun alanları olarak ortaya çıkmıştır. Engelli gruplarında da, bu sorunlara ek olarak çeteleşme ve silahlı çatışma ve toplu taşıma araçlarını güvenle kullanabilme ön plana çıkmıştır. Çocuk ve genç gruplarında ise diğer gruplara göre güvenlik ve koruma alanında sayılan sorunların sayısının azaldığı görülmektedir. Ancak yine de diğer gruplarda da ortaya çıkan güvenli halka açık tuvalet ve trafik güvenliği konuları vurgulanmıştır.

> Çalışma, Oyun ve Boş Zamanları Değerlendirme

İlk ve orta öğretim veli grupları çocuklar için spor ve hobi alanlarının eksikliğini sorun alanı olarak belirtmişlerdir. İlköğretim veli grupları çocuğun doğa ile temasını kolaylaştıracak yerlerin varlığı ve okul dışında proje geliştirebileceği kulüp ve programlar konusunda bir eksikliği işaret etmiştir. Kadın gruplarına bakıldığında ise iş yerinde çocukları bırakabilecekleri bir yerin olmaması ilk sorun alanı olarak ortaya çıkmaktadır. "Boş zamanımız yok, biz ev kadınları en ağır işçiyiz.", "Maalesef bayanlar ve erkekler aynı kapasitede iş bulamıyor, erkekler daha çok önde, bayanlar için iş imkânı

dahi yok.” gibi yorumlar yapılmıştır. Son olarak engelli gruplarına bakıldığında iş konusunda daha fazla sorun alanı ortaya çıkmıştır. Bu sorun alanları işe girme, engelliler için kotaların uygulanması ve işyerinde engelliler için olanaklar etrafında toplanmıştır.

> Yaşadığımız Yerdeki İlişkiler

Veli grupları çocuklarının yaşadıkları yerin geliştirilmesine yönelik faaliyetlere/kararlara katılım konularının sorunlu olduğunu ifade etmişlerdir. Bir diğer sorun alanı da yaşanan çevrenin çocuklara uygun hale getirme faaliyetlerinin yaygın olmamasıyla ilgilidir. Kadın gruplarına bakıldığında ise, yaşanan yer ile ilgili bir kadın örgütüne üye olma, üye olunan kadın örgütlerinde faaliyet ve düşüncelerin saygıyla karşılanması görüşlerini kent konseyine yansıtmaya ve yaşanan yer ile ilgili planlama ve karar alma süreçlerine dâhil olma ön plana çıkan sorunlar olmuştur. Katılımcı yorumlarına bakıldığında ise kadınların katılımı konusundaki sorunların evde başladığı anlaşılmaktadır. Şu ifade bu sonucu doğrular niteliktedir: “Bize kimse hak tanımıyor. Özellikle eş ve kayınvaldeler.” İnternetle ilgili şu yorum da dikkat çekicidir: “Evde internet yok. Kadın olarak da internet kafelere de gidemiyoruz. Öyle bir imkanımız da yok. Dünyayla ilgili olup bitene erişebileceğimiz bir imkan yok.” Son olarak engelli gruplarında yaşanan yerle ilgili fiziksel koşulların engellilere uygunluğu ön plana çıkarılmıştır. Kadın gruplarında olduğu gibi engelli gruplarında da yaşanan çevre ile ilgili kararlara katılım konusu da sorunlu bir konu olarak ortaya çıkmıştır.

> Spor ve Hobiler

Gençlik ve çocuk gruplarına yönelik olan spor ve hobiler alanında her iki grupta da aynı sorunlar ön plana çıkmıştır. Buna göre engelli genç ve çocuklar için spor ve hobi alanlarına erişim, kültürel ve dinsel farklılıkların saygı ile karşılanması ve okul dışı proje, program veya kulüp faaliyetlerinin hem çocuklar hem de gençler için kısıtlı olması sorun alanları olarak ortaya çıkmıştır. Yorumlarda bu sorunların kızlar için daha da derinlik kazandığını ifade eden açıklamalar yapılmış, sunulan olanakların kısıtlı olduğu, var olan olanaklara erişimin güç olduğu ifade edilmiştir. Kızların aleyhine cinsiyet temelli sorunlar, var olan imkânların halka tanıtılmaması ve bu tür alanların sayısının yetersiz olması bu alanlardaki sorunların kaynağı olarak ifade edilmiştir.

> Özel Hayatım

Genç ve çocuk grupları arasında fiziksel ve cinsel gelişim ile ilgili konuların konuşulacağı kişi/uzmanların varlığı ve güvenlikle ilgili olan çeteleşme ve silahlı çatışma riskleri sorun alanları olarak belirlenmiştir. Özellikle cinsel konularda sağlıklı bilginin aile ortamında verilmediği ortaya çıkmıştır. Çocuk grubunda yaşanan çevrede şiddet ve sataşma gibi konular sorun alanları olarak gösterilmiştir.

YÖNETİŞİM ANALİZİ

Diyarbakır ilinde toplam 2 yönetim grubu oluşturulmuş ve bu iki grup yönetim verisine kaynaklık etmiştir. İlk grupta toplam 10 kişi (1 kadın 9 erkek) yer almıştır. Katılımcılar ağırlıklı olarak Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi mensuplarından oluşsa da, diğer sivil toplum ve üniversite temsilcileri de çalışmaya katılmışlardır. İkinci yönetim grubuna ise toplam 11 kişi (2 kadın 9 erkek) katılmıştır. İlk grubun aksine ikinci yönetim grubu ağırlık olarak sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinden oluşmuştur. Merkezi Hükümetin yerel organlarının (Mülki Amirler, Milli Eğitim, Sağlık vb. İl Müdürlükleri) çalışmaya katılmamış olması önemlidir.

➤ ÇOCUKLAR / GENÇLER / KADINLAR / ENGELLİ KİŞİLERE YÖNELİK KAMU POLİTİKALARI

Her iki yönetim grubu arasında yerel yönetim düzeyindeki politikalar konusunda ortaklıklar ortaya çıkmıştır. Bu konuya ilişkin maddelerden hedef grupların haklarının uygulanmasına yönelik bir stratejinin varlığı, yerel yönetimin ilgili sosyal grupların haklarını politika geliştirmede göz önünde bulundurması ve görüşlerinin kent konseyinde göz önünde bulundurulması konusunda her iki yönetim grubu da olumlu görüş bildirmiştir. Buna karşın haklar temelinde politika ve tavsiye geliştiren bir konsey veya komisyonun varlığı, politika yapıcıların ilgili grupların hakları konusunda eğitim alması, yerel yönetim karar organlarında eşit temsiliyet ilkesinin gözetilmesi ve belediye meclisinde kadın/genç ve engellilere yönelik temsiliyete katkı yapan kotaların bulunmasına ilişkin olumsuz değerlendirmeler yapılmıştır.

Bütün katılımcılar kamu kurumları arasında hedef gruplara ilişkin çalışmalarda bir eşgüdüm olduğuna işaret eden olumlu cevap vermişlerdir. Her iki gruptaki katılımcıların verdikleri ifadelerden kent bütçesinde çocuk, genç ve kadınlara ayrılan kaynakların olduğunu ve daha da önemlisi bu gruplara yönelik harcanan miktarın belirgin olduğu anlaşılmaktadır. Ancak, gruplara ayrılan bütçelerin yetersiz olduğu, kaynakların nüfus oranlarına göre ayrılması gerektiği belirtilmiştir ve yetersiz bütçe sorununun önüne geçmek için bağımsız birimlerin oluşturulması önerilmiştir. Kentle hedef kitlelerle ilgili veri toplama konusunda katılımcı gruplar arasında önemli farklılıklar gözlenmiştir. Ağırlıklı olarak Büyükşehir Belediyesi temsilcilerinden oluşan birinci grup sade-

ce çocuklarla ilgili sivil toplumda paylaşılan bir raporun olmadığını belirtilmiştir. Buna karşın ikinci yönetim grubu veri toplama boyutuna ilişkin bütün maddeleri olumsuz değerlendirmiştir.

Eylem planları konusundaki maddeleri iki yönetim grubu da benzer şekilde değerlendirmiştir. Belediyenin eylem planlarında hedef gruplarla ilgili bölümlerin olması ve yalnızca bu gruplara ilişkin eylem planlarının olması olumlu bir şekilde değerlendirilmiştir. Buna karşın yerel eylem planının hedef gruplara yönelik etki analizleri yapılması ve Eşitlik Eylem Planı uygulaması olumsuz değerlendirilmiştir.

İlgili grupların hakları ile ilgili farkındalığı geliştirmeye yönelik olarak yapılan faaliyetlerin geliştirilmeye açık olduğu ve bu gruplarla çalışan meslek gruplarına yönelik eğitimin yapılması gerektiği anlaşılmaktadır.

Her iki katılımcı grubu, ilgi grupları için savunuculuk yapan kurumların olduğunu bildirmişlerdir. İkinci grup bu grupları kadın bağımsız kurumları, Kamer, Selis, Kibele, engelli dernekleri, çocuk bağımsız kurumlarını örnek olarak göstermişlerdir.

Belediye'nin toplum temelli kurumları ve sivil toplum örgütleriyle yakın bir şekilde çalıştığına ilişkin ifade birinci grup tarafından olumlu; ikinci grup tarafından olumsuz değerlendirilmiştir. Ancak yorumlara bakıldığında ikinci grubun bu konuda faaliyetlerin varlığını kabul ettiği ancak yetersiz bulunduğu anlaşılmaktadır.

➤ HEDEF KİTLELERİN (Ç/G/K/E) HAKLARININ FARKLI SEKTÖRLER İÇİNDEKİ YERİ

• Sosyal Hizmetler ve Koruma

Bu alanda her iki yönetim grubu arasında benzerlikler çıkmıştır. Kriz zamanlarında aileye mali destek ile beraber temel ihtiyaçlara yönelik katkı, toplumsal dışlanma veya aşırı yoksulluk yaşayanlara destek, çocukların sosyal dışlanma ve ayrımcılığa uğramasını önlemek için geliştirilmiş bir stratejinin olması ve hangi alanda ne tip sosyal hizmet verildiğine dair bilginin açık bir şekilde ortada olması konularında her iki grup da olumlu görüş bildirmişlerdir. Bununla birlikte ebeveynlere çocuk bakım hizmetinin verilmesi, engelli çocuğu olan aileye hizmet verilmesi, çocukları istismar ve şiddetten koruyacak mekanizmaların olması, şiddet mağdurlarına yardım için sığınma, bakım evi ve/veya destek mekanizmaların varlığı konusunda ise olumsuz değerlendirmeler yapmışlardır. Bu eksiklikler temel olarak, Diyarbakır'da yerel yönetimlerin hedef gruplarına yönelik sosyal hizmet ve koruma faaliyetlerine önem vermesi gerektiğini vurgulamaktadır.

• Eğitim

Yönetişim grupları belediyenin okula kayıt yaptıрма ve devamlılığı takip etme, eğitimin kalitesi ile ilgili göstergelerin, eğitim hizmeti verilen binaların kalitesini ve sınıfların kalabalığının izlenmesi, okulda çocukların seslerini duyurabilecekleri demokratik yapıların olması, çocukların kimseye anlatılmasını istemedikleri konuları anlatabilecekleri kişi veya birimlerin varlığı, belediyenin okul öncesi eğitim ihtiyacını analiz etmesi, özel yetişkin eğitimi tasarlama ve okula gitmeyen çocuk ve gençlere yönelik destek programları konularında olumsuz değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Eğitim

alanında olumlu bir şekilde değerlendirilen hizmetlerin de yetersiz olduğu, geliştirilmesi gerektiği ayrıca vurgulanmıştır. Katılımcı gruplar yorumlarında yerel yönetimlerin eğitim konusunda daha fazla yetki almalarının bazı sorunların giderilmesine yardımcı olabileceğini vurgulamıştır.

• Spor, Eğlence ve Oyun

Katılımcı gruplar, toplumun düzenlenmiş oyunlara ya da spor aktivitelerine katılabileceği özel alanların var olduğunu (örnek, Sümerpark) ve çocuk ile gençlere yönelik okul dışı sosyal aktivitelerin mevcut olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcı gruplar her semte yakın sosyal, kültür ve spor alanlarının kurulmasını, mahalle meclisleri ve muhtarlıkların ihtiyaç tespitinde rol oynamasını, zabıta ve polislin spor mekanlarını incelemesi gerektiğini vurgulamıştır.

• Ulaşım

Her ne kadar ulaşım konusunda ihtiyaç analizleri yapıldığı belirtilse de, gruplar belediyenin ulaşım konusunda daha fazla çaba göstermesi gerektiğine dair değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Ayrıca bütün toplu taşıma araçlarının engellilerin erişimine uygun hale getirme çalışmalarının yapıldığı vurgulanmıştır.

• Çevre sağlığı

Çevre sağlığı konusunda iki yönetim grubu belediyenin bir çevre koruma politikasının varlığı, suyun kalitesinin ölçülmesi ve hedef gruplarına ulaştırılması, belediyenin hedef gruplarının yaşam alanlarının sağlık ve temizlik koşullarını izlemesi ve buna yönelik harekete geçmesi, yeşil alanların düzenli olarak bakımı ve ağaçlandırılması konularında olum-

lu görüş bildirmişlerdir. Bu maddelere yönelik olumlu değerlendirmeler yapılırsa da, katılımcıların yorumları bu konularda kurumlar arasında koordinasyonsuzluk olduğunu ve atıklar için bir geri dönüşüm sisteminin yokluğundan şikayetleri içermektedir. Ayrıca, her iki katılımcı grupta da etkin bir geri dönüşüm sisteminin olmaması ve belediyenin çevresel tehditlerin hedef gruplarına yönelik olası etkilerini düzenli olarak ölçüp sonuçlara göre faaliyete geçmesi konusunda eksiklikler olduğu belirtilmiştir.

● Halk Sağlığı

Her iki yönetim grubu, halk sağlığına yönelik olarak olumsuz değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Daha çok Büyükşehir Belediyesi mensuplarından oluşan birinci grup bütün maddeleri olumsuz değerlendirmiştir. Bu konulara ilişkin olarak doğum öncesi ve sonrası takip sisteminin uygulanması, çocuk gelişimi veri bankalarının kurulması, sağlık hizmetlerinin yerel yönetime devredilmesi gibi önerilerde bulunulmuştur. İkinci yönetim grubu ise il sağlık müdürlüğü ve yerel yönetimlerin koordineli çalışması çağrısını yapmıştır. Bunun yanında, aile hekimliği uygulamasının halk sağlığı konularında etkin rol oynaması beklentisi dile getirilmiştir.

● Şehir Planlama

Şehir planlama konusunda her iki katılımcı grup da olumsuz değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Özellikle konutların fiziksel koşullarının değerlendirilmesi ve izlenmesi ile yerel yönetimlerin kamu alanlarında planlama, tasarım ve iyileştirme yaparken hedef grupları göz önünde bulundurması konusu olumsuz değerlendirilmiştir. Bu konuya ilişkin olarak, ilgili birimlerin oluşturulması, mahalle meclislerinin görüşle-

rinin alınması, ruhsatlandırma ve denetimin güvence altına alınması ve belediye meclislerinin bu konuda uzmanlaştırılması çağrısı yapılmıştır.

● Acil Durumlara Hazırlık

Belediyenin özellikle hedef grupları da gözetilen bir acil durum planının varlığı konusunda her iki yönetim grubu da olumsuz görüş bildirmişlerdir. Bu konuların stratejik plana alınması ve belediyenin sivil savunma birimleri tarafından tatbikat yapması önerilmiştir.

● İş Yaşamı

İş yaşamı konusunda iki yönetim grubu benzer değerlendirmeler yapmışlardır. Yerel yönetimlerin gençlerin kariyer geliştirme ve istihdamına yönelik faaliyetlerde bulunması, gençler için iş kurma ve girişimcilik yönünde desteklemeleri birinci grup tarafından olumlu değerlendirilirken, ikinci grup hem gençler için iş kurma ve girişimcilik yönünde desteklenmeleri hem de belediyenin hedef gruplarını destekleyen mekanizmalarını kurup işletmesi konularında olumsuz görüş bildirmiştir. İkinci grup soruna çözüm olarak istihdam bürolarının açılmasını, üniversite ile işbirliği yapılmasını ve iş sahaları (örnek, organik tarım) açılmasını önermişlerdir.

> GİRESUN

Giresun, fındığı ile tanınan ve Karadeniz Bölgesi'nde yer alan bir ildir. Kiraz ve fındığın bütün dünyaya buradan yayıldığı kabul edilen Giresun ili, Doğu Karadeniz Bölgesi'nde Karadeniz, Trabzon, Gümüşhane, Erzurum, Sivas ve Ordu arasında yer alır. Şehir, Aksu ve Batlama vadileri arasında denize doğru uzanan bir yarımada üzerinde kurulmuştur, tam karşısında Doğu Karadeniz'in tek adası olan Giresun Adası (Aretias) vardır. Giresun il nüfusu 419.256 (TÜİK, 2010), merkez nüfusu ise 113.936'dır.

Giresun kentinde çalışmaya kadın, engelli ve genç grupları katılmıştır. Sınıf, dernek, kahvehane, belediye çay bahçesi, dershaneler, evler, halk eğitim merkezleri gibi çok çeşitli mekânlarda, toplam 42 mahallede, 184 grup ve 541 katılımcı çalışmada yer almıştır.

Genel Ortalama Tablosu

	İLKÖĞRETİM VELİ	ORTA ÖĞRETİM VELİ	OKUL ÖNCESİ VELİ	KADIN	GENÇLİK	ÇOCUK	ENGELLİ	
Ev Ortamı				2,27			2,09	
Sağlık hizmetleri ve Sosyal Hizmetler				1,84			1,49	
Eğitim Kaynakları				2,38			1,08	
Güvenlik ve Koruma				2	1,53		1,65	
Çalışma, Oyun ve Boş Zamanları Değerlendirme				1,52			0,87	
Yaşadığımız Yerdeki İlişkiler				1,45			1,14	
Eğitim Oyun								
Spor ve Hobiler					1,43			
Yaşadığım Yer					1,37			
Eğitim					1,48			
İş İstihdam					0,92			
Özel Hayatım					2,18			
Okulum								

Giresun'da toplam 184 grupta, 541 kişi ile toplum temelli analiz yapılmıştır.

> Ev Ortamı

Ev ortamı ile ilgili olarak kadın gruplarında evdeki içme suyunun kalitesi ve evin engellilerin yaşayabileceği özellikte olması sorun alanı

olarak ortaya çıkmıştır. Katılımcı gruplarda damacana su kullanıldığı sıklıkla belirtilmiştir. Kadın gruplarındaki bu algı, halkın suyun kalitesinin incelenmesi çalışmalarını takip edememesi veya eve gelen suyun hanede depolanmasına yönelik kalite ölçümü yapılmaması ile ilgili olabilir. Engelli gruplarına yönelik analizler, yaşanan evin giriş çıkışlarının engellilere uygun olmaması ve evin kendisinin engellilere uygun olması ile ev kiralarken yaşanan sorunları ön plana çıkarmıştır. Engelliler evin giriş çıkışlarının uygun olmadığını teyit eden ifadeler not etmişlerdir. Örneğin bir grupta "rampa asansör yok engelliye uygun ev çok az" şeklinde bir ifade kullanılmıştır. Bunun yanında engellilerin sosyal faaliyetlere ve mesleki eğitime yönelik talepleri ile evde bakım konusunda destek beklentileri olmuştur.

> Sağlık Hizmetleri ve Sosyal Hizmetler

Kadın gruplarında yaşlılara bakım hizmeti veren kuruluşların varlığı, kadınlara yönelik program ve kaynaklara ilişkin katılım ve çocuklara yönelik gündüz bakım yerlerinin olması geliştirilmesi gereken alanlar olarak ortaya çıkmıştır. Katılımcıların diğer bir şikâyeti sağlık hizmetlerine yönelik ödenen ücretler olmuştur. Engelli gruplarında ise, engellilerin kendileri ile ilgili kaynak, program veya hizmetlere katılımı ve engellilere yönelik araçlara erişim ve kendileriyle ilgili gelişmelerden haberdar olmak sorun alanı olarak belirtilmiştir. Sağlık hizmetleri ile ilgili engelli şikâyetleri ise kendileri ile ilgili konularda bilgi alamamalarına odaklanmıştır.

**Kadın, Genç ve Engelliler için
GİRESUN KENT ANALİZİ
BAŞLIYOR**

**SÖN BAŞVURU
05 ARALIK 2010**

Yerel Demokrasi Akademisi Projesi kapsamında gerçekleştirilecek olan Kent Analizleri için, Giresun Kent Konseyi Kadın, Genç ve Engelli Meclislerimize yardım edecek **gönüllü katılımcılar** arıyoruz. Kent Gönüllüsü olarak çalışmak ve ücretsiz savunucu eğitim almak isteyenler; **daha iyi bir Giresun için bize ulaşın.**

E-posta : genelsekreter@giresunkentkonseyi.net
Telefon : 0 454 216 28 36 dahili 4
Adres : Giresun Belediyesi Kültürvi, Hacısiyam Mah. Fatih Cad. No : 122 Giresun

> Eğitim Kaynakları

Kadın grupları belirgin bir sorun alanına işaret etmemekle birlikte ön plana çıkan konular akşam kursları, meslek edinme ve kişisel gelişim kurslarının eksikliği olmuştur. Gençlik gruplarında ise okul konseyine katılım, cinsel konularla ilgili ve sağlıklı beslenme konusunda bilgi kaynağı eksikliği ön plana çıkmıştır. Engelli grupları ise, eğitim kaynaklarına ilişkin daha geniş bir sorun listesini gündeme getirmiştir. Okulların engelliler için erişilebilir olması ve engelliler için mesleki gelişim olanakları, kütüphane olanakları, kariyer ve mesleki rehberlik olanakları ve çocuk/yetişkin hakları konusunda bilgi almak gibi konular sorun alanı olarak ortaya çıkmıştır.

> Güvenlik ve Koruma

Kadın, gençlik ve engelli gruplarında ortak sorun alanı rahatlıkla kullanılabilecek tuvaletlerin yokluğu olarak ortaya çıkmıştır. Yaşanılan çevrede kendini güvende hissetmeye yönelik değişik konular orta derecede sorun alanı olarak ifade edilmiştir. Bu sorun alanları kadınlar için tehlike karşısında bir yardım kaynağına duyulan ihtiyaç; gençlik gruplarında çevre temizliği ve dışarıda kendini güvende hissetme; engelli gruplarında ise trafik ve toplu taşımada kendine güvende hissetme konuları geliştirilmeye açık alanlar olarak ortaya çıkmıştır.

> Çalışma, Oyun ve Boş Zamanları Değerlendirme

Kadın grupları için işyerinde çocuklarını bırakabilecekleri bir yer olması, dinlenme mekânlarının engelliler için uygun olması, başka kadınlar ile birlikte sosyal faaliyetler gerçekleştirme sorun alanı olarak ifade edilmiştir. Dinlenme mekânlarının engellilere uygunluğu konusunda kaldırımların bile yetersiz olduğu özellikle vurgulanmıştır. Farklı kültür ve dinlerin مراسمlerine katılma konusunda bu tür etkinliklerin olmadığını vurgulayan ifadeler kullanılmıştır. Gençlik grubuna bakıldığında ise belediyenin istihdam programlarından haberdar olmak, gelişim gruplarının üyesi olmak, çalışmamak ve mesleki eğitim almamak sorun alanı olarak ortaya çıkmıştır. Engelli gruplarında çeşitli sorun alanları dile getirilmiştir. Bu sorun alanları, engellilere iş kotalarının uygulanması, iş bulma konusunda eşit fırsata sahip olmak ve bu konuda yardım alabilmek, proje ve programlara katılmak, işyerinde eşit muamele görmek, boş vakit geçirecek alanların olması, kültürel etkinliklere katılmak ve engelliler için spor alanlarının olması olarak ortaya çıkmıştır.

> Yaşadığımız Yerdeki İlişkiler

Kadın gruplarında bir kadın derneğine üyelik ve derneğe aktif katılım, yaşanan yerdeki planlama ve karar alma süreçlerine katılım, kent konseylerine katılım ve kadınlara yönelik faaliyetler yetersiz alanlar olarak ifade edilmiştir. Gençlik gruplarında da benzer şekilde kent konseyine ve diğer faaliyetlere katılım sorun alanları olarak ortaya çıkmıştır. Engelli gruplarında da yaşanan yerle ilgili sorunlar yine yaşanan yerle ilgili kararlara katılım, engelliler ile ilgili bir kuruluşa üye olmak ve dinlenme alanlarının engellilere uygun olmasına odaklanılmıştır.

> Spor ve Hobiler

Spor ve hobiler konusunda gençlik grupları, spor ve hobi alanlarının engelliler tarafından kullanılabilmesini ve okul dışında başka gençlerle projeler, kulüpler ya da programlarda yer almayı düşük düzeyde değerlendirmiştir.

YÖNETİŞİM ANALİZİ

Giresun'da 1 yönetim grubundan veri toplanmıştır. Yönetişim grubuna Giresun Belediyesinden 4, Kent Konseyinden 3 ve Saccayak Sosyal Eşitlik Derneği'nden 1 katılımcı olmak üzere toplam 8 kişi katılmıştır (6 erkek, 2 kadın). Merkezi Hükümetin yerel organlarının (Mülki Amirler, Milli Eğitim, Sağlık vb. İl Müdürlükleri) çalışmaya katılmamış olması önemlidir.

➤ ÇOCUKLAR / GENÇLER / KADINLAR / ENGELLİ KİŞİLERE YÖNELİK KAMU POLİTİKALARI

Veri toplamaya ilişkin olarak bütün cevaplar olumsuzdur. Belediyenin hedef kitleler ile ilgili bilgiyi kendisinin toplamadığı, verilerin mahalle düzeyinde karşılaştırmaya uygun olmadığı, hane halkı düzeyinde mevcut veri olmadığı, kayıt dışı yerlere yönelik olarak bir çalışma yapılmadığı ve çocuklarla ilgili sivil toplumda paylaşılan bir raporun olmadığı belirtilmiştir. Ancak "kent bilgi sisteminin kurulacağı" beyan edilmiştir.

Yerel yönetim düzeyindeki politikalara ilişkin maddelerin hepsi çocuklara yöneliktir. Çocuk haklarının uygulanmasına yönelik bir stratejinin varlığı, yerel yönetimin çocuk hakları konusunu politika geliştirme faaliyetlerine dahil etmesi, bu konuda bir konseyin varlığı, politika yapıcılarının çocuk hakları konusunda eğitim alması, yerel yönetim karar organlarında eşit temsiliyet ilkesinin gözetilmesi ve belediye meclisinde kadın/genç ve engellilere yönelik temsiliyete katkı yapan kotaların olması konusunda durumun olumsuz olduğuna dair değerlendirmelerde bulunulmuştur. Ancak kent konseylerinin bu konulara yönelik çalışmaları olduğu da belirtilmiştir.

Katılımcılar hedef kitlelere dair kamu kurumları arasında bir eşgüdüm olmadığını ifade etmiş ancak bu eşgüdümün kadınlar için geçerli olduğunu ifade etmiştir.

Kent bütçesinde çocuk, genç ve kadınlara özel olarak ayrılan kaynakların olmadığı ve daha da önemlisi genel bütçe harcamalarında bu gruplara yönelik harcanan miktarın belirgin olmadığı anlaşılmaktadır. Kadın ve gençlik ile ilgili bütçe takibi eğitiminin alındığı ve uygulamaya başlanacağı vurgulanmıştır.

Belediyenin eylem planlarında çocuklar ile ilgili bölümlerin olması, yalnızca çocuklara ilişkin eylem planlarının olması, hedef gruplara yönelik Eşitlik Eylem Planı uygulamasına yönelik maddelere katılımcılar olumsuz cevap vermiştir. Ancak Belediyenin gençler için eylem planı olduğu ve hedef gruplara yönelik Eşitlik Eylem Planı uygulamasının sadece kadınlar için geçerli olduğu belirtilmiştir.

Çocuk hakları konusunda farkındalık artırmak için çalışmaların sadece genç, kadın ve engelliler için yapıldığını, çocuklar için yapılmadığını; çocuklar ile çalışan kişilere yönelik çocuk hakları eğitiminin olmadığı belirtilmiştir. Ayrıca ağırlıklı olarak çocuklar için savunuculuk yapan kurumların olmadığı bildirilmiştir.

Yönetişim grubu belediye'nin toplum temelli ve sivil toplum kuruluşlarıyla yakın bir şekilde çalıştığına ilişkin ifadeyi kadın, gençler ve engelliler için olumlu değerlendirirken çocuklar için olumsuz bir şekilde değerlendirmişlerdir.

➤ HEDEF KİTLELERİN (Ç/G/K/E) HAKLARININ FARKLI SEKTÖRLER İÇİNDEKİ YERİ

• Sosyal Hizmetler ve Koruma

Bu alanda belediyedeki tüm çocukların ücretsiz olarak nüfusa kaydedilmesi, kriz zamanlarında aileye mali destek ile beraber temel ihtiyaçlara yönelik destek, toplumsal dışlanma veya aşırı yoksulluk yaşayanlara destek, çocukların sosyal dışlanma ve ayrımcılığa uğramasını önlemek için geliştirilmiş bir stratejinin olması ve kadınlar için sığınma ve bakım evi olanaklarının varlığı konularında olumlu görüş bildirmişlerdir. Nitel ifadelerde de bu konulara yönelik Sosyal Hizmetler Müdürlüğü'nün çalışmaları açıklanmıştır. Ancak yönetim grubu ebeveynlere çocuk bakım hizmetinin verilmesi, engelli çocuğu olan aileye hizmet verilmesi, çocukları istismar ve şiddetten koruyacak mekanizmaların olması, çocukları insan ticareti ve şiddetten koruyacak bir belediye stratejisinin olması, sokakta çalışan çocuklara yönelik bir yerel yönetim stratejisinin varlığı, göç ile gelen ailelerin ihtiyaçlarına yönelik çalışmalar yapmak gibi konularda olumsuz değerlendirmeler yapmıştır.

• Eğitim

Katılımcılar, bütün gruplar için belediyenin eğitim hizmeti verilen binaların kalitesinin izlenmesi, okulların engellilerin erişimine uygun olacak şekilde yapılandırılması için gerekli desteğin verilmesi, çocuklara okulda demokratik katılım şansını verme, okulda rehberlik hizmetini alma, okulda alkol ve madde bağımlılığı hakkında bilgi verme, cinsel eğitim ve cinsel yolla bulaşan hastalıklar konusunda bilgi verme konusunda, belediyenin okullardaki sınıfların kalabalıklığını izlemesi, belediyenin ailelerin okul öncesi eğitim ihtiyacı ve eğitim imkanını analiz etmesi, belirli grupların eğitim ihti-

yaçlarını analiz eden ve yetişkin eğitimi tasarlayan mekanizmaları olması konularında olumlu değerlendirmeler yapmışlardır. Ancak okula gidemeyen çocuklara yönelik desteklerin bulunması konularında hem çocuk hem de engelliler için olumsuz değerlendirme yapılmıştır.

• Spor, Eğlence ve Oyun

Katılımcılar toplumun düzenlenmiş oyunlara ya da spor aktivitelerine katılabileceği özel alanların engelliler hariç hedef grubundaki kadın, genç ve çocuklara yönelik olarak var olduğunu, çocukların serbest oyun oynayabileceği alanların mevcut olduğunu, engelliler hariç sorumlu kurumların spor alanların niteliğini izlemeleri ve çocuk ve gençlere yönelik okul dışı sosyal aktivitelerin mevcut olduğunu, toplumun her üyesinin spor, eğlence ve kültür faaliyetlerine katılma olanağına sahip olduğunu belirtmişlerdir. Ancak spor ve organize oyunlardan sorumlu kamu kuruluşlarının toplumun ihtiyaçlarının analizine yönelik çalışmaların yeterliliği engelliler için olumsuz değerlendirilmiştir.

• Ulaşım

Katılımcılar yerel yönetimin hedef gruplarına yönelik olarak ulaşım faaliyetlerinde de etkin olduğunu gösteren değerlendirmeler yapmıştır. Ancak, engellilere yönelik toplu taşıma hizmetlerini yetersiz olarak değerlendirmiştir.

• Çevre Sağlığı

Çevre sağlığı konusunda da katılımcılar yerel yönetimin etkin olduğunu kabul eden ifadeler kullanmışlardır. Çevre koruma politikasının varlığı, suyun kalitesinin ölçülmesi ve he-

def gruplarına ulaştırılması, çöplerin toplanması ve atıkların imha edilmesi, yeşil alan düzenleme, geri dönüşüm sisteminin varlığı ve belediyenin çevresel tehditlerin hedef gruplarına yönelik olası etkilerini periyodik olarak ölçüp sonuçlarına göre faaliyete geçmek konularında belediyenin faaliyetleri olumlu olarak değerlendirilmiştir.

● Halk Sağlığı

Halk sağlığı konusunda, yeni doğan sağlığı ve gelişimi konusunda yeni annelere destek vermek dışında katılımcılar olumlu değerlendirmeler yapmışlardır.

● Şehir Planlama

Şehir planlama konusunda özellikle konutların fiziksel koşullarının değerlendirilmesi ve izlenmesi ve yerel yönetimlerin kamu alanında tasarım ve iyileştirme yaparken hedef gruplarını dikkate aldığına ilişkin görüşler belirtilmiştir.

● Acil Durumlara Hazırlık

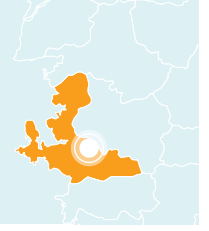
Belediyenin özellikle hedef gruplarını da gözetken bir acil durum planının varlığı ve tüm vatandaşların acil durumlara kar-

şı eğitilmeleri konusunda, çocuklar ve gençler için böyle bir eğitim verildiğini ancak aynı eğitimin kadın ve engellilere verilmediğini belirtmişlerdir.

● İş Yaşamı

İlgi gruplarına yönelik iş yaşamı konusunda katılımcılar yerel yönetimin faaliyetlerini olumlu bir şekilde değerlendirmişlerdir. Yerel yönetimlerin gençlerin kariyer geliştirme ve istihdamına yönelik faaliyetlerde bulunması, gençler için iş kurma ve girişimcilik yönünde desteklenmeleri ve belediyenin hedef gruplarını destekleyen mekanizmalarını kurup işletmesi konularındaki faaliyetlerini olumlu değerlendirmişlerdir.

> İZMİR

Türkiye'nin batısında, Ege Denizi kıyısında ve Ege Bölgesi'nde yer alan İzmir, ülkenin üçüncü büyük kenti ve önemli bir liman şehridir. 3.948.848 (TÜİK, 2010) nüfusa sahip kentte İzmir Uluslararası Sanat Festivali ve Uluslararası Fuarı önemli bir yer tutar.

İzmir'de okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim veli, çocuk, gençlik, kadın ve engelliler ile toplam 97 grupta, 964 kişi ile toplum temelli analiz yapılmıştır. Dernek, ev, okul aile birliği, çocuk ve gençlik merkezi, kent konseyi, tiyatro, vakıflar, parti il binaları, üniversiteler, dershaneler, sığınma evi, eylem otobüsü, engelliler danışma merkezi gibi çok çeşitli mekânlarda, toplam 67 mahalleden katılımcılar ile çalışılmıştır.

Genel Ortalama Tablosu

	İLKÖĞRETİM VELİ	ORTA ÖĞRETİM VELİ	OKUL ÖNCESİ VELİ	KADIN	GENÇLİK	ÇOCUK	ENGELLİ	
Ev Ortamı	1,85	2,62	2,25	2,04			2,02	
Sağlık hizmetleri ve Sosyal Hizmetler	1,56	1,83	2,13	1,7			1,44	
Eğitim Kaynakları	2,03	2,18		1,98			1,32	
Güvenlik ve Koruma	1,42	1,34	0,96	1,41	1,16	0,93	1,85	
Çalışma, Oyun ve Boş Zamanları Değerlendirme	1,35	1,99		1,38			0,9	
Yaşadığımız Yerdeki İlişkiler	1,39	1,53	0,7	1,69			1,4	
Eğitim Oyun			2,46					
Spor ve Hobiler					1,46	1,09		
Yaşadığım Yer					1,52	1,09		
Eğitim					1,42			
İş İstihdam					1,47			
Özel Hayatım					1,84	1,21		
Okulum						1,18		

İzmir’de toplam 97 grupta, 984 kişi ile toplum temelli analiz yapılmıştır.

> Ev Ortamı

İzmir veli ve kadın gruplarında öncelikli ilk iki sorun aynı sırayla ortaya çıkmıştır. Buna göre, birinci sorun evdeki içme suyunun kalitesinin düzenli bir şekilde ölçülmesidir. İkinci sorun ise evlerin engellilerin yaşayabileceği özellikte olmasıdır. Evlerin engellilerin yaşayabileceği hale

getirilmesi için imar ve yapılaşma uygulamalarında bu hususun göz önüne alınması önemlidir. Evdeki içme suyunun kalitesine yönelik

olarak sorumlu birimlerin çalışmalarını düzenli olarak yapması ve halka duyurması beklenmektedir. Gruplar özellikle temiz içme suyuna yönelik yorumlar yapmış, katılımcılar damacana su aldıklarını ancak bunun pahalı olduğunu belirtmiştir. Nitel verilerde musluk suyunun temizliğini belirten yorumlara da yer verilmiştir. Evdeki havanın kalitesi konusunda ise sigara kullanımından dolayı havanın kalitesinin düşük oldu-

ğunu belirten ifadeler kullanılmıştır. İlköğretim veli ve kadın gruplarında evde çocukların görüşlerini kararlara katma da bir sorun alanı olarak belirtilmiştir. Engelli gruplarında ise ev ortamının engellilere uygun olmadığı işaret edilmiş, ev kiralamada yaşanan sorunlara dikkat çekilmiştir.

> Sağlık Hizmetleri ve Sosyal Hizmetler

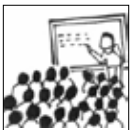
Veli ve kadın gruplarında benzer sorunlara işaret edilmiştir. İzmir’de sağlık hizmetleri ve sosyal hizmetler konusunda bilgi

alma sorunu olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum, İzmir’de verilen bu hizmetlerin nitel ve nicel olarak düşük olduğunu veya yeterince duyurulmadığını düşündürmektedir. Bunun yanında veli gruplarının çocuklarına yönelik olarak geliştirilen kaynak, programların varlığı veya katılımları da sorunlu konular olarak ortaya çıkmıştır. Kadın ve okul öncesi veli gruplarında çocukla-

ra gündüz bakım hizmeti veren kurumların yokluğu da bir eksiklik olarak belirtilmiştir. Kadın grupları yaşlı bakım hizmeti veren kuruluşlara duyulan ihtiyacı da ifade etmiştir. Engelli gruplarında ise diğer gruplara oranla daha yoğun bir sorun alanı ortaya koyulmuştur. Bu sorunlar, İzmir engelli gruplarının temel olarak sağlık hizmetleri hakkında bilgi edinme, sağlık hizmetlerine erişim ve sağlık hizmetlerini etkin kullanma konusunda geniş çaplı desteğe ihtiyaç duymakta olduğunu göstermiştir. Engelli katılımcılar hastanede sağlık hizmetinin alımı sırasında yardımcı personel verilmediğini, ancak gönüllü kişilerden yardım alabildiklerini belirtmiştir.

> Eğitim Kaynakları

Veli grupları çocuğun yakın bir yerde okula gitmesini, okulda temiz su ve hijyen koşullarını, çocukları için sosyal/arkadaş ortam-

larını, çocukların okul konseyine katılımını ve okula gitmeyenler için eğitim veren kişilerin olmayışını önemli sorun alanları olarak göstermiştir. Veli grupları yorumlarında sınıfların kalabalık olmasını, öğretmenlerden yeterli destek alınamayışını, kantinlerdeki gıdaların ve okuldaki içme suyu ve tuvaletlerin temizliğini, kütüphane imkânlarının kısıtlı olmasını ve çocuklar arasında şiddet ve kavgayı endişeyle karşıladıklarını dile getirmiştir. Çocuk gruplarının sonuçları da hijyen, tuvaletler ve içme suyu konusunda velileri desteklemektedir. Kadın gruplarında aciliyet arz eden bir konu olmasa da kadınlara yönelik akşam kursları, erkek ve kız çocuklarına eşit muamele ve kütüphane imkânları geliştirilmesi gereken konular olarak belirtilmiştir. Gençlik gruplarına bakıldığında sorun alanları daha çok sağlık, cinsel sağlık, beslenme ve çevre konularında bilgi edinme ve okul konseyine katılım konularını içermektedir. Engelli gruplarında ise; okulların engellilere uygun bir altyapıya sahip olması, okulda eşit muamele görme,

kariyer ve mesleki rehberlik olanaklarının sunulması ve haklar bilinci edinme konuları sorunlu alanlar olarak ortaya çıkmıştır. Engelli katılımcılar yorumlarında yetişkin ve çocuk hakları konusunda bilgi sahibi olmadıklarını ifade etmiştir. Bu sorun alanlarına yönelik yerel ve merkezi yönetimlerin engellilere yönelik eğitim kaynaklarını genişletme ve engellilerin kullanımına sunma ihtiyaçları ortaya çıkmaktadır.

> Güvenlik ve Koruma

Çalışmaya katılan grupların hepsi için güvenlik ve koruma boyutunda ortak sorun alanları ortaya çıkmıştır. Halka açık güven içinde kullanılabilecek tuvaletlerin yokluğu bütün gruplar tarafından sorun alanı olarak nitelendirilmiştir. İkinci bir ortak sorun alanı ise trafik güvenliği odağındadır. Bu iki ortak sorun alanı dışında değişik gruplarda uyuşturucu ve şiddete maruz kalma, dışarıda kendini güvende hissetme ve çevre temizliği konularında da sorunun varlığına işaret edilmiştir.

> Çalışma, Oyun ve Boş Zamanları Değerlendirme

İlk ve ortaöğretim veli grupları çocukları için spor ve hobi alanlarının eksikliğini sorun alanı olarak belirtmiştir. İlköğretim velileri ayrıca çocukların okul dışında başka çocuklarla birlikte projeler, kulüpler ya da programlarda gö-

rev almadığına işaret ederken; ortaöğretim velileri farklı kültür ve dinlerin merasimlerine çocukların katılmamasını sorun olarak belirtmiştir. Kadın gruplarına bakıldığında ise iş yerinde çocukları bırakabilecekleri bir yerin olmaması ilk sorun alanı olarak ortaya çıkmıştır. Kadın gruplarının değerlendirmeleri kadınların çalışma hayatında eşit fırsatlara sahip olmadıklarını göstermektedir. Benzer şekilde kadınların işyerlerinde eşit muamele görmemesi de aynı sorunla ilişkilendirilebilir. Kadın gruplarında ortaya çıkan bir diğer sorun alanı ise dinleme alanlarına engellilerin erişimi ile ilgilidir. Bu sorun kadınların bakmakla sorumlu oldukları engelli yakınlarını çıkaracak dinlenme mekânlarına engellilerle birlikte erişememesi ile ilişkilendirilebilir. Bu konuda yetkililerin bir eylem planı geliştirmeleri gerekmektedir. Engelli gruplarında istihdam odağında fazla sayıda sorun alanı ortaya çıkmıştır. Bu sorun alanları işe girme, engelliler için kota, işyerinde engelliler için olanaklar etrafında toplanmıştır. Bu konuda hazırlanacak eylem planlarında sorunun farklı boyutlarına odaklanma gereği ortaya çıkmaktadır.

> Yaşadığımız Yerdeki İlişkiler

Veli grupları çocuklarının yaşadıkları yerin geliştirilmesine yönelik faaliyetlere/kararlara katılımın sorunlu olduğunu ifade etmiştir. Bu sorun katılım odağındaki imkânların yeterince bilinmemesi ile ilişkilendirilebilir. Veliler çocukların katılımının kurumların tutumlarıyla ilgili ol-

duğunu da beyan etmiştir. Bir diğer sorun alanı da yaşanan çevrenin çocuklara uygun hale getirme faaliyetlerinin yaygın olmamasıyla ilgilidir. Kadın gruplarına bakıldığında ise bir kadın örgütüne üye olmak ve yaşanan yer ile ilgili planlamalara katılmak sorun alanları olarak öne çıkmıştır. Katılım konusundaki sorunun temelinde ise, katılımı sağlayacak temel mekanizma ve örgütlerin oluşturulamamış veya kadınlar için yeterince etkinleştirilememiş olmasından kaynaklanıyor olduğu düşünülebilir. Gençlik gruplarına bakıldığında, bulunan çevrede gençler için kaynak program ya da hizmetlerin geliştirilmesine katkı sağlamak, yaşanan çevreyi gençler için geliştirme çalışmaları, yapılan planlamalara dâhil olma gibi sorunlar ön plana çıkmıştır. Bu sorunlar gençlerin yaşadıkları çevrede kendilerini ilgilendiren sorunlara katılımlarının kısıtlı olduğuna işaret etmektedir. Çocuk gruplarında da ana sorun alanları yine katılım ile ilgili olmuştur. Bu sorunların yanında farklı etnik köken ve/veya kültürden insanları tanıma da sorunlu bir alan olarak ortaya çıkmıştır. Engelli gruplarında ise yaşadıkları sosyal ve fiziki çevrenin planlamasında, yeniden düzenlenmesinde fikir sahibi olmak, bu konulara yönelik oluşturulan der-

neklere üye olmak sorunlu bir alan olarak ortaya çıkmıştır. Katılım sorunun yanı sıra engelliler, yaşadıkları çevrenin fiziki koşullarının erişim için uygun olmadığını tekrarlamıştır.

> Spor ve Hobiler

Spor ve hobiler boyutunda gençlik ve çocuk gruplarında, farklı sınıflarda olsa da, aynı sorunlar ortaya çıkmıştır. Buna göre engelli genç ve engelli çocuklar için spor ve hobi alanlarına erişim, kültürel ve dinsel farklılıkların görünürlüğü ve saygı ile karşılanması ve doğa ile temas içinde olunabilecek yerlerin varlığı sorun alanları olarak ortaya çıkmıştır.

> Özel Hayatım

Genç katılımcılar en önemli sorun yaşanan çevrede kadın ve erkeklerle eşit davranılmadığı olarak belirlenmiştir. Bunun yanında, kendi hayatlarıyla ilgili geleceğe güvenle bakma ve cinsel gelişim konularını aile ile konuşabilmek de sorun alanı olarak görülmektedir. Çocuk gruplarında ise yaşanan çevrede fiziksel ve sözlü şiddete maruz kalmak bir sorun alanı olarak belirtilmiştir. Bu soruna yönelik olarak, öncelikle şiddet kaynağının belirlenmesi (okul, mahalle, aile vb.) ve buna çözüm önerileri geliştirmek faydalı olacaktır. Çocuk gruplarında farklılıkların saygı görmesi konusu yinelenerek sorun alanı olarak ifade edilmiştir.

YÖNETİŞİM ANALİZİ

İzmir ilinde toplam 3 yönetim grubu oluşturulmuş ve veri toplanmıştır. İlk grupta 4 (2 kadın, 2 erkek), ikinci grupta 9 (7 kadın, 2 erkek) ve üçüncü grupta 8 (3 kadın, 5 erkek) katılımcı yer almıştır. Birinci gruptaki bütün katılımcılar İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin Sosyal İşler Şube Müdürlüğü'nde görevli çalışanlardır. İkinci gruptaki katılımcılar ise Kent Konseyi ve Gençlik, Kadın, Engelli Meclisleri'nin Yürütme Kurullarında yer alan ve farklı sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinden oluşmuştur. İkinci grubun heterojen yapısı, yerel yönetimlerin değerlendirilmesinde zengin bir bakış açısını yansıtmıştır. Üçüncü grup katılımcıları ise İzmir Büyükşehir Belediyesi Belediye Meclisi üyeleridir. Belediye Meclis üyeleri Yerel Gündem 21, Kadın-Erkek Eşitlik, AB Dış İlişkiler, Eğitim, Esnaf, Kültür-Turizm, Ulaşım, Tüketici İhtisas Komisyonları'nda görevli karar alıcılardır.

➤ ÇOCUKLAR / GENÇLER / KADINLAR / ENGELLİ KİŞİLERE YÖNELİK KAMU POLİTİKALARI

Üç yönetim grubu da yerel yönetim düzeyindeki politikalara ilişkin olumlu görüş bildirmişlerdir. Özellikle bu olumlu değerlendirmelerin farklı sivil toplum kuruluşlardan gelenlerin oluşturduğu ikinci grupta yapılması dikkat çekicidir. Ancak bununla birlikte birinci ve üçüncü gruplar “politika yapımcıların hedef grupların hakları konusunda eğitim alması” ve “hakların politika geliştirme süreçlerine dâhil edilmesi” konularında bir eksiklik olduğunu bildirmişlerdir. Buna ilişkin olarak kent konseyi çalışmalarının sonuçlarının politika geliştirmeye kaynaklık edeceği de yapılan yorumlarda ifade edilmiştir. Ayrıca yine yorumlarda hedef gruplarının belediye meclisinde temsiliyetleri konusunda “yerel yönetimin yetkili olmadığı” vurgulanmıştır.

Hedef gruplara ilişkin çalışmalara ilişkin olarak belediye meclis üyelerinden oluşan üçüncü grup haricindeki bütün katılımcılar kamu kurumları arasında bir eşgüdüm olduğunu işaret eden olumlu cevaplar vermiştir. Buna örnek olarak il koordinasyon kurulları ve kent konseyi meclisleri verilmiştir.

Bütçelemeye yönelik olarak kent bütçesinde çocuk, genç ve kadınlara ayrılan kaynakların olduğu ifade edilmiştir. Ancak her üç grupta da genel bütçe harcamalarında hedef gruplara yönelik harcanan miktarın belirgin olmadığı anlaşılmaktadır. Fakat

ikinci grup harcamaların belirlenmesine yönelik çalışmalar yapıldığını belirtmiştir.

Veri toplama konusunda yönetim grupları farklı sonuçlar göstermişlerdir. Birinci grup, ilgili maddelere ilişkin verilere ulaşabildikleri, verilerin mevcut olduğunu işaret eden görüş belirtmiştir. Ayrıca buna örnek olarak göç projesi ve yoksulluk analizleri verilmiştir. Buna karşılık ikinci yönetim grubu, verilerin mahalli düzeyde karşılaştırmaya uygun olmadığını, hane halkı düzeyinde genellikle veri mevcut olmadığı ve kayıt dışı yerlere yönelik bir çalışma yapılmadığını göstermektedir. Öte yandan üçüncü yönetim grubu hedef gruplara yönelik verilerin ilgili birimlerce toplandığını ve hane halkı düzeyindeki verilerin stratejik planda mevcut bulunduğunu ifade etmişlerdir. Bu durumda, bu konularda veri olduğu ancak halka (ve dolayısıyla sivil topluma) yeterince duyurulmadığı fikri uyanmaktadır.

Eylem planları konusunda belediyenin faaliyetlerini takip edecek katılımcılardan oluşan birinci ve üçüncü grup olumlu görüş bildirmiştir. Bu eylem planlarına örnek olarak stratejik plan, İGEP stratejik eylem planı, kadın-erkek eşitlik komisyonu verilmiştir. Ancak ikinci yönetim grubunda bu eylem planlarının yeterince görünürlük olmadığı anlaşılmaktadır. Özellikle çocuklara yönelik

eylem planlarının olmadığını, aynı şekilde hedef gruplara yönelik Eşitlik Eylem Planı'nın olmadığını işaret etmişlerdir.

Hedef kitlenin hakları alanında kamusal ve profesyonel farkındalık konusunda katılımcılar hedef grupların hakları alanında çalışmalar yapıldığını belirtmişlerdir. Birinci yönetim grubu buna yönelik olarak bu faaliyetlerin "sosyal projeler ve kent konseyi kapsamında" olduğunu vurgulamışlardır. Ancak hedef gruplarla çalışan kişilere yönelik hak eğitimleri konusunda iki yönetim grubu arasında oldukça geniş farklılıklar ortaya çıkmıştır. Birinci grup bu faaliyetlerin daha çok kadınlar için olduğunu ifade ederken, ikinci grup bu faaliyetlerin daha çok engelli gruplarına yönelik olduğunu işaret etmiştir. Belediye meclis üyelerinin

oluşturduğu grup ise bu faaliyetlere ilişkin olarak kadın haklarının yanı sıra engellilere yönelik olarak da Engellilik yılı uygulamasını örnek vermişlerdir. Verilen eğitimlerin ise yetersiz bulunduğunu ifade etmişlerdir.

Tüm yönetim grupları da hedef grupların hakları için savunuculuk çalışmaları yürüten bağımsız kuruluşların olduğunu beyan etmişlerdir ve örnek olarak derneklerin yanı sıra İzmir Kent Konseyi'ni işaret etmişlerdir.

Belediye'nin toplum temelli ve sivil toplum kuruluşlarıyla yakın bir şekilde çalıştığına ilişkin olarak da her üç yönetim grubu da olumlu ifadeler kullanmışlardır.

➤ HEDEF KİTLELERİN (Ç/G/K/E) HAKLARININ FARKLI SEKTÖRLER İÇİNDEKİ YERİ

● Sosyal Hizmetler ve Koruma

Bu alanda üç yönetim grubunda bazı ortak sonuçlara ulaşılmıştır. Kriz zamanlarında aileye mali destek ile beraber temel ihtiyaçlara yönelik katkı; toplumsal dışlanma ve aşırı yoksulluk yaşayan insanlara hangi alanda ne tip sosyal hizmet verildiğine dair bilginin açık bir şekilde ortada olması her iki yönetim grubunda da olumlu bir şekilde değerlendirilmiştir. Buna karşın, çocukları ücretsiz olarak nüfusa kayıt ettirecek mekanizmaların olması, ebeveynlere çocuk bakım hizmetinin verilmesi, çocukları istismar ve şiddetten koruyacak mekanizmaların olması konusunda belediyenin yetki ve sorumluluğunda olmadığını belirtmişlerdir. Birinci yönetim grubu sorumlu kuruluşlar olarak Sosyal Hizmetleri ve Çocuk Esirgeme Kurumu'nu göstermişlerdir. Bununla birlikte özellikle ikinci yönetim grubu, çocukları insan ticareti ve şiddetten koruyacak bir belediye stratejisinin olması, sokakta çalışan çocuklara yönelik bir yerel yönetim stratejisi-

nin varlığı, şiddet mağdurlarına yönelik sığınma evi ve destek mekanizmalarının varlığı, göç ile gelen ailelerin ihtiyaçlarına yönelik çalışmalar yapmak ve çocukların sosyal dışlanma ve ayrımcılığa uğramasını önlemeye yönelik bir stratejinin varlığı ve çocuklara yönelik sosyal dışlanma ve ayrımcılığa ilişkin olan konularda olumsuz görüşlerini belirtmiştir. Üçüncü yönetim grubu da bu konulara yönelik olarak sığınma evlerinin var olduğu belirtmiş; ancak yetersiz olduğunu ve farklı mekanizmalar oluşturulması gerektiğini ifade etmiştir. Ek olarak "koruyucu aile" uygulamasının da bu konuda yetersiz kaldığı ifade edilmiştir.

● Eğitim

İzmir yönetim grupları, yerel yönetimlerin faaliyetlerini olumlu değerlendirmişlerdir. Özellikle İzmir Büyükşehir Belediyesi çalışanlarından oluşan birinci yönetim grubunda, belediyenin imkânları dâhilinde eğitim hizmeti veren binala-

rın niteliğinin artırılması ve okul binalarının engellilerin erişime uygun yapılması yönünde katkı sağlandığını ve öğrencilerin anne –babalarına yönelik madde bağımlılığı farkındalık eğitimi verildiği işaret edilmiştir. Belediye meclis üyelerinden oluşan üçüncü yönetim grubu ise; belediyenin eğitim kalitesini izlemesi, okullarda öğrencilerin katılımını sağlayacak mekanizmaların ve rehberlik gibi hizmetlerin bulunması konularına olumsuz yanıt vermişlerdir. Toplum temelli analizlerin sonuçlarına bakıldığında da bu alanların yetersizliğine dikkat çekildiği görülmektedir.

• Spor, Eğlence ve Oyun

Belediye çalışanlarından oluşan birinci ve üçüncü yönetim grubu, yerel yönetimlerin hedef gruplarına yönelik spor, eğlence ve oyun alanının mevcut bulunduğu ve sorumlu kurumlar tarafından bu alanların kalitesinin denetlendiğini işaret eden sonuçlar göstermiştir. Buna karşın ikinci yönetim grubunun ifadeleri spor, eğlence ve kültür faaliyetlerine her vatandaşın erişimi konusunda olumsuzdur. Yine aynı yönetim grubu, çocuk ve gençlere yönelik okul dışı sosyal faaliyetlerin ücretli olduğunu; ücretsiz olanların da az sayıda olduğunu belirtmiştir. Toplum temelli analizlerde de grup-

lar bu alanların yetersizliğini ve özellikle engellilerin erişimini sorun alanı olarak belirlemişlerdir.

• Ulaşım

İlk iki yönetim grubu yerel yönetimin hedef gruplarına yönelik olarak ulaşım faaliyetlerinde etkin olduğunu gösteren değerlendirmeler yaparken, üçüncü yönetim grubu belediye yönetiminin ulaşım konusunda hedef grupların ihtiyaçlarını analiz edip hizmet sunmalarını olumsuz olarak değerlendirmişlerdir. Ayrıca sivil toplum kuruluşlarının ve belediye meclis üyelerinin temsilcilerinden oluşan yönetim grupları hedef gruplarına yönelik u? toplu taşımanın daha fazla olması yönünde talep dile getirilmiştir.

• Çevre Sağlığı

Çevre sağlığı konusunda da her üç yönetim grubu yerel yönetimin etkin olduğunu kabul eden ifadeler kullanmıştır. İkinci yönetim grubu çevre koruma politikasının varlığı konusunda olumlu görüş bildirirken, çevreye atık su verilmesi için bir atık su arıtma tesisinin kurulma aşamasında olduğunu ifade etmiştir.

• Halk Sağlığı

Halk sağlığı konusunda tüm yönetim grupları yerel yönetimin faaliyetleri konusunda olumlu görüş bildirmişlerdir. Buna karşın her üç katılımcı grubu da tüm çocukların fiziksel sağlığının yerel sağlık birimlerince değerlendirilmesi, çocukların beslenme durumlarının değerlendirilmesi, çocukların zihinsel gelişiminin takibi, engellilerin sağlık sorunlarının ele alınması konularında eksiklikler olduğunu belirtmiştir. Ancak bu eksikliklerin bu hizmetlerin belediyenin yetki ve sorumluluğunda değil, Sağlık Müdürlüğü'nün sorumluluğunda olmasından kaynaklandığını belirtmişlerdir. Bunlara ek olarak üçüncü yönetim grubu yeni doğan sağlığı ve gelişimi konusunda annelere verilen destek, tüm toplumun sağlık hizmetlerinden yararlanmak üzere sisteme kayıtlı olması ve üreme sağlığı ile ilgili ücretsiz bilginin verilmesine yönelik olarak olumsuz değerlendirmede bulunmuşlardır. Bu durum, İzmir'de halk sağlığı konusundaki faaliyetlerin geliştirilmesi için ilgili bütün kuruluşların koordineli bir şekilde çalışmalarını önerilebilir.

• Şehir Planlama

Şehir planlama konusunda birinci yönetim grubu olumlu ifadeler kullanırken ikinci ve üçüncü yönetim grubu özellikle konutların fiziksel koşullarının değerlendirilmesi ve izlenmesi konusunda olumsuz bir değerlendirme yapmıştır. İkinci yönetim grubu, bu konudaki çalışmaların "kısmen yapıldığını" ifade etmiştir.

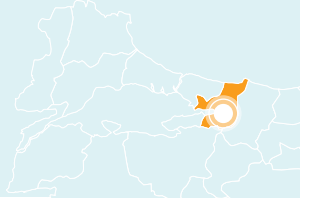
• Acil Durumlara Hazırlık

Belediyenin özellikle hedef gruplarını da gözetken bir acil durum planının varlığı konusunda üç yönetim grubu da bu konudaki eksikliği işaret eden bir değerlendirme yapmıştır. Birinci grup, bu maddeye yanıt vermezken, ikinci grup bu konuda belediyenin faaliyetlerini olumlu değerlendirmiş, ancak planın "hedef gruplarını yeterince gözetmediğini" ifade etmiştir. Buna karşın tüm vatandaşların acil durumlara karşı eğitilmeleri konusunda birinci grup tüm hedef grupları için olumlu değerlendirme yaparken, ikinci grup sadece çocuklara yönelik çalışma olduğunu ifade etmiştir. Üçüncü grubun değerlendirmeleri ise iki alan için de olumsuz yön de olmuştur.

• İş Yaşamı

Hedef gruplarına yönelik iş yaşamı konusunda üç yönetim grubu yerel yönetimlerin sorumluluklarını yerine getirdiğini gösteren olumlu görüş bildirmişlerdir ve örnek olarak, İZ-MEB merkezlerini göstermişlerdir. Buna karşın gençlerin iş kurma ve girişimcilik yönünde desteklenmeleri konusunda ikinci yönetim grubu olumlu değerlendirme yaparken, birinci ve üçüncü yönetim grubu olumsuz bir değerlendirme yapmıştır. Son olarak üç grup da belediyenin hedef gruplarını destekleyen mekanizmalarını kurup işletmesi konularında olumsuz görüş bildirmişlerdir. Bu sonuçlar, belediyelerin hedef gruplarına yönelik olarak iş yaşamı faaliyetlerinde iyileştirme yapabileceğini göstermektedir.

> KOCAELİ

Marmara bölgesinin önemli sanayi merkezlerinden birini oluşturan Kocaeli aynı zamanda ilköğretilere dayanan tarihi bir mirasa da sahiptir. Büyükşehir statüsündeki kentin nüfusu 1,459.772'dir. (TÜİK,2010)

Kocaeli kentinde ilköğretim, ortaöğretim ve okul öncesi veli, kadın, genç, çocuk ve engelli gruplarına uygulanan toplum temelli analizlerle toplamda 41 mahallede 973 kişiye ulaşılmıştır. Bu analizler savunucular tarafından kent konseyi binası, gençlik merkezi, fuar alanı gibi değişik mekânlarda uygulanmıştır.

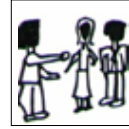
Genel Ortalama Tablosu

	İLKÖĞRETİM VELİ	ORTA ÖĞRETİM VELİ	OKUL ÖNCESİ VELİ	KADIN	GENÇLİK	ÇOCUK	ENGELLİ	
Ev Ortamı	2,34	2,06	2,13	2,25			1,94	
Sağlık hizmetleri ve Sosyal Hizmetler	1,72	1,63	2,08	2,22			1,61	
Eğitim Kaynakları	2,39	2,17		2,63			1,61	
Güvenlik ve Koruma	2,04	1,43	1,85	2,04	1,32	0,83	1,85	
Çalışma, Oyun ve Boş Zamanları Değerlendirme	2,02	1,86		1,6			1,2	
Yaşadığımız Yerdeki İlişkiler	2,03	1,72	1,83	1,82			1,77	
Eğitim Oyun			2,31					
Spor ve Hobiler					1,58	1,16		
Yaşadığım Yer					1,5	0,78		
Eğitim					1,62			
İş İstihdam					1,08			
Özel Hayatım					1,99	1,66		
Okulum						1,35		

Kocaeli’de uygulanan toplum temelli analizlerde toplamda 41 mahallede, 973 kişiye ulaşılmıştır.

> Sağlık Hizmetleri ve Sosyal Hizmetler

Sağlık ve sosyal hizmetlere ilişkin olarak veli grupları genel olarak yaşadıkları çevrede çocuklarının ruh sağlığı ile ilgili hizmetlerin yaygın olmamasını sorun olarak ifade etmişlerdir. Bunun yanında yine veli grupları için çocuklarının fiziksel ve ruhsal gelişimi hakkında bilgi alacakları kaynakların kısıtlı olması ve gündüz-lü çocuk bakım hizmetinin olmaması da sorun alanı olarak belirlenmiştir. Kadın gruplarına bakıldığında temelde kadınlara yönelik kaynak ve programlara katılım ile yaşlı ve çocuklara yönelik bakım hizmeti veren kuruluşlarının olmaması bir eksiklik olarak belirtilmiştir.. Engelli grupları ise, engellerine yönelik araçlara erişim, sağlık ve sosyal hizmetlerden haberdar olmak, engelliler ile ilgili program ve hizmetlere hakkında görüşlerini ifade etmek sorun alanları olarak ortaya çıkmıştır.

> Ev Ortamı

Ev ortamı başlığı için veli ve kadın gruplarında yaşanan evin engellilerin yaşayabileceği özellikte olması ve evdeki içme suyunun kalitesinin düzenli bir şekilde ölçülmesi gibi ortak sorun alanları ortaya çıkmıştır. Engelli gruplarına bakıldığında ise, temelde yaşadıkları evin hem içinin hem de giriş çıkışlarının engellilere uygun olmaması sorun alanları olarak belirlenmiştir. Bunun yanında, aynı derecede öncelikli görül-mese de, ev kiralarken sorun yaşamak engellilerin ev ortamına ilişkin belirttikleri bir diğer sorun alanı olmuştur.

> Eğitim Kaynakları

Kocaeli ilinde eğitim kaynakları boyutunda kararlara katılım, hem veli hem de çocuk analizlerinde örtüşen bir sorun olarak görülmüştür. Bunun yanında çocuklara psikolojik destek sağlayacak birim ve kişilerin varlığı,

okula gitmeyen çocuklara yönelik eğitim veren kuruluşların olması, çocuklara yönelik mesleki eğitim ve mesleki rehberlik, okulun fiziksel koşullarının çocukların yaşına uygun olması, okulda kullanılabilecek tuvaletin olması gibi konular geliştirilmesi gereken başlıklar olarak belirtilmiştir. Gençlik gruplarında okulun fiziksel koşullarının uygun olmaması, okulda kendileriyle ilgili kararlara katılım ve kariyer planlaması bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmıştır. Engelli gruplarına bakıldığında ise, okulların engelli gruplara erişilebilir olması, engellilere yönelik kariyer ve mesleki rehberlik, engellilere yönelik meslek okulları gibi konular yine öncelikli sorunlar olarak görülmektedir.

> Güvenlik ve Koruma

Bu başlıkta bütün veli ve çocuk gruplarında ve gençlik gruplarında güven içinde kullanabilecek halka açık tuvaletlerin yokluğu ve trafik güvenliği ön plana çıkan ortak sorunlar olmuştur. Kadın gruplarına bakıldığında, yalnız başına dışarı çıkma, trafikte güvende hissetme ile fiziksel istismar ve şiddet konusunda yardım alınabilecek bir yerin yokluğu sorun alanları olarak belirtilmiştir. Engelli gruplarına bakıldığında ise, ileri düzeyde bir sorun alanı belirtmemiştir. Temiz ve güvenli halka açık tuvalet, trafik güvenliği, evden yalnız çıkmak, dışarıda yalnız gezmek orta derecede sorunlu bulunmuştur. Engelli gruplarında güvenlik ve korumaya ilişkin

ileri düzeyde bir sorun alanına rastlanılmaması, engellilerin dışarı çıkma şanslarının az olmasıyla da ilgili olabilir.

> Çalışma, Oyun ve Boş Zamanları Değerlendirme - Spor ve Hobiler

Çalışma, oyun ve boş zamanları değerlendirme konularında, kadın gruplarına bakıldığında en öne çıkan sorun alanı iş yerinde çocuğu bırakabilecek bir yerin yokluğu olmuştur. Bu durum yine, kadınların bir işe sahip olmasından değil, çalışmadıklarından dolayı böyle bir hizmete ihtiyaç duymamalarından da kaynaklanıyor olabileceği de göz önüne alınmalıdır. Engelli gruplarında, iş imkânları konusunda eşit fırsatlara sahip olma, spor ve kültürel imkânlar konuları oldukça olumsuz görüşler ifade edilerek öncelikli sorunlar olarak belirlenmiştir. Gençlik gruplarında bir işte çalışma ve bu işin sağlığını tehdit etmemesi en öne çıkan sorun alanı olmuştur. Öte yandan yerel yönetimlerin istihdam programlarından haberdar olmak ve mesleki eğitim diğer eksik alanlar olarak ortaya çıkmıştır.

Gençlik gruplarında hobi ve spor için oluşturulmuş alanların eksikliği vurgulanmıştır. Son olarak veli grupları arasında çalışma, oyun ve boş zamanları değerlendirme konusunda ilk ortaya çıkan konu çocukların spor ve hobi alanlarının eksikliği olmuştur. Öte yandan çocukların kendilerine yönelik, çocukların projelerde, kulüp-

lerde ve programlarda görev almasını ve okula gitmesine imkân veren ve risk içermeyen işleri yapmasını geliştirmesi gereken alanlar olarak göstermişlerdir. Bu sorunlar spor ve hobiler başlığı altında çocuk analizlerinin sonuçlarıyla da birebir örtüşmektedir.

> Yaşadığımız Yerdeki İlişkiler

Veli ve çocuk gruplarında genel olarak yaşanan yeri çocuklar için iyileştirmeye yönelik faaliyetler yapmak, bu faaliyetlere gerek ve-

linin gerekse çocuğun katılımı, çocuklara yönelik faaliyetlerin düzenlenmesi ve bu faaliyetlerin veli ve çocuklara duyurmak ortak sorun alanları olarak belirtilmiştir. Öte yandan çocuk gruplarında yaşanan yerdeki kültürel ve dinsel farklılıkları tanıma geliştirilmesi gereken öncelikle bir alan olarak vurgulanmıştır. Kadın gruplarına baktığında ise, kadın derneklerine üye olmak ve bu derneklere aktif katılım sorun alanı olarak ortaya çıkmıştır. Genç gruplarında da benzer şekilde gençliğe yönelik dernek ve faaliyetlere katılım bir sorun alanı olarak işaret edilmiştir. Öte yandan yine gençlik gruplarında gençlik haklarının medya kanalıyla yeterince yayılmadığı fikri uyanmaktadır. Son olarak engelli gruplarında, yaşanan çevrenin fiziksel koşullarının engellilerin erişimine uygun olması ve engelliler ile ilgili faaliyet ve imkânlar konusundaki faaliyetlere katılım geliştirilmeye açık alanlar olarak ortaya çıkmıştır.

> Özel Hayatım

Bu kısımda gençlik gruplarında fiziksel ve cinsel konuları aileyle rahatça konuşmak, geleceğe güvenle bakmak ve kendilerine sataşılması endişesi taşımadan birbirleriyle iyi geçinmek sorun alanları olarak belirtilmiştir. Çocuk gruplarında ise çalışılan işin okula gitmeye engel olmaması, okulda kendini güvende hissetme, çocukların çevrede saygı görmesi sorun alanları olarak belirtilmiştir. Fakat çalışılan işin okula gitmede sorun oluşturmaması çocukların gerçekten çalıştığını değil, kendilerinin bir işte çalışmadığını ifade etmek için düşük değerlendirilmiş olabileceği göz ardı edilmemelidir.

YÖNETİŞİM ANALİZİ

Kocaeli ilinde toplam 2 yönetim grubundan veri toplanmıştır. Yönetişim analizlerinin uygulandığı grup çalışmalarının yanı sıra birebir görüşmelerle de toplamda 11 katılımcı veri sağlamıştır. Katılımcılar ağırlıklı olarak kadınlardan (7 kadın, 4 erkek) oluşmaktadır.

➤ ÇOCUKLAR / GENÇLER / KADINLAR / ENGELLİ KİŞİLERE YÖNELİK KAMU POLİTİKALARI

Veri toplamaya ilişkin olarak hedef kitleler ile ilgili raporların bulunmadığı ve var olan verilerin de mahalli düzeyde karşılaştırmaya uygun olmadığı belirtilmiştir. Bu durumda, hedef gruplara yönelik sağlıklı bilgi sahibi olunmadığı, bu konuda yapılacak her türlü faaliyetin de veri temelli olmayacağı söylenebilir. Veri eksikliğinin bir sonucu olarak hedef gruplara ilişkin eylem planlarının bulunmaması sorunları düzeltmeye yönelik somut bir çalışmanın olmadığını göstermektedir. Bu sebeple, hedef gruplarla ilgili ayrıntılı kayıt sistemi geliştirilmesi ve bu bilgilere dayanarak eylem planlarının oluşturulması önerilebilir.

Yerel yönetim düzeyindeki politikalarla ilgili olarak maddelerde “yerel yönetimin çocuk haklarını politika geliştirme süreçlerine dâhil etmesi”, “politika yapımcıların çocuk hakları konusunda eğitim alması”, “yerel yönetim karar organlarında eşit temsiliyet ilkesinin gözetilmesi” ve “belediye meclisinde kadın/genç ve engellilere yönelik temsiliyete katkı yapan kotaların da olmadığı” anlaşılmaktadır. Bu sonuçlara göre Kocaeli ilinde hedef grupların yerel yönetimlerde temsiliyetleri ve yerel yönetimlerin kararlarına katılımları bakımından iyileştirmelere ihtiyaç duyulmaktadır.

Bütün katılımcılar kamu kurumları arasında bir eşgüdüm olmadığını işaret etmişlerdir. Bu sebeple, çocuklarla ilgili konularda kamu kurumlarının daha fazla işbirliğine girmesi ve bu işbirliğini eşgüdüm içerisinde yapmaları beklenmektedir.

Kent bütçesinde çocuk, genç ve kadınlara ayrılan kaynakların olmadığını ve genel bütçe harcamalarında bu gruplara yönelik

harcanan miktarın belirgin olmadığı ifade edilmiştir. Bu konuda hem kadın/ genç/engelli/çocuk gruplarına belli bir bütçe ayrılması, hem de genel bütçe harcamalarının ne ölçüde bu gruplara yönelik olduğunu gösteren düzenlemelerin yapılması bir gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır.

Katılımcılar çocuk hakları konusunda farkındalık artırmak için çalışmalar yapıldığını belirtirken, çocuklarla çalışan kişilere yönelik çocuk hakları eğitimi olmadığı belirtilmiştir. Bu durumda çocuk haklarıyla ilgili farkındalığı geliştirmeye yönelik olarak yapılan faaliyetlerin yetersiz olduğu ve çocuklarla çalışan meslek gruplarına yönelik eğitimin yapılması gerektiği anlaşılmaktadır.

Belediye'nin toplum temelli ve sivil toplum kuruluşlarıyla yakın bir şekilde çalıştığına ilişkin ifadeler ağırlıklı bir şekilde yer almıştır. Fakat toplum temelli analizlerde özellikle yaşadığım yer başlığı altındaki sonuçlara göre hedef grupların bu mekanizmalara katılımlarının yetersiz olduğu görülmektedir.

➤ HEDEF KİTLELERİN (Ç/G/K/E) HAKLARININ FARKLI SEKTÖRLER İÇİNDEKİ YERİ

• Sosyal Hizmetler ve Koruma

Bu alanda sosyal yardıma muhtaç insanlara yardım, hangi alanda ne tip sosyal hizmet verildiğine dair bilginin açık bir şekilde ortada olması, çocukları istismar ve şiddetten koruyacak mekanizmaların, sokakta çalışan çocuklara yönelik bir yerel yönetim stratejisinin ve şiddet mağdurlarına yönelik sığınma evi ve destek mekanizmalarının varlığı konusunda katılımcılar olumlu görüş bildirmişlerdir. Buna karşın çocukları ücretsiz olarak nüfusa kayıt ettirecek mekanizmaların olması, kriz zamanlarında aileye mali destek ile beraber temel ihtiyaçlara yönelik destek, ebeveynlere çocuk bakım hizmetinin verilmesi, engelli çocuğu olan aileye hizmet verilmesi, çocukları insan ticareti ve şiddetten koruyacak bir belediye stratejisinin olması, göç ile gelen ailelerin ihtiyaçlarına yönelik çalışmalar yapmak ve çocukların sosyal dışlanma ve ayrımcılığa uğramasını önlemeye yönelik bir stratejinin varlığı konusundaki eksiklikler olduğu ortaya çıkmıştır. Bu eksiklikler temel olarak, Kocaeli ilinde yerel yönetimlerin hedef gruplarına yönelik sosyal hizmet ve koruma faaliyetlerine önem vermesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bunun yanında, yerel yönetimlerin bu faaliyetleri sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte ele alması ve hedef gruplarına yönelik sosyal hizmet ve koruma stratejilerini belirleyip uygulaması gerektiği ortaya çıkmaktadır.

• Eğitim

Katılımcılar; okulların fiziksel koşullarının izlenmesi, çocuklara okulda demokratik katılım şansını verme, okulda rehberlik hizmetini alma, okulda alkol ve madde bağımlılığı ve cinsel eğitim ve cinsel yolla bulaşan hastalıklar konusunda bilgi verme, okul öncesi eğitime ilişkin ihtiyaç analizi ve okula gitmeyen çocuklara yönelik destek programları konusun-

da olumlu görüş bildirmişlerdir. Fakat toplum temelli analizlerde eğitim kaynakları bölümünde özellikle kararlara katılım ve eğitim kurumlarının fiziksel koşulları geliştirilmesi gereken alanlar olarak belirlenmiştir.

• Spor, Eğlence ve Oyun

Katılımcı gruplar, yerel yönetimin hedef gruplarına yönelik olarak spor, eğlence ve oyun alanında etkinliğini yeterli derecede gördüklerini işaret eden sonuçlar göstermişlerdir. Buna karşın toplum temelli analizlerde gençlik ve çocuk grupları spor ve hobiler alanındaki eksikliklere dikkat çekmişlerdir.

• Çevre Sağlığı

Çevre sağlığı konusunda da katılımcılar yerel yönetimin etkin olduğunu kabul eden ifadeler kullanmışlardır. Çevre koruma politikasının varlığı, suyun kalitesinin ölçülmesi ve hedef gruplarına ulaştırılması, çöplerin toplanması ve atıkların imha edilmesi, yeşil alan düzenleme ve geri dönüşüm sisteminin varlığı konularında belediyenin faaliyetleri olumlu olarak değerlendirilmiştir. Ancak, belediyenin çevresel tehditlerin hedef gruplarına yönelik olası etkilerini periyodik olarak ölçüp sonuçlara göre faaliyete geçmek konusu bir eksiklik olarak belirtilmiştir.

• Halk Sağlığı

Katılımcılar; hastanelerin ve toplum sağlığı merkezlerin ulaşılabilirliği ve kalitesi, yeni doğan sağlığı konusunda annelere destek, toplumun tüm bireylerinin kişisel sağlık hizmetlerinden yararlanmak üzere kayıtlarının bulunması ve toplumu etkileyen hastalıkların dağılımının düzenli olarak haritalandırılması çalışmaları konusunda olumlu görüş bildirmişlerdir.

Buna karşın, tüm çocukların fiziksel sağlığının yerel birimler tarafından takip edilmesi, çocukların beslenme durumlarının değerlendirilmesi ve çocukların zihinsel gelişiminin takibi konularında eksiklikler olduğu görülmektedir.

● Şehir Planlama

Şehir planlama konusunda konutların fiziksel koşullarının değerlendirilmesi ve izlenmesi konusunda temelden görüş ayrılıkları görülmektedir. Ayrıca, yerel yönetimlerin kamu alanında tasarım ve iyileştirme yaparken hedef grupları dikkate almadığına ilişkin görüşler ağırlıkla yer almaktadır. Toplum temelli analizlerde de ev ortamı ve yaşadığım yer başlıklarında da hedef gruplar fiziksel koşulların özellikle engellilere uygun olmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

● Acil Durumlara Hazırlık

Belediyenin özellikle hedef gruplarını da gözetken bir acil durum planının varlığı konusunda katılımcılar olumlu görüş bildirmişlerdir. Ancak, tüm vatandaşların acil durumlara karşı eğitilmeleri konusunda bir eksiklik işaret edilmiştir. Bu sonuçlar, Kocaeli ilinde acil durumlara yönelik eylem planlarının yeniden gözden geçirilmesi ve bu konuda vatandaşların eğitilmesi gerekliliğini önermektedir.

● İş Yaşamı

Hedef gruplarına yönelik iş yaşamı konuda katılımcılar yerel yönetimin faaliyetlerini olumlu bir şekilde değerlendirmişlerdir. Yerel yönetimlerin gençlerin kariyer geliştirme ve istihdamına yönelik faaliyetlerde bulunması, gençler için iş kurma ve girişimcilik yönünde desteklenmeleri ve belediyenin hedef gruplarını destekleyen mekanizmalarını kurup işletmesi konularında olumlu görüş bildirmişlerdir. Fakat toplum temelli analizlerde gençler yerel yönetimlerin istihdam programlarından haberdar olmak ve mesleki eğitim alanlarının, kadın ve engelli grupları ise istihdam alanındaki eşitsizlikleri sorun olarak ifade etmişlerdir.

> MALTEPE

Tarihi Bizans dönemine kadar uzanan köklü bir yerleşim bölgesi olan Maltepe, çeşitli idari düzenlemelerden geçtikten sonra en son 1992’de müstakil bir ilçeye dönüştürülmüştür. 5200 hektar alan üzerine kurulmuş olan Maltepe, Kocaeli Yarımadası’nın güney batısında, İstanbul ili’nin Marmara Denizi kıyısında yer alır. Kartal, Kadıköy, Samandıra, Sarıgazi, Ümraniye ve Adalar Belediyeleri ile komşudur. Nüfusu 438.257’dir (TÜİK, 2010).

Maltepe’deki toplum temelli çalışmalara ilköğretim velilerde 1 grupta 43 kişi, okul öncesi velilerde 1 grupta 5 kişi, çocuklarda 22 grupta 87 kişi, gençlikte 47 grupta 208 kişi, kadınlarda 17 grupta 32 kişi ve engellilerde 12 grupta 21 kişi katılmıştır. Toplamda 110 grupta 396 kişi ile ilkokul, lise, dernekler, belediye, eğitim merkezi gibi çeşitli ortamlarda ve 18 ayrı mahalleden katılımcıları içeren bir çalışma olmuştur. Maltepe için yönetim analizi ise yapılmamıştır.

Genel Ortalama Tablosu

	İLKÖĞRETİM VELİ	ORTA ÖĞRETİM VELİ	OKUL ÖNCESİ VELİ	KADIN	GENÇLİK	ÇOCUK	ENGELLİ	
Ev Ortamı	2,5		2,75	2,36			2,14	
Sağlık hizmetleri ve Sosyal Hizmetler	1,92		2,72	1,73			1,31	
Eğitim Kaynakları	2,2			2,15			1,16	
Güvenlik ve Koruma	1,88		2,68	1,61	1,44	1,1	1,37	
Çalışma, Oyun ve Boş Zamanları Değerlendirme	1,67			1,71			0,6	
Yaşadığımız Yerdeki İlişkiler	1,71		2,6	1,35			1,08	
Eğitim Oyun			2,92					
Spor ve Hobiler					1,6	1,1		
Yaşadığımız Yer					1,72	1		
Eğitim					1,7			
İş İstihdam					1,04			
Özel Hayatım					2,07	1,43		
Okulum						1,32		

Maltepe'de toplum temelli çalışmalara toplamda 110 grupta 396 kişi katılmıştır.

> Sağlık Hizmetleri ve Sosyal Hizmetler

Maltepe veli ve kadın gruplarında sağlık ve sosyal hizmetlerde de önemli sorun alanları gözlenmiştir. Bununla birlikte, yaşanan yerlerde çocuklara yönelik kaynak, program, ve hizmetlerin geliştirilmesine katılım, çocuklara yönelik ruh sağlığı danışmanlık hizmeti veren birimlerin olmaması, anne-babalık konusunda tavsiye alınabilecek kaynak ve kurumların olmaması geliştirilmeye açık alanlar olarak ortaya çıkmıştır. Veli ve kadın gruplarında önemli sorun alanları çıkmamasına karşın, engelli gruplarında daha fazla ve önemli sorun alanları ortaya çıkmıştır. Bu sorunlar, sağlık ve sosyal hizmetlerle ilgili düzenli bilgi alma, engellerine yönelik araç ve gereçlere erişim, sağlık kurumlarında yardımcı personel desteği alabilme ve engellilere yönelik kaynak ve hizmetler konusunda görüş ifade edebilmek olarak ifade edilmiştir. Sağlık hizmetleri ve sosyal hizmetlere yönelik yapılan yorumların çoğu engellerin bu konudaki hizmetlerden ya memnun olmadıklarını ya da hizmetler konusunda bilgileri olmadığını göstermektedir.

> Ev Ortamı

Ev ortamında veli ve kadın gruplarında öne çıkan sorun alanlarının sayısı oldukça düşük olmuştur. Bununla birlikte, evin engellilerin yaşayabileceği nitelikte olması, evde çocukların kararlara katılımı sorun alanları olarak belirtilmiştir. Engelli gruplarında ise, yine yaşanan evin fiziki koşullarının engellilere uygun olması konusu sorun alanı olarak belirtilmiştir. Engelli grupları özellikle yaşanan evin giriş çıkışlarının engellilere uygun olmamasını vurgulamışlardır.

> Eğitim Kaynakları

Maltepe veli, kadın ve gençlik gruplarına bakıldığında eğitim kaynakları boyutunda aciliyet arz eden bir sorun alanı olmadığı ortaya çıkmaktadır. Bununla birlikte, ilgili gruplar geliştirilmeye açık sorun alanlarını işaret etmişlerdir. İlköğretim veli gruplarında okula devam edemeyen çocuklara yönelik eğitim hizmeti, okul konseyine katılım ve çocukların okul hakkındaki görüşlerinin alınması geliştirilebilecek alanlar olarak ortaya çıkmıştır. Kadın gruplarında ise, kız ve erkek çocuklara eşit davranılması, kütüphane hizmetine ulaşım, ve kişisel gelişim olanakları geliştirilmeye açık konular olarak gözlenmiştir. Buna karşılık çocuk ve engelli grupların-

da aciliyet arz eden geniş sorun alanları ortaya çıkmıştır. Çocuk gruplarında daha çok okulu akademik faaliyetlere elverişli hale getiren yardımcı hizmetlerin (örnek, fiziksel koşullar, temiz içme suyu, temiz tuvalet) yetersiz olması ve okul konseyine katılım ortaya çıkmaktadır. Engelli gruplarında eğitim kaynaklarına yönelik daha geniş bir sorun alanı ortaya çıkmıştır. Bu sorun alanları genellikle engelli çocukların eğitim hizmetlerine yeterince erişemediği, eğitim hizmetleri konusunda yeterince bilgilendirilmeleri, okulda engelli çocukların diğer çocuklarla yeterince kaynaştırılmadığı ve çocuklara eşit davranılmadığı yönünde olmuştur.

> Güvenlik ve Koruma

Maltepe’de veli ve kadın gruplarında güvenlik ve koruma alanında önemli bir sorun alanı ortaya çıkmamıştır. Bununla birlikte fiziksel istismar ve şiddet konusunda yardım alınabilecek kişilerin bulunması, güvenli ve halka açık tuvaletlerin varlığı, güvenli oyun alanları, trafik güvenliği ve dışarıda kendini güvende hissetme geliştirilebilecek alanlar olarak ortaya çıkmıştır. Buna karşın, gençlik, çocuk ve engelli gruplarında güvenlik ve koruma konusunda acil eylem gerektiren konular ortaya çıkmıştır. Bu konular, güvenli halka açık tuvaletlerin varlığı, trafik güvenliği, toplu taşıma olanakları ve temiz çevreye odaklanmaktadır.

> Çalışma, Oyun ve Boş Zamanları Değerlendirme

İlköğretim veli gruplarında aciliyet arz eden sorun çıkmasa da hobi alanlarının engellilerin erişimine açık olması, çocuklara yönelik hobi ve spor alanlarının varlığı ve çocuğun dinlenip eğleneceği zamana sahip olması geliştirilebilecek alanlar olarak ortaya çıkmıştır. Kadın gruplarında ise, yine ilköğretim veli gruplarında olduğu gibi dinlenme alanlarının fiziksel engellilerin erişimine açık olmaması aciliyet arz eden bir alan olarak ortaya çıkmıştır. Genç gruplarında ise sorun alanları, çalışma, mesleki gelişim ve kişisel gelişim konularına odaklanmıştır. En-

gelli gruplarına bakıldığında ise, oldukça geniş bir sorun alanı ortaya çıkmaktadır. Bu sorun alanları işe fiziksel erişim, iş kotalarına sahip olmak, iş bulma konusunda eşit haklara sahip olmak ön plana çıkmaktadır. Bununla birlikte boş vakit geçirecek mekanların yokluğu da eksiklik olarak belirtilmiştir.

> Yaşadığımız Yerdeki İlişkiler

Maltepe ilköğretim veli gruplarında çocukların görüşlerinin kent konseyinde dikkate alınmadığını işaret eden bir sorun alanı ortaya çıkmıştır. Yaşanılan yeri çocuklar için geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılması ile farklı etnik köken ve kültürden gelen arkadaşlarının olmaması da geliştirilmeye açık alanlar olarak ortaya çıkmıştır. Kadın gruplarında ise daha geniş sorun alanları ortaya çıkmıştır. Bir kadın örgütüne üye olmamak, örgüt faaliyetlerine aktif katılım, kent konseyine katılım ve yaşanılan yerlerdeki planlama işlerine katılım acil eylem gerektiren konular olarak ortaya çıkmıştır. Diğer bir deyişle yaşanılan yer ile ilgili olarak kadın gruplarının en büyük sorunu katılım olarak ortaya çıkmıştır. Gençlik gruplarında ise sadece kent konseyine aktif katılım konusu ortaya çıkmıştır. Çocuk ve engelli gruplarına bakıldığında ise daha geniş sorun alanları ortaya çıkmaktadır. Çocuk gruplarında sorunlar genel olarak yaşanılan yerde gruplara, çalışmalara ve kent konseyine katılım konusunda ortaya çıkmaktadır. Bununla birlikte farklı etnik ve kültürel köken-

lerden gelen arkadaşlara sahip olmamak da bir sorun alanı olarak ortaya çıkmaktadır. Engelliler ise genel olarak yine yaşadıkları çevrenin planlanması çalışmalarına katılım ve daha da önemlisi yaşadıkları çevredeki halka açık alanlara erişimlerinin sorunlu olduğunu belirtmişlerdir.

> Spor ve Hobiler

Çocuk ve gençlik grupları, engellilere yönelik spor ve hobi alanlarının yokluğunu, okul dışındaki proje, program ve faaliyetlere katılım ve farklı kültür ve dinlerin törenlerine katılım eksikliğini sorun alanları olarak ifade etmiştir. Bununla birlikte gençlik gruplarında doğa ile temas, farklı kültür ve dinlerin bayramlarına ve etkinliklerine katılım ve bu etkinlikleri izleme gerçekleştirilebilecek alanlar olarak ortaya çıkmıştır.

> Özel Hayatım

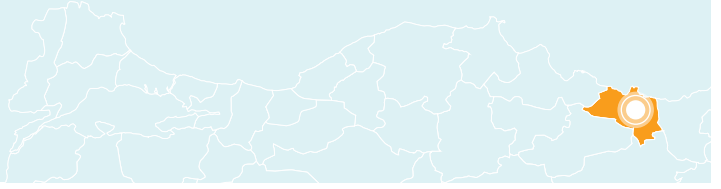

Özel hayatım alanında ise gençlik gruplarında, geleceğe umutla bakma, okulda akran şiddetinin olması ve fiziksel ve cinsel gelişim konularını aileyle rahatça konuşmak sorunlu olarak ortaya çıkmıştır. Çocuk gruplarında ise, çalışılan işin okula gitmeye engel olmaması ve riskli olmaması ifadesine katılmamıştır. Ancak bu çocukların çalışmadıkları anlamına da gelebilir. Bunun yanında, okulda ve okul dışında şiddete maruz kalma korkusu da ele alınması gereken sorun alanları olarak ortaya çıkmıştır. (Bkz. Tablo 1)

Tablo 1 /

Gruplar	Maddeler	Ortalama	İfade
GENÇ	Geleceğe güvenle bakıyorum	1,20	☹
	Okuldaki çocuklar kendilerine sataşılması endişesi taşımadan birbirleriyle iyi geçiniyorlar.	1,47	☹
	Fiziksel ve cinsel gelişimimi ailemle rahatça konuşabilirim.	1,47	☹
	Genel Ortalama	2,07	😊
ÇOCUK	Çalıştığım iş okula gitmeme fırsat veriyor ve iş sağlığı ya da güvenliği açısından riskli değil.	0,69	☹
	Yaşadığım yerde başka çocukların ya da gençlerin sataşmalarına maruz kalma endişesi taşımıyorum.	1,08	☹
	Okuldaki çocuklar kendilerine sataşılması endişesi taşımadan birbirleriyle iyi geçiniyorlar.	1,08	☹
	Genel Ortalama	1,43	😊

> ORDU

Doğal zenginlikleri, tarihi dokusu, denizi, dereleri, yaylalarıyla dünyanın en güzel köşelerinden biri olan Ordu ili, Doğu Karadeniz Bölgesi içinde yer almaktadır. Kuzeyinde Karadeniz, güneyinde Tokat, Sivas, doğusunda Giresun, batısında Samsun İli bulunmaktadır. Toplam yüz ölçümü 5961 km² olup, il genel nüfusu 719.183'tür (TÜİK, 2010).

Toplum temelli analizlerle ilköğretim, ortaöğretim ve okul öncesi veli, kadın, genç, çocuk ve engelli gruplarına uygulanan toplamda 59 mahallede 1128 kişiye ulaşılmıştır. Bu analizler savunucular tarafından okul, öğrenci yurdu, dernek, muhtar evi, hastane, nüfus müdürlüğü, kahve/kıraathane, site günü gibi değişik mekânlarda uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre tüm gruplar için ortak olarak sağlık ve sosyal hizmetler ve güvenlik ve koruma başlıkları öncelikli sorun teşkil eden alanlar olarak belirlenmiştir.

Genel Ortalama Tablosu

	İLKÖĞRETİM VELİ	ORTA ÖĞRETİM VELİ	OKUL ÖNCESİ VELİ	KADIN	GENÇLİK	ÇOCUK	ENGELLİ	
Ev Ortamı	2,44	2,15	2,3	2,34			2,42	
Sağlık hizmetleri ve Sosyal Hizmetler	1,52	1,56	1,97	1,98			1,48	
Eğitim Kaynakları	1,84	1,89		2,49			0,82	
Güvenlik ve Koruma	1,18	1,37	1,16	1,66	1,31	1,54	1,97	
Çalışma, Oyun ve Boş Zamanları Değerlendirme	1,72	1,75		1,61			0,87	
Yaşadığımız Yerdeki İlişkiler	1,22	1,43	1,06	1,74			1,33	
Eğitim Oyun			2,59					
Spor ve Hobiler					1,43	1,61		
Yaşadığım Yer					1,44	1,4		
Eğitim					1,47			
İş İstihdam					1,22			
Özel Hayatım					1,91	2,09		
Okulum						1,79		

Ordu'da toplum temelli analizlerle toplamda 59 mahallede, 1128 kişiye ulaşılmıştır.

> Ev Ortamı

Ordu'da çalışmaya katılan veli ve kadın gruplarının ev ortamına ilişkin örtüşen değerlendirmeleri genel olarak iki konuyu işaret etmektedir. Buna göre, sorunlar evlerin engellilerin yaşayabileceği özellikte olmaması ve evdeki içme suyunun kalitesinin düzenli bir şekilde ölçülmesi olarak ortaya çıkmıştır. Evlerin engellilerin yaşayabileceği hale getirme kapsamlı bir finansal yatırım gerektirmesi sebebiyle kısa vadede çözülmesi olası bir sorun olmasa da bu sonuçlar bundan sonraki imar ve yapılaşma uygulamalarında bu hususun göz önüne alınması için ilk adım olarak görülebilir. Engelli gruplarına bakıldığında ise, yaşadıkları binanın engellilere uygun olması genel olarak sorun alanı olarak belirtilmiştir. Ev ortamına ilişkin bu bulgu aynı zamanda diğer gruplar tarafından da işaret edildiğinden, Ordu'da yukarıda da önerildiği gibi bundan sonra imara ilişkin her türlü faaliyetin bu konuyu göz önüne almasını gerektirecektir.

> Sağlık Hizmetleri ve Sosyal Hizmetler

Ordu ilinde bu konularında veli gruplarında öncelikle yaşanan bölgedeki sağlık hizmetleri ve sosyal hizmetler konusunda bilgi alma sorunu olduğu anlaşılmaktadır. Aynı zamanda çocuklara yönelik faaliyetlere ilişkin olarak velilerin görüşlerini belirtememeleri de bir sorun alanı olarak ortaya çıkmıştır. Bu durum Ordu'da verilen bu hizmetlerin yeterince duyurulmadığını göstermektedir. Bunun yanında veli gruplarının ebeveynlik konusunda bilgi alabilecekleri kaynaklara da ihtiyaç duydukları anlaşılmaktadır. Kadın gruplarında ise kadınlar ile ilgili kaynak, program ve hizmetlere yönelik olarak görüşlerini ifade etmesi bir eksiklik olarak ortaya çıkmıştır. Bunun yanında, evin çevresindeki havanın temiz olması ve çocukları için gündüz çocuk bakım hizmeti veren kuruluşların yokluğu da bir sorun alanı olarak ifade edilmiştir. Engelli grupları ise temelde engelliler ile ilgili sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi, bu hizmetlerden

haberlar edilmeleri ve kendilerine ulaştırılması konusundaki eksiklikleri işaret etmişlerdir. Ayrıca, engelli çocuklara yönelik gündüzlü bakım evlerinin yokluğu ve engelliler hakkında verilen sağlık raporlarının güvenilirliğini de sorun alanı olarak belirtilmiştir.

> Eğitim Kaynakları

Eğitim kaynakları boyutunda gençlik grubunun ön plana çıkarıldığı sorunlar okulda verilen akademik hizmetlerle ilgili olmayıp daha çok okulun fiziki koşullarının engelliler için uygun olmaması, sağlık beslenme, fiziksel ve ruhsal gelişim, cinsel sağlık, kariyer gelişimi ve mesleki rehberlik konularında yetersiz bilgilendirilme olması şeklindedir. Çocuk grupları ise genç gruplarında olduğu gibi okulun fiziksel koşullarının engellilere uygun olması, okul konseyinde okulda olan bitenlerle ilgili bilgi almak ve temiz tuvalet sorun alanı olarak belirtilmiştir. Veli gruplarının değerlendirmeleri de çocuk gruplarını destekler niteliktedir. Engelli gruplarının gösterdikleri sorun alanları daha fazla olmuştur ve genel olarak okul ve eğitim hizmetlerine erişim, kariyer ve mesleki rehberlik, çocuk ve yetişkin hakları ile ilgili bilgi edinme, okulda eşit muamele görme gibi konulara odaklanmıştır.

> Güvenlik ve Koruma

Güvenlik ve koruma alanında bütün gruplar arasında ortak konular ortaya çıkmıştır. Rahatlıkla ulaşabilecek halka açık tuvaletler, trafik güvenliği, fiziksel istismar veya şiddet konularında yardım alınabilecek uzmanların varlığı, genel olarak bütün gruplar arasında öne çıkan konular olmuştur. Genç ve çocuk gruplarında ise halka açık güvenli tuvalet sorununa ek olarak, temiz hava ve çevre konuları sorun alanı olarak ortaya çıkmıştır. Engelli gruplarına baktığında, yukarıdaki gruplarda ortaya çıkan sorunlara ek olarak toplu taşıma hizmetlerinin güven içinde kullanılmamasını bir eksiklik olarak belirtmişlerdir.

> Çalışma, Oyun ve Boş Zamanları Değerlendirme

Bu konularda veli grupları çocuklarının spor ve hobi alanlarının eksikliğini sorun alanı olarak belirtmiş. Benzer şekilde spor ve hobi başlığı altında da çocuk ve genç grupları aynı soruna işaret edilmiştir. Kadın gruplarında ise, işyerinde çocuklarını bırakabilecekleri bir yerin olmaması, dinlenme alanlarına engellilerin erişimi, erkeklerle aynı koşullara sahip olmama ve iş bulma konusunda rehberlik veren kurumların olmaması sorun alanları olarak belirtilmiştir. Gençlik gruplarında ise iş ve istihdam konusunda yerel yönetimlerin desteklerinin yetersizliğini gösteren sonuçlar ortaya çıkmıştır. Engelli gruplarında ise bu boyutta daha fazla sorun alanı işaret edilmiştir. Bu sorun alanları işe girme, engelliler için kota, işyerinde engelliler için olanaklar etrafında toplanmıştır. Bu konuda hazırlanacak eylem planlarında sorunun farklı boyutlarına odaklanma gereği ortaya çıkmaktadır.

> Yaşadığımız Yerdeki İlişkiler

Bu başlıkta tüm gruplarda temel sorunun katılım olduğu görülmektedir. Kadın gruplarında yaşanan yer ile ilgili planlamalara katılmak ve bir kadın örgütüne üye olmak ön plana çıkan sorunlar olmuştur. Katılım konusundaki sorunun temeli ise, katılımı sağlayacak temel mekanizmaların oluşturulmamış ve bu mekanizmalara kadınların dâhil edilememiş olmasına dayanmaktadır. Gençlik gruplarına bakıldığında, bulunulan çevrede gençlere yönelik kaynak program ya da hizmetlerin geliştirilmesine katkı sağlamak, kent konseyine katılım, yapılan planlamalara dâhil olma gibi sorunlar ön plana çıkmıştır. Engelli gruplarında katılım sorununa ek olarak yaşadıkları çevrenin fiziki koşullarının engellilerin erişimi için uygun olmadığı ifade edilmiştir.

YÖNETİŞİM ANALİZİ

Ordu ilinde toplam 2 gruptan veri toplanmıştır. İlk yönetim grubu tamamen kent konseyi üyelerinden olan 6 katılımcıdan (2 kadın 4 erkek) oluşmuştur. İkinci yönetim grubu ise, ağırlıklı olarak Ordu Belediyesi mensuplarından olan 9 katılımcıdan (1 kadın, 8 erkek) oluşmuştur.

➤ ÇOCUKLAR / GENÇLER / KADINLAR / ENGELLİ KİŞİLERE YÖNELİK KAMU POLİTİKALARI

Yerel yönetim düzeyindeki politikalara ilişkin maddelerden “çocuk haklarının uygulanmasına yönelik bir stratejinin varlığı,” “yerel yönetimin çocuk haklarını politika geliştirme süreçlerine dâhil etmesi,” “politika yapımcıların çocuk hakları konusunda eğitim alması,” “yerel yönetim karar organlarında eşit temsiliyet ilkesinin gözetilmesi”, “belediye meclisinde kadın/genç ve engellilere yönelik temsiliyete katkı yapan kotaların olması” konularında her iki yönetim grubu ağırlıklı olarak olumsuz değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Buna karşın, kent konseyinin çocuklarla ilgili politikaları etrafıca tartışıp etkileyebildiğini belirtmişlerdir. Ayrıca, çocukların görüşlerinin de kent konseyinin karar alma mekanizmalarında göz önünde bulundurulduğunu belirtilmiştir. Çocuklarla ilişkin çalışmalarda kamu kurumları arasında eşgüdüm bulunmasına ilişkin olarak belediye çalışanları olumlu yanıt vermiş olsalar da; kent konseyi temsilcilerinden oluşan grup olumsuz değerlendirmede bulunmuşlardır. Bu konuda net bir cevabın olmaması çocuklarla ilgili konularda kamu kurumlarının daha fazla işbirliğine girmesi ve bu işbirliğini eşgüdüm içerisinde yapmaları gereği ortaya çıkmaktadır.

Bütçeleme alanında iki yönetim grubu da kent bütçesinde hedef gruplar için ayrılan kaynakların olmadığını ve genel bütçe harcamalarında bu gruplara yönelik harcanan miktarın belirgin olmadığını ifade etmişlerdir. Dolayısıyla bu alanda bir düzenlemenin yapılması gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır.

Her iki yönetim grubu da hedef kitleler ile ilgili bilgiyi kendilerinin toplamadığını belirterek, verilerin mahalle düzeyinde karıştırmaya uygun olmadığını, hane halkı düzeyinde genellikle

veri mevcut olmadığını, kayıt dışı yerlere yönelik olarak bir çalışma yapılmadığını ve çocuklarla ilgili sivil toplumda paylaşılan bir raporun olmadığını eklemiştir.. Bu durumda, Ordu ilinde çocuk, genç, kadın ve engellilere yönelik sağlıklı bilgi sahibi olunmadığı, bu konuda yapılacak her türlü faaliyetin de veri temelli olmayacağı söylenebilir. Bunu sağlamak için ise, yerel yöneticilerin hedef gruplara yönelik olarak ayrıntılı kayıt sistemi geliştirmeleri gerekmektedir. Eylem planlarına ilişkin olarak da yine katılımcılar hedef gruplara yönelik Eşitlik Eylem Planlarının uygulanmadığını, stratejik planlarında bu gruplarla ilgili çalışmaların olmadığını ifade etmişlerdir.

Hedef kitlelerin hakları alanında kamusal ve profesyonel farkındalığa ilişkin olarak katılımcı gruplar çocuk hakları konusunda farkındalık artırmak için çalışmalar yapıldığını belirtirken, çocuklarla çalışan kişilere yönelik çocuk hakları eğitiminin olmadığını belirtmişlerdir. Çocuklar alanında savunuculuk yapan kurumlar olarak da katılımcı gruplar Çocuk Esirgeme Kurumu ve Kent Konseyi’ni göstermişlerdir. Toplum temelli yönetim alanı için ise; kent konseyi temsilcilerinden oluşan grup olumsuz değerlendirme yaparken; belediye çalışanlarının oluşturduğu grup belediyenin sivil toplum kuruluşlarıyla yakın çalıştığını belirtmişlerdir. Bu karşıt görüşler yine bu alanın geliştirilmesi gerektiğine işaret etmektedir.

➤ HEDEF KİTLELERİN (Ç/G/K/E) HAKLARININ FARKLI SEKTÖRLER İÇİNDEKİ YERİ

• Sosyal Hizmetler ve Koruma

Bu alanda her iki yönetim grubu da benzer değerlendirmeler yapmışlardır. Kriz zamanlarında aileye mali destek ile beraber temel ihtiyaçlara yönelik destek, toplumsal dışlanma ve aşırı yoksulluk yaşayan insanlara hizmet, engelli çocuğu olan aileye hizmet verilmesi ve gençleri destekleyen istihdam programlarına ilişkin olarak olumlu değerlendirmeler yapılmıştır. Buna karşın sosyal hizmetler ve koruma alanında yer alan diğer bütün maddelere yönelik olarak her iki yönetim grubu da olumsuz değerlendirmeler yapmışlardır. Nitel ifadelerde “kurumlara arasında iletişimi sağlayacak AKUT gibi sivil yapılara ihtiyaç duyulduğu, kadına yönelik şiddeti önlemeye yönelik olarak, Ceza Kanunu’ndaki eksikliklerin giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması, kadın sığınma evlerinin artırılması” gibi öneriler geliştirilmiştir. Bu eksiklikler temel olarak, yerel yönetimlerin bu faaliyetleri sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte ele alması ve hedef gruplarına yönelik sosyal hizmet ve koruma stratejilerini belirleyip uygulaması gereği ortaya çıkmaktadır.

• Eğitim

İki katılımcı grup da benzer yönde değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Eğitim hizmeti verilen binanın kalitesinin izlenmesi, çocuklara okulda demokratik katılım şansını veren yapıların olması, çocukların kimseye anlatılmasını istemedikleri konuları anlatabilecekleri kişi veya birimlerin olması, okulda alkol ve madde bağımlılığı ve cinsel eğitim ve cinsel yolla bulaşan hastalıklar konusunda bilgi verme ve okula gitmeyen çocuklara yönelik destek programları konusunda olumlu değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Ancak bu konularda olumlu değerlendirmeler yapmalarına karşın, bu konulara ilişkin faaliyetlerin son derece sınırlı olduğunu vurgula-

mışlardır. Toplum temelli analizlerde de görüldüğü gibi katılım, bilgi alma ve binaların fiziksel koşullarıyla ilgili sorunlar olduğu belirtilmiştir.

• Spor, Eğlence ve Oyun

Spor, eğlence ve oyun konusunda katılımcı gruplar, toplumun her üyesinin faaliyetlere katılma olanağına sahip olduğunu ve spor ve organize oyunlardan sorumlu kamu kuruluşlarının toplumun ihtiyaçlarının analizine yönelik çalışmalarını olumsuz değerlendirmişlerdir. Fakat bunun dışında, toplumun düzenlenmiş oyunlara ya da spor aktivitelerine katılabileceği özel alanların var olduğunu ve çocuk ve gençlere yönelik okul dışı sosyal aktivitelerin mevcut olduğunu, sorumlu kurumların spor alanların niteliğini izlemeleri, her semte yakın sosyal, kültür ve spor alanlarının kurulmasını, mahalle meclisleri ve muhtarlıkların ihtiyaç tespitinde rol oynaması, zabıta ve polislerin spor mekânlarını incelemesi konularında olumlu görüş bildirmişlerdir. Toplum temelli analizlerde ise hem veli grupları hem de gençlik ve çocuk grupları spor ve hobi alanlarının eksik olduğuna işaret etmişlerdir.

• Ulaşım

Ulaşım konusunda, kent konseyi üyelerinden oluşan birinci yönetim grubu ağırlıklı olarak olumsuz değerlendirmelerde bulunurken, belediye çalışanlarından oluşan ikinci yönetim grubu ağırlıklı olarak olumlu değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Birinci grubun özellikle eksikliğine işaret ettiği engelliye yönelik toplu taşıma düzenlemeleri ikinci grupta da teyit edilmemiştir. Toplum temelli analizlerde de engelli grupları benzer şekilde yaşanan yerdeki koşulların engelliye uygun olmadığını vurgulamaktadır.

• Çevre Sağlığı

Çevre sağlığı konusunda da her iki yönetim grubu da olumlu değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Çevre koruma politikasının varlığı, suyun kalitesinin ölçülmesi ve hedef gruplarına ulaştırılması, çöplerin toplanması ve atıkların imha edilmesi, yeşil alan düzenleme ve geri dönüşüm sisteminin varlığı konusunda olumlu değerlendirmeler yapılmıştır.

• Halk Sağlığı

Halk sağlığı konusunda her iki yönetim grubu genel olarak olumsuz değerlendirmeler yapmışlardır. Yorumlardan bu olumsuz değerlendirmelerin genel olarak sağlık konusunun merkezi hükümetin yetkisinde olmasından kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Hastanelerin ve toplum sağlığı merkezlerinin ulaşılabilirliği ve kalitesi, tüm çocukların fiziksel sağlığının yerel sağlık birimleri tarafından sistematik takibi, tüm toplum bireylerinin kişisel sağlık hizmetlerinden yararlanmak üzere kayıtlarının bulunması ve toplumu etkileyen hastalıkların dağılımının düzenli olarak haritalandırılması çalışmaları, sağlık hizmetlerinde engellilerin sorunlarının doğru ele alınması konusunda katılımcılar olumsuz görüş bildirmişlerdir. Ayrıca, tüm çocukların fiziksel sağlığının yerel birimler tarafından takip edilmesi, yeni doğan sağlığı konusunda annelere destek ve üreme sağlığı hizmetleri konusunda olumsuz görüş bildirilmiştir.

• Şehir Planlama

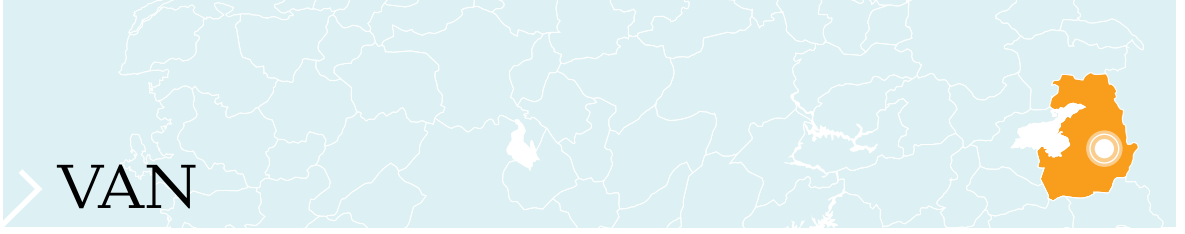
Şehir planlaması konusunda, kent konseyi üyelerinden oluşan birinci yönetim grubu ağırlıklı olarak olumsuz değerlendirmelerde bulunurken, belediye çalışanlarından oluşan ikinci yönetim grubu olumlu değerlendirmelerde bulunmuşlardır.

• Acil Durumlara Hazırlık

Belediyenin özellikle hedef gruplarını da gözetilen bir acil durum planının varlığı konusunda katılımcılar olumsuz görüş bildirmişlerdir. Bunun yanında tüm vatandaşların acil durumlara karşı eğitilmeleri konusunda da bir eksiklik işaret edilmiştir. Bu sonuçlar, Ordu ilinde acil durumlara yönelik eylem planlarının yeniden gözden geçirilmesi ve bu konuda vatandaşların eğitilmesi gerektiği sonucunu önermektedir.

• İş Yaşamı

Her iki yönetim grubu da hedef gruplarına yönelik iş yaşamı konuda katılımcılar yerel yönetimin faaliyetlerini olumsuz bir şekilde değerlendirmişlerdir. Yerel yönetimlerin gençlerin kariyer geliştirme ve istihdamına yönelik faaliyetlerde bulunması, gençler için iş kurma ve girişimcilik yönünde desteklenmeleri ve belediyenin hedef gruplarını destekleyen mekanizmalarını kurup işletmesi konularında olumsuz görüş bildirmişlerdir. Bu sonuçlar toplum temelli analizlerdeki hedef grupların değerlendirmeleriyle de örtüşmektedir.

Van ili Doğu Anadolu illerinden olup Ağrı, Bitlis, Siirt, Hakkâri, Şırnak ve İran'a komşudur. Tarihi M.Ö. 7000 yıllarına kadar uzanan Van şehri Van Gölü'nün doğu kıyısında olup, nüfusu 1,035.418'dir (TÜİK, 2010).

Van kentinde genç, kadın ve engelli grupları ile çalışma yapılmıştır. Toplam 25 grup ve 206 kişi ile kafe, tiyatro salonu, okul, belediye, kadın danışma merkezi, el sanatları kursu, iş merkezi gibi mekanlarda 26 mahalleden katılımcılar ile toplum temelli analiz çalışması yapılmıştır.

Genel Ortalama Tablosu

	İLKÖĞRETİM VELİ	ORTA ÖĞRETİM VELİ	OKUL ÖNCESİ VELİ	KADIN	GENÇLİK	ÇOCUK	ENGELLİ	
Ev Ortamı							1,51	
Sağlık hizmetleri ve Sosyal Hizmetler							1,46	
Eğitim Kaynakları							1,42	
Güvenlik ve Koruma					0,72		1,48	
Çalışma, Oyun ve Boş Zamanları Değerlendirme							1,19	
Yaşadığımız Yerdeki İlişkiler							1,46	
Eğitim Oyun								
Spor ve Hobiler					1,11			
Yaşadığım Yer					1,14			
Eğitim					1,2			
İş İstihdam					0,82			
Özel Hayatım					1,53			
Okulum								

> Ev Ortamı

Engelli gruplarında ev ortamına ilişkin olarak kendilerine ait bir alanın olmaması, evde elektrik kesintisinin olması ve ev kiralamada karşılaşılan sorunlar geliştirilmeye açık alanlar olarak önerilmiştir. Van kadın gruplarında ise ev ortamına ilişkin olarak evde içme suyunun kalitesinin düzenli olarak ölçülmesi ve evin engellilerin yaşayabileceği özellikte olması konuları sorunlu alanlar olarak ifade edilmiştir.

> Sağlık Hizmetleri ve Sosyal Hizmetler

Engelli gruplarında sağlık ve sosyal hizmetlere yönelik olarak hayat boyu sağlık sigortasının olmaması en önemli sorun alanı olarak gösterilmiştir. Bunun yanında yaşanan yerde ayrımcılığa uğramadan sağlık hizmeti alabilmek ve engellilere yönelik hizmetler hakkında bilgi almak geliştirilmeye açık alanlar olarak ortaya çıkmıştır. Kadın gruplarında ise daha geniş bir sorun alanı ortaya çıkmıştır. Beslenme ve sağlıklı gelişim hakkında profesyonel bilgi, temiz hava, çocukların bırakılabileceği gündüz-lü çocuk bakım merkezlerinin olması, ayrımcılığa uğramadan sağlık hizmeti alma ve kadınlarla ilgili kaynak program ve hizmetler hakkındaki görüşlerinin sorulması sorunlu alanlar olarak ortaya çıkmıştır.

> Eğitim Kaynakları

Gençlik grubunda, eğitim kaynaklarına yönelik birçok sorun alanı gösterilmiştir. Okulun fiziki yapısının engellilere uygun olmaması, sağlıklı beslenme, cinsellik, çevre koruma gibi alanlarda bilgi alma; okul ve okul çevresinin hijyen durumu (örnek: tuvalet temizliği), spor ve kütüphane gibi olanakların eksikliği, araç-gereç imkanı ve sosyal ortam konuları sorunlu alanlar olarak ortaya çıkmıştır. Engelli grupları ise, daha çok mesleki eğitim ve kütüphane imkanlarının geliştirilmeye açık alanlar olduğunu belirtmiştir. Kadın gruplarında ise acil eylem gerektiren bir sorun alanı çıkmamasına rağmen, kız ve erkek çocukların yüksek eğitim için eşit fırsatlara sahip olmaması, yaşanan yerde kadınlara yönelik akşam kurslarının olmaması, kız ve erkeklere eşit şekilde davranılmaması ve kadınlara yönelik meslek edinme kurslarını geliştirmeye açık alanlar olarak ortaya çıkmıştır.

Van kentinde toplam 25 grupta 206 kişi ile toplum temelli analiz çalışmaları yapılmıştır.

> Güvenlik ve Koruma

Gençlik gruplarında güvenlik ve korumaya ilişkin olarak evin bulunduğu çevrenin havasının temiz olması, güvenli halka açık tuvaletlerin varlığı, trafik güvenliği, dışarıda güvenle dolaşma ve bisiklete binme ve toplu taşıma araçlarını güven içinde kullanabilme sorun alanları olarak belirtilmiştir. Engelli gruplarında ise daha az sorun alanı ortaya çıkmıştır. Bu sorun alanları gençlik gruplarının sorun alanlarıyla benzerlik gösterse de daha düşük düzeyde değerlendirilmiştir. Kadın gruplarında ise trafik güvenliği, çevre temizliği, halka açık tuvaletlere erişim, dışarıdan kendini güvende hissetme, geceleri dışarıda yeterince aydınlatma olmaması ve kadınlara saygı gösterilmesi konuları sorunlu alanlar olarak ifade edilmiştir.

> Çalışma, Oyun ve Boş Zamanları Değerlendirme

Çalışma, oyun ve boş zamanları değerlendirme konusunda gençlik gruplarında bireysel gelişim grubu veya gençlerin yönettiği bir kuruluşa üyelik, çalışılan işin okula devama engel oluşturmaması, mesleki eğitim olanakları başlıca sorun alanları olmuştur. Engelli gruplarında ise iş bulma konusunda eşit fırsatlara sahip olmak, iş bulma konusunda yardım alabilmek ve işyerinin fiziksel koşullarının çalışanların ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi sorun alanları olarak ortaya çıkmıştır. Kadın gruplarında ise daha geniş bir sorun alanı ortaya çıkmıştır. İşyerinde çocukları bırakabilecek bir yerin olmaması, yaşanan yerdeki dinlenme yerlerinin fiziksel en-

gellilere uygunluğu, iş bulma konusunda erkeklerle eşit fırsatlara sahip olma, başka kadınlarla birlikte projelerde yer almak, istihdam ile ilgili danışmanlık hizmeti almak ve dinleme ve eğlence için zaman ayırabilme sorunlu alanlar olarak ortaya çıkmıştır.

> Yaşadığımız Yerdeki İlişkiler

Bu alanda genç grupları kendilerini ilgilendiren konularda sosyal oluşumlarda, konseylerde ve diğer faaliyetlerde katılımlarına olanak verilmesi, bu faaliyetler hakkında görüşlerini bildirebilmeleri sorun alanı olarak ortaya çıkmıştır. Ayrıca, gençlik grupları farklı etnik köken ve kültürlerden gelen arkadaşlarının olmadığını ifade etmiştir. Engellilere bakıldığında ise gençlik gruplarında olduğu kadar ileri düzeyde olmasa da engellilere yönelik eylem planlarının olmaması, yaşadıkları yerle ilgili planlama süreçlerine katılım ve engelli haklarını savunan bir örgüte üye olmak geliştirilmesi gereken alanlar olarak işaret edilmiştir. Kadın gruplarında ise, yaşanan yerle ilgili planlama/karar alma süreçlerinde yer almak ve kadın haklarını savunan bir örgüte üye olmak zayıf alanlar olarak gösterilmiştir.

> Spor ve Hobiler

Gençler spor ve hobi alanlarının engellilerin erişimine açık olması, farklı kültür ve dinlerin merasimlerine katılmak, eğlence ve dinlenme için zaman bulabilme ve okul dışında başka gençlerle beraber sosyal faaliyetlere katılabilme konusunda eksiklikleri belirtmişlerdir.

> Özel Hayatım

Gençlik grupları her şartta saygı görmek, fiziksel ve sözlü şiddete maruz kalmamak, fiziksel ve cinsel gelişimini aileyle konuşabilme, geleceğe güvenle bakma, yaşanan çevrede kadın ve erkek eşitliğinin olması, cinsellik ve cinsel yollarla bulaşan hastalıklar hakkında bilgi alabilecekleri uzmanların olmasını düşük düzeyde değerlendirilmiştir.

YÖNETİŞİM ANALİZİ

➤ ÇOCUKLAR / GENÇLER / KADINLAR / ENGELLİ KİŞİLERE YÖNELİK KAMU POLİTİKALARI

Van ilinde 1 adet yönetim çalışma grubu kurulmuş ve veriler bu gruptan toplanmıştır. Bu yönetim grubundaki katılımcılar Van Belediyesi (6 kişi), üniversite (1 kişi), kent konseyi (1 kişi) temsilcilerinden oluşmuştur. Grup toplam 3 kadın ve 5 erkek yer almıştır. Merkezi Hükümetin yerel organlarının (Mülki Amirler, Milli Eğitim, Sağlık vb. İl Müdürlükleri) çalışmaya katılmış olması önemlidir.

Katılımcılar veri toplama konusunda bütün kurumlardan destek alındığına ve kayıt dışı yerleşim olmadığına ilişkin ifadeler kullanmışlardır. Bunun dışında veri toplama konusunda herhangi bir sorun yaşamadıklarını gösteren olumlu ifadeler kullanmışlardır.

Bütün katılımcılar, çocuklara ilişkin çalışmalarda kamu kurumları arasında bir eşgüdüm olduğunu ve bu eşgüdümün bir komisyon eliyle yerine getirildiğini işaret eden olumlu cevap vermişlerdir.

Katılımcıların verdikleri ifadelerden kent bütçesinde çocuk, genç ve kadınlara ayrılan kaynakların olduğunu ve daha da önemlisi genel bütçe harcamalarında bu gruplara yönelik harcanan miktarın belirgin olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kent bütçesinde çocuklara ayrılan bütçe ile ilgili bilginin paylaşılmadığını ima eden ifadeler yer almıştır.

Belediyenin eylem planlarında çocuklar ile ilgili bölümlerin olması, yalnızca çocuklara ilişkin eylem planlarının olması, hedef gruplara yönelik Eşitlik Eylem Planı uygulamasına yönelik maddelere yönelik olarak katılımcılar olumlu görüş belirtmişlerdir. Bu durumda Van ilinde hedef gruplarının durumlarını düzeltmeye yönelik somut çalışmaların yapıldığı fikri uyanmaktadır. Özellikle çocuklara yönelik "pozitif ayrımcılık var" vurgusu yapılmıştır.

Bu konuda katılımcılar çocuk hakları konusunda farkındalığı artırmak için çalışmalar yapıldığını gösteren olumlu değerlendirmeler yapmıştır. Ancak, hedef kitleler ile çalışan kişilere yönelik çocuk hakları eğitimi verildiğine ilişkin ifadeler kadın, genç ve engelliler için olumlu değerlendirilirken, çocuklar için olumsuz bir değerlendirme yapılmıştır.

Katılımcılar çocuklar için savunuculuk yapan kurumların olduğunu bildirmişlerdir. Buna örnek olarak ise "kent konseyi çalışma grupları" gösterilmiştir.

Belediye'nin toplum temelli kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşlarıyla yakın bir şekilde çalıştığına ilişkin değerlendirmeler yapılmıştır. Nitel ifadede şehre ilişkin kararların birlikte alındığı vurgulanmıştır.

➤ HEDEF KİTLELERİN (Ç/G/K/E) HAKLARININ FARKLI SEKTÖRLER İÇİNDEKİ YERİ

• Sosyal Hizmetler ve Koruma

Bu alanda “çocukları ücretsiz olarak nüfusa ücretsiz kayıt ettirecek mekanizmaların olması” “ebeveynlere çocuk bakım hizmetinin verilmesi”, “engelli çocuğun bakımından sorumlu olan ve/veya engelli çocuğu olan ailelere yönelik hizmetler” konularında katılımcılar olumsuz değerlendirmeler yapmışlardır.

• Eğitim

Eğitim konusunda katılımcı grup, belediyenin eğitim hizmeti verilen binaların kalitesini izlemesi, okulların engellilerin erişimine uygun olacak şekilde yapılandırılması için gerekli desteğin verilmesi, çocuklara okulda demokratik katılım şansı verme, okulda rehberlik hizmeti alma, okulda alkol ve madde bağımlılığı hakkında bilgi verme, cinsel eğitim ve cinsel yolla bulaşan hastalıklar konusunda bilgi verme, belirli grupların eğitim ihtiyacını analiz eden bu bunlara yönelik eğitim tasarlayan mekanizmaların varlığı ve okula gitmeyen çocuklara yönelik destek programları konusunda katılımcılar olumlu görüş bildirmişlerdir. Bununla birlikte yerel yönetimlerin okula devam konusunda kayıt tutmaları konusunda olumlu görüş belirtilmiş olsa da, bu konuda MEB’in faaliyetlerinin esas olduğunu gösteren ifadeler kullanmışlardır. Belediye’nin okul öncesi eğitime ilişkin ihtiyaç analizi ve erişim konusunda değerlendirme yapma konusunda MEB’in yetkili olduğunu ifade eden bir değerlendirme yapılmıştır. Belirli grupların eğitim ihtiyaçlarını analiz eden ve yetişkin eğitimi tasarlayan mekanizmaların sadece çocuklar için geçerli olduğunu gösteren değerlendirme yapılmıştır. Son olarak okula gidemeyen öğrenciler için de engelliler açısından olumlu değerlendirme yapılmış ve nitel ifadelerde evde eği-

tim görme ve engelliler için eğitim imkanlarının olduğunu işaret etmişlerdir.

• Spor, Eğlence ve Oyun

Katılımcı gruplar, yerel yönetimin hedef gruplara yönelik olarak spor, eğlence ve oyun alanında etkinliğini yeterli derecede gördüklerini işaret etmiştir.

• Ulaşım

Katılımcı gruplar, yerel yönetimin hedef gruplara yönelik olarak ulaşım faaliyetlerinde de etkin olduğunu gösteren değerlendirmeler yapmıştır.

• Çevre Sağlığı

Çevre sağlığı konusunda da katılımcılar yerel yönetimin etkin olduğunu kabul eden ifadeler kullanmışlardır. Çevre koruma politikasının varlığı, suyun kalitesinin ölçülmesi ve hedef gruplarına ulaştırılması, çöplerin toplanması ve atıkların imha edilmesi, yeşil alan düzenleme ve geri dönüşüm sisteminin varlığı konularında belediyenin faaliyetleri olumlu olarak değerlendirilmiştir. Ancak, belediyenin çevresel tehditlerin hedef gruplarına yönelik olası etkilerini periyodik olarak ölçüp sonuçlara göre faaliyete geçmesi konusunda grup herhangi bir değerlendirme yapmamıştır.

• Halk Sağlığı

Halk sağlığı konusunda katılımcılar olumlu değerlendirmeler yapmışlardır. Hastanelerin ve toplum sağlığı merkezlerinin ulaşılabilirliği ve kalitesi, yeni doğan sağlığı konusunda annelere destek ve toplumun tüm bireylerinin kişisel sağlık hizmetlerinden yararlanmak üzere kayıtlarının bulunma-

sis konusunda katılımcılar olumlu görüş bildirmişlerdir. Buna karşın, toplumu etkileyen hastalıkların dağılımının düzenli olarak haritalandırılması çalışmaları konusunda herhangi bir değerlendirme yapılmamıştır. Özellikle üreme sağlığı konusunda kadın ve gençlik gruplarına yönelik olarak hizmetlerin sağlık ocakları ve belediyenin gezici sağlık aracında verilebildiğini önermişlerdir. Bu sonuçlar, Van ilinde halk sağlığı hizmetlerin yaygın bir şekilde verildiği fikrini uyandırmıştır.

● Şehir Planlama

Şehir planlama konusunda “konutların fiziksel koşullarının değerlendirilmesi ve izlenmesi” konusunda katılımcılar görüş belirtmemişlerdir. Ayrıca, belediyenin kamu alanında tasarım ve iyileştirme yaparken hedef grupları dikkate aldığına dair olumlu görüş bildirilmiştir.

● Acil Durumlara Hazırlık

Belediyenin özellikle hedef gruplarından sadece ergenlere yönelik bir acil durum planının varlığı konusunda katılımcılar olumlu görüş bildirmişlerdir. Bu maddeye ilişkin nitel ifade de “il bazında, il afet kurulunun bu hizmeti üstlendiğini” belirtmişlerdir. Ancak, tüm vatandaşların acil durumlara karşı

eğitilmeleri konusunda bir değerlendirme yapılmamıştır. Bu maddeye ilişkin nitel ifade de “sivil toplum kuruluşları” adres olarak gösterilmiştir.

● İş Yaşamı

Hedef gruplara yönelik iş yaşamı konusunda katılımcılar yerel yönetimin faaliyetlerini değerlendirmemişlerdir. Bu maddelere ilişkin olarak İŞKUR, Halk Eğitim, KOSGEB ve Ticaret Odası adres gösterilmiştir.

Van kentinde Yönetişim Analizi sonuçları son derece olumlu olup, bu durum toplum temelli analiz sonuçları ile tam örtüşmemektedir. Kent yöneticileri ile hizmet alanların algılarında farklılık olduğu görülmektedir.

SONUÇ

Toplumsal Hayata Etkin Katılım için Yerel Demokrasi Akademileri Projesi kapsamında yapılandırılan kent analizleri çalışması Çocuk Dostu Şehirler değerlendirme aracının dünyada ilk kez çocuk ve ebeveynler dışındaki sosyal gruplara uygulanmasını sağlamıştır.

Türkiye de dahil olmak üzere dünyanın farklı ülkelerinde karşılaşılan yerel düzeyde ayrıştırılmış veri eksikliğinin giderilmesinde 10 kentte çocuk, genç, kadın ve engellilere yönelik uygulanan analiz sonuçlarıyla katkıda bulunulmuştur.

Analizlerin kentin en küçük yerleşim birimlerine ulaşarak gerçekleştirilmesi ve kentteki farklı grupların ihtiyaç ve sorunlarını yansıtacak şekilde yapılandırılması önemsenmiştir. Bu doğrultuda toplam 453 mahalleye ulaşılmıştır. Kocaeli Kent Konseyi'nin analiz uygulamalarını kentin geneline yaygınlaştırma hedefi ile Kocaeli genelindeki 5 Kent Konseyi ile işbirliği yapması dikkate değerdir. Ayrıca Denizli Kadın Meclisi'nin yapılandığı gönüllü kadın zabıtalardan ev toplantıları ve pazarlarda gerçekleştirdikleri uygulamalar sürecin etkin olarak

yerelleştirilmesine güzel bir örnektir. Maltepe'deki analiz çalışmaları ile de görme, işitme, konuşma, bedensel engeli ve kronik rahatsızlığı olan kentliler ve refakatçileri ile önemli bir kaynaşma çalışması gerçekleştirilmiştir.

Süreç Belediye yetkililerinin ve toplumun çocuk, genç, kadın ve engelli kişilerin hakları ile ilgili bilinç ve farkındalığını arttırmaya katkı sağlamıştır. Savunu yapmayı ve harekete geçmeyi teşvik eden bu çalışma sonrasında farklı kentlerde Kent Konseyi Meclislerinin kentlilerin hak bilincini geliştirme odağında kapsamlı planlamaları ve faaliyetleri hazırlanmıştır. Van'da Kadın Meclisi tarafından mahalleler ölçeğinde gerçekleştirilen sağlık hakları ve sosyal hizmetler odağındaki bilinçlendirme çalışmaları önemlidir.

Yerel stratejilerin hazırlanması hedefinde Kent Konseyleri harekete geçmiş, kadın ve engellileri güçlendirme amacıyla Çankaya Kent Konseyi Eylem Planı hazırlanmıştır. Katılımcılığın desteklenmesi boyutunda ise Ordu Kent Konseyi, Engelliler Meclisi ve Düz Mahalle Meclisi çalışmalarını başlatmış, kentte proje faaliyetlerine katılan savunucular tarafından kadın çalışmaları odaklı iki yeni sivil toplum örgütü kurulmuştur. Denizli'deki proje savunucuları kentte Kadın – Erkek Eşitliği Komisyonu kurulması önerisini Belediye Başkanlığı ve Valilik'e taşımıştır. Ayrıca Diyarbakır Kent Konseyi özelinde Çocuk Meclisi kurulmuş, Meclisin çocuk üyeleri ile çocuk haklarının bilinirliği odaklı faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

Toplum temelli değerlendirme ve yönetim analiz araçlarının uygulanma deneyimi toplumun, sivil toplum kuruluşlarının, Kent Konseylerinin ve karar alıcıların arasında diyalogun geliştirilmesinde rol oynamıştır. Adana'da Yerel Demokrasi Akademileri eğitmenlerinin Belediye Meclisi ve İhtisas Komisyonları toplantılarını etkin olarak takip etmesi yönetim süreçlerini desteklemektedir.

Hak temelli politikaların geliştirilmesi hedefinde Giresun Kent Konseyi'nin kentte su ölçümünün düzenli olarak yapıldığına dair toplumun dönersel olarak bilgilendirilmesi ihtiyacını Belediye Başkanlığı'na taşıması ile bu öneri kabul edilmiştir. Ayrıca Diyarbakır'da halka açık güvenli tuvalet ihtiyacı belediyelerin gündemine taşınmış ve konu ile ilgili karar ve planlama süreci başlatılmıştır.

Analizlerin katılımcı bir yaklaşımı destekleyerek demokratikleşmeye katkıda bulunması hedeflenmiş, bu doğrultuda İzmir Kent Konseyi özelinde katılımcı bütçe çalışması hazırlanmıştır. İzmir Büyükşehir Belediyesi Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü tarafından verilen bilgilendirici içerikli stratejik planlama eğitimi sonrasında Çocuk, Gençlik, Kadın ve Engelli Meclisleri'nin çalışma gruplarının hazırladığı bütçe önerisi Ekim (2011) ayında Belediye Meclisi'nde görüşülecektir.

	Adana		Çankaya		Denizli		Diyarbakır		Giresun			
GRUP	GS	KS	GS	KS	GS	KS	GS	KS	GS	KS		
Ortaöğretim Veli					8	16	7	35				
İlköğretim Veli	1	6			8	68	8	39				
Okulöncesi Veli					8	36	6	30				
Çocuk	15	59			16	149	19	95				
Gençlik	11	59			19	190	54	275	82	220		
Kadın	23	130	22	198	15	156	25	124	58	144		
Engelli	51	277	11	88	9	20	37	196	44	177		
Ergen												
Yönetişim analizleri					1	9	2	21	1	8		
Toplam	101	531	33	286	84	644	158	815	185	549		

		İzmir		Kocaeli		Maltepe		Ordu		Van		Toplam	
	GS	KS	GS	KS	GS	KS	GS	KS	GS	KS	TG	TK	
	3	24	3	18			15	125			36	218	
	12	133	4	26	11	43	12	94			56	409	
	1	6	4	35	1	5	6	54			26	166	
	10	94	3	25	22	87	31	142			116	651	
	17	165	31	279	47	208	33	225	7	53	301	1674	
	21	225	36	300	17	32	39	272	10	63	266	1644	
	26	257	27	290	12	21	22	216	8	90	247	1632	
	7	60									7	60	
	3	21	2	11			2	15	1	8	12	93	
	100	985	111	980	110	396	160	1143	26	214	1068	6543	

KATKIDA BULUNANLAR

HABİTAT İÇİN GENÇLİK DERNEĞİ

- Arzu Şahin
- Başak Saral
(Proje koordinatörü)
- Dilan Kaya
- Dilara Gök
- Mustafa Özer
- Serdil Demir
- Zeynep Arslan

UNICEF

- Pamela Wridt
(City University of New York)
- Dora Giusti
(Innocenti Araştırma Merkezi)
- Yrd. Doç. Dr. Yaşar Kondakçı
(ODTÜ)
- Yrd. Doç. Dr. Yeşim Çapa Aydın
(ODTÜ)
- UNICEF Türkiye Ülke Ofisi

SAHA KOORDİNATÖRLERİ

- Ayhan Soyfidan
- Aysun Aydın
- Ayşe Gülaviz Zırhloğlu
- Derya Altun Erdem
- Emel Ekin
- Gaye Gürkan
- Hale Çerkezoğlu Altundaş
- Mehmet Sarica
- Umut Suvari

ADANA

- Adnan Türkmen

- Ahmet İhsan Çay
- Ayşe Birgölge
- Ayşe Özen
- Ayşe Tayakış
- Belgin Bakır
- Berrin Birdoğan
- Beyhan Düzgün
- Bilal Uçar
- Cavidan Çeliğ
- Celal Karadoğan
- Cengiz Kunt
- Çidem Türkorak
- Çiğdem Çapur
- Dilara Kayabaşı
- Ekrem Aslan
- Elen Ak
- Emel Alca
- Emine Demir
- Fatma Berdilek
- Fazilet Aydın
- Ferhat Armağan
- Fidan İtmeç
- Gaffar Terzi
- Gülhan Belgen
- Gülnihal Zıddıoğlu
- Gülşah Gülpınar
- Gülzâr Yılmaz
- Hadiye Erdinç
- Halime Doğan
- İsmail Sarı
- Jale Kandemir
- Kamuran Yerden
- Koray Uruk

- Masum Aydın
- Mehmet Oğuz
- Melek Güner
- Meltem Üçler
- Merih Topal
- Mine Tuncer
- Mustafa Güneş
- Müfide Yıldırım
- Mürüvet Çavuş
- Nadire Demirci
- Nazmiye Akkaya
- Necdet Taşkın
- Necla Tunç
- Nejla Yastı
- Nihal Arslan
- Nurcihan Temur
- Osman Alıcı
- Özlem Kara
- Pakize Koç
- Ramazan Biber
- Ramazan Gül
- Ruhi Yaşçın
- Sevgi Bozkır
- Sıdka Bayezit
- Sibel Anıl
- Taciser Ceylan
- Tahsil Etike
- Timuçin Alparslan
- Ümrân Öz
- Yasin Dağparçası
- Zafer İzci
- Zehra Şanaral
- Adana Barosu

- Adana Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü
- Adana İl Milli Eğitim Müdürlüğü
- Adana İl Sağlık Müdürlüğü
- Adana Valiliği
- AFAD
(Adana Fotoğraf Amatörleri Derneği)
- AKDAM
(Adana Kadın Danışma Merkezi ve Siğirmaevi Derneği)
- Akdeniz Gençlik Derneği
- Akdeniz Sinema Kolektifi
- Altı Nokta Körlere Derneği
Adana Şubesi
- Ceyhan Kent Konseyi Kadın Meclisi
- Çukurova Üniversitesi
- Çukurova Üniversitesi TOG
(Toplum Gönüllüleri Vakfı – Adana)
- Engelli Bireylere İş ve Meslek Edindirme Derneği
- Genç Engelli Spor Kulübü Derneği
- GÖRBİR
(Görme Engelliler Kültür ve Birleşme Derneği Adana Şubesi)
- IEEE Çukurova Öğrenci Kolu
- İnşaat Mühendisleri Odası
Adana Şubesi
- Mehmet Kamuran Tekin Eğitim Uygulama Okulu
- Mimarlar Odası Adana Şubesi

- Niyazi Eker Biçer İş Okulu
- Oğuz Kağan Köksal Görme Engelliler İ.Ö.O.
- Özel BEŞ ÇINAR Zihinsel Engelliler Rehabilitasyon Merkezi
- PTT Adana İl Müdürlüğü
- Seyhan İşitme Engelliler İ.Ö.O.
- Seyhan RAM
- SHÇEK Adana İl Müdürlüğü
- Sosyal Güvenlik Kurumu Adana İl Müdürlüğü
- Türk Eğitim Vakfı *Adana Şubesi*
- Türk Kadınlar Birliği *Adana Şubesi*
- Yedigöller Engelli Çocuklar Rehabilitasyon Merkezi
- ZİÇEV (Zihinsel Yetersiz Çocukları Yetiştirme ve Koruma Vakfı Adana Şubesi)

ÇANKAYA

- Ali Fuat Mengüç
- Aysel Akkaynak
- Ayşe Çetinkaya
- Bennur Köyce
- Cafer Tayyar Erdek
- Cevriye Bayraktar
- E. Leyla Kaya
- Ece Koşu
- Emine Dilek Işık
- Filiz Torun
- Güzide Ergenekon

- Handan Yılmazel
- Hasan Tatar
- Hatice Kızıltuğ
- Humayun Ebrişim
- Nesrin Öztaşırın
- Neyire Bakır
- Nurettin Deliktaş
- Ömer Can Pamuk
- Özden Özçelik
- Seçil Tireli
- Seher Kırbaş Canikoğlu
- Serpil Ürekli
- Sibel Dinç
- Şeniz Sezgin
- Zarife Üçkardeşler

DENİZLİ

- Ali Kuldaş
- Ayşe Doğan
- Ayşe Gökşin
- Ayşe Öğüt
- Ayten Bahtiyar
- Baran Pasin
- Beyza Önsoy
- Birhan Erdoğan
- Derya Soyfidan
- Enes Kınalı
- Erkan Tellioğlu
- Esma Toksoy
- Fatma Kılınç
- Fedan Çığman
- Gökhan Erdoğmuş

- Hakan Çam
- Harun Gökalp
- Hüseyin Cihan
- İlknur Aslan
- Koray Ünal
- Kıymet Tuncay
- Makbule Özeren
- Murat Çopur
- Murat Uyumaz
- Müzeyyen Becene
- Nazife Doğan
- Nazik Akdağ
- Nezahat Tekin
- Nimet Gökçe
- Nuran Karakaş
- Nuran Sözgen
- Onur Ezer
- Osman Tekelioğlu
- Ozan Çelik
- Ömer Filiz
- Özge Çetinkaya
- Öztürk Özkan,
- Ruçhan Ertuğrul
- Saadet Bayram
- Safiye Karatepe
- Sebahattin Ergün
- Serhat Canuruç
- Sevim Ayhan
- Tuba Ceylan
- Tülay Tekin
- Ulviye Gümüş
- Ülkü Kirte
- Vildan Çizmeci
- Zehra Karabay

DİYARBAKIR

- Nazdar Kahramaner
- Ayfer Yörük
- Aslı Şingez
- Yeşim Baybostan
- Yasemin Noyan
- Hatice Çelebi
- Nesrin Gençdoğan
- Gülseren Tekin
- Leyla Sime Durmaz
- Medine Kaya
- Şerivan Yasak
- Ruken Coşkun
- Necmiye Özsoy
- Fatma Altunç
- Mülkiye Birtane
- Ramazan Serim
- Kadri Top Demir
- M.Emin Baran
- Ömer Baran
- Erdal Satılış
- Ahmet Duman
- Mehmet Akdemir
- Selim Kaplan
- Fırat Yıldız
- Mehmet Arslan
- Ömer Askan
- Bülent Mazak
- Nafize Özer
- İsmail Yıldırım
- Zeynep Göneri
- Saime Öztaş

- Güler İnal
- İslamhan Bayhan
- Adalet Koyun
- Mehmet Yıldırım
- Yusuf Bulut
- Mehmet Ali Kurt
- Suleyman Çabuk
- Pervin Ayli
- Gülü Çolak
- Ceylan Yoldaş
- Hamdusena İlkbuhan
- Rojbin Sezer
- Berçem Akbey
- Vedat Elibal
- Nuri Demir
- Şeyhmus Kardaş
- Atilla Balin
- Serdar Güler
- Gökhan Üney
- Gülşin Öngören
- Veysi Kuzu
- Selahattin Doğan
- Sezer Yavuz
- Alev Uruç
- Melike Demir
- Aydın Yavuz
- Sezer Özdemir
- Hasan Pekdoğan
- Hülya Erkek
- Muhiyetin Başarın
- Mesut Aydın

İZMİR

- Ali Aydın
- Aysun Baltacı

- Aytül Ayhan
- Begüm İntepeler
- Birgül Değirmenci
- Çağla Duman
- Gizem Toy
- İçim Uzun
- İffet Esen
- İlke Curacı
- Mıhrıcan Kartal
- Nihal Bulmamış
- Nura Salman
- Ozan Küçükkekiz
- Pelin Erda
- Pınar Işık
- Pınar Keskin
- Sakiye Şengün
- Saniye Uygur
- Semra Anık
- Serpil Gül
- Sevgi Zengin
- Şahinur Dolgunyürek
- Şengül Baysak
- Şerife Özkan
- Şeyda Uzun
- Şirince Süzek
- Tankut Tankuş
- Taşkın Kaygusuz

GİRESUN

- Aksin Sema Küçük
- Atifet Alpaslan
- Ayşegül Şeker
- Barbaros Özyurt
- Berk Kırangıç

- Betül Karagöz
- Eftal Özdemir
- Emine Çetinkaya
- Enis Yılmaz
- Ferit Küçük
- Gencay Günaçtı
- Gülçin Altundaş
- Hakan Adanır
- Hasan Önder Altundaş
- Hasret Yaz
- Merve Öztürk
- Muzaffer Türker
- Nesrin Çerkezoğlu
- Nihat Yayla
- Onur Konar
- Alkış Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Servet İşbir
- Şebnem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Serkan Akgün

KOCAELİ

- Ali Yeşildal
- Aslı Arpa
- Aysel Kolsuz
- Ayşe Sena Elgin
- Ayşenur Kahraman Aytekin
- Baran Afşin
- Beyza Sarı
- Bilal Barış
- Elif Gülhan Balcı
- Elif Yurtoğlu
- Emel Ceylan Balcıoğlu
- Emine Cebeci
- Fatma Akarsu
- Gültekin Görüm
- Hasan Kahraman
- Kemal Hakverdi
- Melike Baydan
- Meral Küçük
- Nermin Tol
- Neslihan Yazıcı
- Nurdane Erişte
- Nurten Turalı
- Satılmış Yılmaz
- Sedat Yücel
- Darıca Bir Umut Engelliler Derneği
- Gölçük Engelliler Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği
- İzmit Kent Konseyi Gençlik Meclisi
- Kocaeli Büyükşehir Belediyesi AB Dış İlişkiler Ofisi
- Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Gençlik ve Spor Şube Müdürlüğü
- Kocaeli Spina Bfida Derneği
- Kocaeli Tevfik Seno Arda Anadolu Lisesi
- Kocaeli Ulugazi İlköğretim Okulu

MALTEPE / İSTANBUL

- Alev Boyraz
- Cemil Dinçer
- Duygu Özen
- Erdal Karadağ
- Hakan Balcı
- İrem Bulut

- İrem Posluk
- Neşe Taşkın
- Şükran Erdoğan
- Tülay Düztaş
- Ufuk Uzunyayla
- Yasemin Boyraz
- Atatürkçü Düşünce Derneği
Gençlik Kolları
- Atilla Uras Lisesi
- Bedensel Engelliler Derneği
- Cemil Meriç Spor Kulübü
- Cevizli Eğitim Evi
- Cumhuriyet Eğitim Derneği
- Cumhuriyet Halk Partisi
Gençlik Kolları
- Çağdaş Yaşamı Destekleme
Derneği
- Maltepe Kız Lisesi
- Saadet Partisi Gençlik Kolları
- Sokak Kültür Merkezi
- Kubilay Alan
- Leman Yiğit
- Metin Şeker
- Ömer Apay
- Öndaş Mağden
- Serap Güney
- Süheyla Çoruh
- Tülay Turan
- Yavuz Mete Karaşehirli
- Zekiye Aydın
- Atatürkçü Düşünce Derneği
Haluk Türkmen-Başkan
- Ordu Ticaret Borsası Birol
Öztürk-Genel Sekreter
- Ordu Üniversitesi Meslek
Yüksek Okulu Yrd.Doc. Cavit
YAVUZ
- Ortopedik Özürlüler Derneği
Emine Sevil Sipahi - Müdür
- Özel Dosteli Eğitim Merkezi
Serpil Egemen - Müdür

ORDU

- Ali Barış Yayla
- Asuman Aktaş
- Asuman Yılmaz
- Ayşe Varol
- Beyhan Mağden
- Caner Elvermiş
- Diler Kulaçoğlu
- Emine Uygun
- Ercan Bektaş
- Esat Buğday
- Gül Ersan
- Gülhiz Çol
- Hasan Tomakin

VAN

- Asiye Kaçar
- Muhammed Alpturan
- Ceyhan Timur
- Diba Keskin
- Elif Vanlı
- Ferahat Akın
- Fikret Yıldız
- Leyla Elçin
- Mahsun Muharrem Yılmaz
- Şükrü Gül
- Necadin Sarıca
- Nurcan Alpaslan
- Suna Atabay

